ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН
ХОРОО

МОНГОЛ УЛСЫН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

2022 | VIII

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН ХОРОО

МОНГОЛ УЛСЫН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДЛЫН САРЫН ТАНИЛЦУУЛГА

2022
8 сар

Улаанбаатар хот
2022

WWW.1212.MN СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГДСЭН САН

Статистик

Мэдээ, мэдээлэл

Номын сан

Мэдлэгээ шалгах тоглоом

Валютын ханш

СТАТИСТИКИЙН аппликейшнаас мэдээллээ аваарай

Data lab тооллого судалгааны микро мэдээллийн сан

Social network

/StatisticMGL

Лавлах утас

1900-1212

Цахим шуудан

information@nso.mn

I. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв.

- Сар: I, II, III, IV, V ... г.м
- Улирал: I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII
- Өссөн дүн: I-IV, I-XI ... г.м (Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдсэн дүнг харуулав).

II. Дараах тэмдэглэгээг ашиглав.

- ... мэдээлэл байхгүй
- 0.0 маш бага тоо
- - гүйцэтгэл байхгүй
- * урьдчилсан гүйцэтгэл

III. Хэмжих нэгжийн тэмдэглэгээ

мянга	=1000
сая	=106
тэрбум	=109
их наяд	=10^{12}
мян.	мянга
%	хувь
мм	миллиметр
см	сантиметр
дм	дециметр
м	метр
км	километр
$м^2$	метр квадрат
$дм^2$	дециметр квадрат
$км^2$	километр квадрат
$м^3$	метр куб
га	гектар
мл	миллилитр
л	литр
г	грамм
кг	килограмм
цн	центнер
т	тонн
Вт	ватт
кВт.ц	киловатт цаг
кал	калори
ккал	килокалори
Гкал	гигакалори(=109 калори)
с	секунд
мин	минут
мкг/$м^3$	микрограмм метр куб
м/с	метр секунд
ш	ширхэг
х.д.х	хэвлэлийн даралтат хуудас

- Үүнээс гэдгийг харуулах бөгөөд зарим тохиолдолд тухайн үзүүлэлтийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нийлбэр нэгдсэн дүнтэй тэнцэхгүй байж болно.

IV. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

V. Та цахим хэлбэрээр үзэж буй тохиолдолд тухайн салбарын логог дарж дэлгэрэнгүй мэдээллийг хүснэгтээр MS-Excel хэлбэрээр татан авах боломжтой.

/Жич: Интернэтэд холбогдсон байх ёстой/

VI. Та өөрийн гар утаснаас QR code уншуулагч аппликейшн ашиглан тухайн салбарын хавсралт хүснэгтийг MS-Excel хэлбэрээр татан авч үзэх боломжтой.

/Жич: Интернэтэд холбогдсон байх ёстой/

ГАРЧИГ

Ерөнхий тэмдэглэл 3
Үндсэн үзүүлэлтүүд........ 6
I. Дундаж цалин 9
II. Боловсрол........ 15
III. Мөнгө, зээл, үнэт цаасны зах зээл........ 20
IV. Өрийн статистик 28
V. Улсын нэгдсэн төсөв 32
VI. Гадаад худалдаа 37
VII. Хэрэглээний үнэ 43
VII.I Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэгчийн үнийн индекс 53
VII.II Гадаад худалдааны нөхцөлийн индекс 55
VII.III. Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний үнэ 57
VIII. Газар тариалан........ 59
IX. Аж үйлдвэр 61
X. Аюулт үзэгдэл, осол 66
Хавсралт хүснэгтийн жагсаалт........ 68

БҮЛЭГ		ТАНИЛЦУУЛГЫГ БЭЛТГЭСЭН СТАТИСТИКЧ
	Үндсэн үзүүлэлт /хүснэгт/	Д.Баасан
I	Дундаж цалин	П.Тунгалаг
II.	Боловсрол	М.Доржпагам
III.	Мөнгө, зээл, үнэт цаасны зах зээл	А.Мөнхцэцэг
IV.	Өрийн статистик	Э.Цэнд-Аюуш
V.	Улсын нэгдсэн төсөв	Ч.Мөнхтуул
VI.	Гадаад худалдаа	Л.Энхбаатар
VII.	Хэрэглээний үнэ	Д.Батсүх Х.Хонгорзул
VII.I	Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэгчийн үнийн индекс	Б.Энхтүвшин
VII.II	Гадаад худалдааны нөхцөлийн индекс	Д.Мөнхтуул
VII.III	Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний үнэ	Г.Ануужин
VIII.	Газар тариалан	Х.Тэмүүлэн
IX.	Аж үйлдвэр	Ч.Ууганбаяр Б.Лхагвасайхан
X.	Аюулт үзэгдэл, осол	Б.Уянгаа

ХЭВЛЭЛИЙН ЭХ БЭЛТГЭСЭН:

Э.Сарангоо

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	2020 I-VIII		2021 I-VIII		2022 I-VIII	
Нийгмийн даатгалын сангийн орлого	тэрбум төгрөг	▼ 1 307.4	-17.5	▲ 1 653.3	26.5	▲ 2 217.1	34.1
Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага	тэрбум төгрөг	▲ 1 624.6	10.7	▲ 1 688.3	3.9	▲ 2 211.0	31.0
Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээ	тэрбум төгрөг	▲ 1 433.5	18.3	▲ 1 526.6	6.5	▲ 2 003.1	31.2
Нийгмийн даатгалд даатгуулагчид	мянган хүн	▼ 1 013.9	-1.2	▲ 1 024.0	1.0	▲ 1 101.6	7.6
Амьд төрсөн хүүхэд	мянган хүн	▼ 51.3	-1.3	▼ 48.8	-4.8	▼ 42.1	-13.7
Амаржсан эх	мянган хүн	▼ 50.9	-1.3	▼ 48.5	-4.7	▼ 41.8	-13.8
Нас баралт	мянган хүн	▼ 10.6	-6.7	▲ 11.9	12.3	▲ 11.9	0.0
Үүнээс: эмнэлэгт нас барсан	мянган хүн	▼ 3.0	-5.8	▲ 3.9	29.4	▼ 3.5	-10.3
Төрөхийн улмаас эндсэн эх	хүн	▲ 19	72.7	▲ 40	2.1**	▼ 17	-57.5
Нялхсын эндэгдэл	хүн	▼ 602	-11.6	▼ 557	-7.5	▼ 508	-8.8
нялхсын эндэгдлийн түвшин (тайлант сар)	1000 амьд төрөлтөд ногдох	▼ 10	-16.7	▲ 12	20.0	▼ 11	-8.3
5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	хүн	▼ 738	-10.0	▼ 655	-11.2	▼ 643	-1.8
5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (тайлант сар)	1000 амьд төрөлтөд ногдох	▼ 14	-12.5	▲ 15	7.1	▼ 13	-13.3
Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид	мянган хүн	▼ 572.8	-6.4	▼ 518.1	-9.6	▲ 689.5	33.1
Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	мянган хүн	▼ 22.0	-24.6	▲ 215.8	9.8**	▲ 298.4	38.3
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	▼ 18 000	-22.1	▼ 14 956	-16.9	▲ 26 087	74.4
16, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	▼ 85	-21.3	▼ 70	-17.2	▲ 120	71.4
Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээ	тэрбум төгрөг	▼ 108.7	-23.8	▲ 110.8	1.9	▲ 226.7	2.0**
Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын нөхөн төлүүлэлт	тэрбум төгрөг	▲ 37.7	25.5	▲ 45.5	20.7	▲ 106.8	2.3**
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэгт холбогдсон нийт яллагдагчид	хүн	▲ 10 832	7.2	▼ 10 041	-7.3	▲ 15 195	51.3
Үүнээс: 18 хүртэлх насныхан	хүн	▼ 513	-34.0	▼ 434	-15.4	▲ 1025	2.4**
Гүйлгээнд гаргасан бэлэн мөнгө, сарын эцэст	тэрбум төгрөг	▲ 928.2	0.3	▲ 1 080.3	16.4	▼ 1 008.6	-6.6
М1, сарын эцэст	тэрбум төгрөг	▼ 3 401.8	-13.7	▲ 5 718.1	68.1	▲ 6 024.5	5.4
М2, сарын эцэст	тэрбум төгрөг	▲ 21 747.0	5.1	▲ 27 411.3	26.0	▼ 26 919.3	-1.8
Зээлийн өрийн үлдэгдэл, сарын эцэст	тэрбум төгрөг	▼ 17 379.4	-4.8	▲ 19 877.6	14.4	▲ 22 789.4	14.6
Үүнээс: Хугацаа хэтэрсэн зээл, сарын эцэст	тэрбум төгрөг	▲ 1 136.1	15.6	▲ 1 204.3	6.0	▲ 1 209.5	0.4
Чанаргүй зээл, сарын эцэст	тэрбум төгрөг	▲ 1 966.5	2.8	▲ 1 992.5	1.3	▲ 2 513.4	26.1
Гадаад валютын нэрлэсэн ханш, сарын дундаж: АНУ доллар	төгрөг	▲ 2 849.1	6.7	▼ 2 848.9	-0.0	▲ 3 185.7	11.8
Евро	төгрөг	▲ 3 370.0	13.4	▼ 3 353.8	-0.5	▼ 3 226.6	-3.8
Юань	төгрөг	▲ 411.2	8.7	▲ 439.9	7.0	▲ 468.4	6.5
Рубль	төгрөг	▼ 38.6	-5.1	▲ 38.7	0.3	▲ 52.6	35.9
Валютын хадгаламж, сарын эцэст	тэрбум төгрөг	▲ 4 746.1	58.2	▼ 4 103.1	-13.5	▲ 4 560.5	11.1
Арилжсан үнэт цаас	сая ширхэг	▼ 195.6	-49.8	▲ 478.2	2.4**	▼ 271.1	-43.3

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Үзүүлэлтүүд	хэмжих нэгж	2020 I-VIII		2021 I-VIII		2022 I-VIII	
Үнэт цаасны гүйлгээ	тэрбум төгрөг	33.0	-73.9	1 046.8	31.7**	281.1	-73.1
Үнэт цаасны зах зээлийн ТОП-20 дундаж индекс, сарын эцэст	нэгж	16 718.8	-16.2	35 152.1	2.1**	35 122.3	-0.1
Улсын нэгдсэн төсвийн нийт орлого, тусламж	тэрбум төгрөг	6 084.3	-20.9	9 793.0	61.0	10 956.4	11.9
Улсын төсвийн нийт орлого, тусламж	тэрбум төгрөг	4 385.2	-25.2	7 360.4	67.8	6 990.5	-5.0
Орон нутгийн нийт орлого, тусламж	тэрбум төгрөг	2 018.5	10.8	2 281.1	13.0	1 725.2	-24.4
Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлага, цэвэр зээл	тэрбум төгрөг	8 356.0	32.1	9 563.8	14.5	10 927.6	14.3
Улсын төсвийн нийт зарлага, цэвэр зээл	тэрбум төгрөг	6 587.5	32.2	7 636.9	15.9	6 724.0	-12.0
Орон нутгийн нийт зарлага, цэвэр зээл	тэрбум төгрөг	1 807.0	10.3	1 663.9	-7.9	1 377.5	-17.2
Тэнцвэржүүлсэн тэнцэл	тэрбум төгрөг	-2 656.5	-4.8**	-1 041.8	-60.8	- 899.7	-13.6
Гадаад худалдааны нийт эргэлт	сая америк доллар	7 932.1	-16.3	10 067.7	26.9	13 355.8	32.7
Үүнээс: Экспорт	сая америк доллар	4 478.9	-16.9	5 593.8	24.9	7 756.1	38.7
Импорт	сая америк доллар	3 453.2	-15.6	4 473.9	29.6	5 599.7	25.2
Гадаад худалдааны тэнцэл	сая америк доллар	1 025.6	-20.9	1 119.8	9.2	2 156.4	92.6
Хэрэглээний үнийн индекс (өмнөх сартай харьцуулсан)	хувь	- 1.0	-1.3	0.4	1.4	- 0.9	-1.3
Хэрэглээний үнийн индекс (өмнөх оны эцэстэй харьцуулсан)	хувь	2.3	-3.1	8.9	6.6	9.7	0.8
Хэрэглээний үнийн индекс (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулсан)	хувь	2.1	-6.8	8.9	6.8	14.4	5.5
Хураасан төмс, 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар	тонн	7 999.2	-20.1	6 753.8	-15.6	13 136.9	94.5
Хураасан хүнсний ногоо, 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар	тонн	12 589.6	-8.2	14 393.5	14.3	16 926.7	17.6
Бэлтгэсэн өвс хадлан, 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар	мянган тонн	74.5	-70.0	69.2	-7.1	91.9	32.8
Бэлтгэсэн гар тэжээл, 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар	тонн	188.2	-84.7	243.0	29.1	5 542.4	22.8**
Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл	тэрбум төгрөг	9 621.9	-17.8	12 291.4	27.7	12 643.6	2.9
Үүнээс: Уул уурхай, олборлолт	тэрбум төгрөг	6 713.8	-23.5	8 669.4	29.1	8 655.1	-0.2
Боловсруулах үйлдвэрлэл	тэрбум төгрөг	2 045.6	-5.0	2 656.8	29.9	2 954.1	11.2
Цахилгаан хий, уур, агааржуулалт	тэрбум төгрөг	775.3	9.5	862.1	11.2	910.5	5.6
Ус хангамж; бохир ус зайлуулах систем, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	тэрбум төгрөг	87.2	20.9	103.1	18.2	123.8	20.1
Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн	тэрбум төгрөг	11 143.6	-19.4	16 559.4	48.6	17 079.0	3.1
Үүнээс: Уул уурхай, олборлолт	тэрбум төгрөг	7 699.2	-19.6	12 154.4	57.9	12 237.7	0.7
Боловсруулах үйлдвэрлэл	тэрбум төгрөг	2 577.6	-24.0	3 436.1	33.3	3 803.1	10.7
Цахилгаан хий, уур, агааржуулалт	тэрбум төгрөг	778.3	9.6	862.1	10.8	912.1	5.8

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Үзүүлэлтүүд	хэмжих нэгж	2020 I-VIII			2021 I-VIII			2022 I-VIII		
Ус хангамж; бохир ус зайлуулах систем, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	тэрбум төгрөг	▼	88.5	-35.2	▲	106.9	20.8	▲	126.1	18.0
Төмөр замын тээврийн орлого	тэрбум төгрөг	▲	507.9	9.0	▲	527.3	3.8	▼	453.6	-14.0
Төмөр замаар тээсэн ачаа	мянган тонн	▲	19 473.5	8.0	▲	21 067.0	8.2	▼	16 903.4	-19.8
Төмөр замын тээврээр зорчигчид	мян. хүн	▼	1 416.7	-25.6	▼	4.1	-99.7	▲	1 685.0	411.0**
Агаарын тээврийн орлого	тэрбум төгрөг	▼	110.5	-69.5	▼	101.8	-7.9	▲	265.5	2.6**
Агаарын тээврээр тээсэн ачаа	тонн	▼	1 767.3	-52.1	▲	2 754.0	55.8	▲	8 473.2	3.1**
Агаарын тээврээр зорчигчид	мян. хүн	▼	363.0	-67.1	▼	93.7	-74.2	▲	568.3	6.1**

** Дахин их/бага

a^x - x нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулсан цэвэр өсөлт, бууралтын хувь ▲▼ эерэг ▲▼ сөрөг

АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН,
2022 оны 2 дугаар улиралд

Улсын дундаж
1 544.4
мянган төгрөг

Эмэгтэй
1 400.8
мянган төгрөг

Эрэгтэй
1 681.3
мянган төгрөг

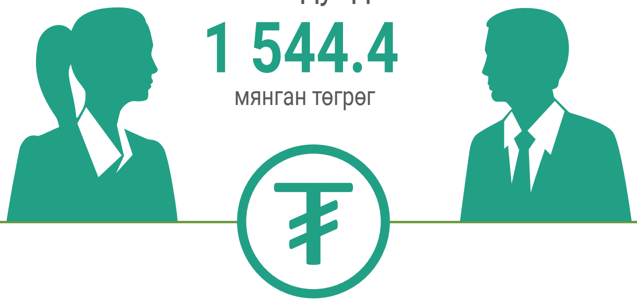

Цалин хөлсний бүлгээр, дунд эзлэх хувиар

Цалин хөлсний бүлэг	Хувь	Ажиллагчид
420 000 хүртэл	9.7%	72 087
420 001 - 700 000	14.7%	109 489
700 001 - 900 000	11.4%	84 736
900 001 - 1 100 000	11.4%	84 374
1 100 001 - 1 300 000	9.6%	71 080
1 300 001 - 1 500 000	8.8%	65 612
1 500 001 - 2 000 000	14.8%	109 861
2 000 001 - 2 500 000	7.4%	55 124
2 500 001 - 3 000 000	4.1%	30 396
3 000 001 - ээс дээш	8.0%	59 748

2022 оны 2 дугаар улирлын байдлаар ААНБ-ын ажиллагчдын сарын медиан цалин 1160.2 мянган төгрөг байна

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланд 2022 оны 2 дугаар улирлын байдлаар нийт 48.3 мянган аж ахуйн нэгж, байгууллага (ААНБ)-ын 742.5 мянган ажиллагч хамрагдсан байна.

Нийгмийн даатгалын шимтгэл (НДШ) төлж буй ААНБ-ын тоо өмнөх оны мөн үеэс 2.8 (6.1%) мянгаар, өмнөх улирлаас 1.4 (3.0%) мянгаар, ажиллагчдын тоо өмнөх оны мөн үеэс 44.3 (6.3%) мянгаар, өмнөх улирлаас 24.8 (3.5%) мянгаар тус тус өсжээ.

ХҮСНЭГТ 1. НДШ ТӨЛӨЛТИЙН ТАЙЛАНД ХАМРАГДСАН ДААТГУУЛАГЧИД, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, жил бүрийн 2 дугаар улирлын байдлаар

Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбар	2020 IV-VI	2021 IV-VI	2022 IV-VI
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	18 661	18 110	18 988
Уул уурхай, олборлолт	38 950	40 057	42 406
Боловсруулах үйлдвэрлэл	69 240	74 404	75 288
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	12 642	13 368	13 626
Ус хангамж; сувагжилтын систем, хог хаягдал зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа	8 297	8 780	8 746
Барилга	48 493	46 597	50 869
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар, үйлчилгээ	84 570	89 544	104 249
Тээвэр, агуулахын үйл ажиллагаа	39 340	43 611	44 301
Зочид буудал, байр, сууц болон нийтийн хоолны үйлчилгээ	14 583	13 574	16 604
Мэдээлэл, холбоо	14 509	15 768	18 141
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	27 771	27 726	29 583
Үл хөдлөх үйл ажиллагаа	2 664	2 961	3 479
Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	21 583	22 143	23 813
Удирдлагын болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	24 702	24 789	26 398
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	76 428	78 664	79 577
Боловсрол	100 404	104 694	108 645
Хүний эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	43 253	44 755	47 377
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	7 877	7 773	8 485
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	18 747	17 311	18 614
Хүн хөлслөн ажиллуулдаг өрхийн үйл ажиллагаа	471	499	760
Олон улсын байгууллага, суурин төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа	2 213	2 145	1 715
Бүгд	**676 358**	**698 238**	**742 507**

Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланд хамрагдсан нийт даатгуулагчийн 108.6 (14.6%) мянга нь боловсролын салбарын, 104.2 (14.0%) мянга нь бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээний салбарын, 79.6 (10.7%) мянга нь төрийн удирдлага, батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгааллын салбарын, 75.3 (10.1%) мянга нь боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбарын, 50.9 (6.9%) мянга нь барилгын салбарын, 47.4 (6.4%) мянга нь хүний эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагааны салбарын, 44.3 (6.0%) мянга нь тээвэр, агуулахын үйл ажиллагааны салбарын, 42.4 (5.7%) мянга нь уул, уурхай олборлолтын салбарын, 29.6 (4.0%) мянга нь санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагааны салбарын, 160.2 (21.6%) мянга нь бусад салбарын ажиллагчид байна.

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн 2022 оны 2 дугаар улирлын тайланд хамрагдсан 742.5 мянган ажиллагчдын сарын медиан цалин 1160.2 мянган төгрөг байна. Медиан цалин өмнөх улирлаас 93.6 (8.8%) мянган төгрөгөөр өсжээ.

Нэг ажилтанд ногдох сарын дундаж цалин 2022 оны 2 дугаар улирлын байдлаар 1544.4 мянган төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 214.0 (16.1%) мянган төгрөгөөр, өмнөх улирлаас 94.4 (6.5%) мянган төгрөгөөр нэмэгджээ.

ЗУРАГ 1. ААНБ-ЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН БОЛОН МЕДИАН ЦАЛИН, улирлаар, мянган төгрөгөөр

Дундаж цалинг хүйсээр авч үзвэл, 2022 оны 2 дугаар улирлын байдлаар эрэгтэйчүүдийнх 1.7 сая, эмэгтэйчүүдийнх 1.4 сая төгрөг байна.

Ажиллагчдын сарын дундаж цалинг эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар авч үзэхэд уул уурхай, олборлолтын салбарт ажиллагчдын цалин хамгийн их буюу 3.4 сая төгрөг, урлаг, үзвэр, тоглоом наадмын салбарт ажиллагчдын цалин хамгийн бага буюу 1.0 сая төгрөг байна.

ААНБ-д ажиллагчдын сарын дундаж нэрлэсэн цалин 2022 оны 2 дугаар улиралд 2015 оноос 77.8 хувиар нэмэгдсэн хэдий ч худалдан авах чадварыг илэрхийлэх бодит цалин 14.6 хувиар нэмэгджээ.

ЗУРАГ 2. БОДИТ ЦАЛИНГИЙН ИНДЕКС (2015=100), улирлаар, хувиар

ЗУРАГ 3. АЖИЛЛАГЧИД, цалин хөлсний бүлгээр, дүнд эзлэх хувиар, жил бүрийн 2 дугаар улирлын байдлаар

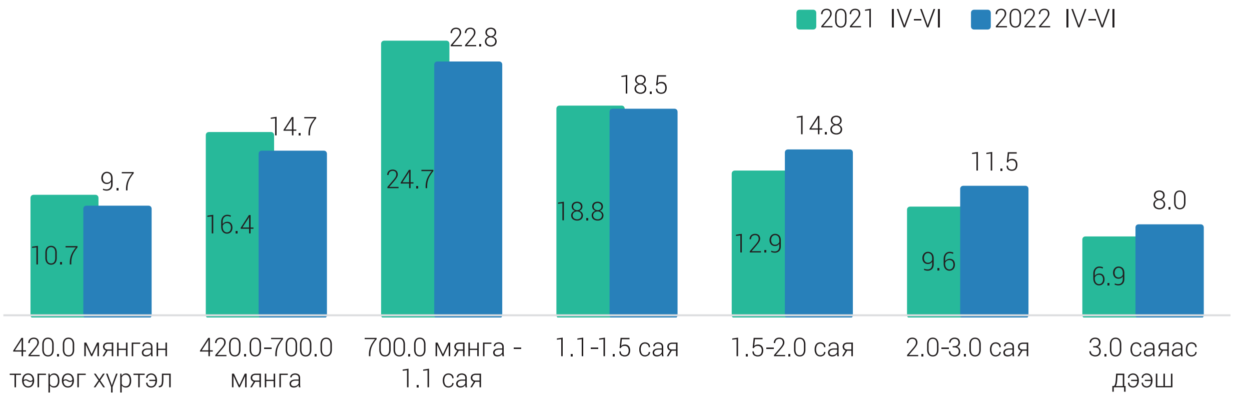

Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланд хамрагдсан нийт даатгуулагчийн дотор 700.0 мянгаас 1.1 сая төгрөгийн цалинтай даатгуулагчийн эзлэх хувь хамгийн их буюу 22.8 хувь, харин 3.0 саяас дээш төгрөгийн цалинтай даатгуулагчийн эзлэх хувь хамгийн бага буюу 8.0 хувь байна.

ЗУРАГ 4. АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, ажиллагчдын тооны бүлгээр, мянган төгрөгөөр

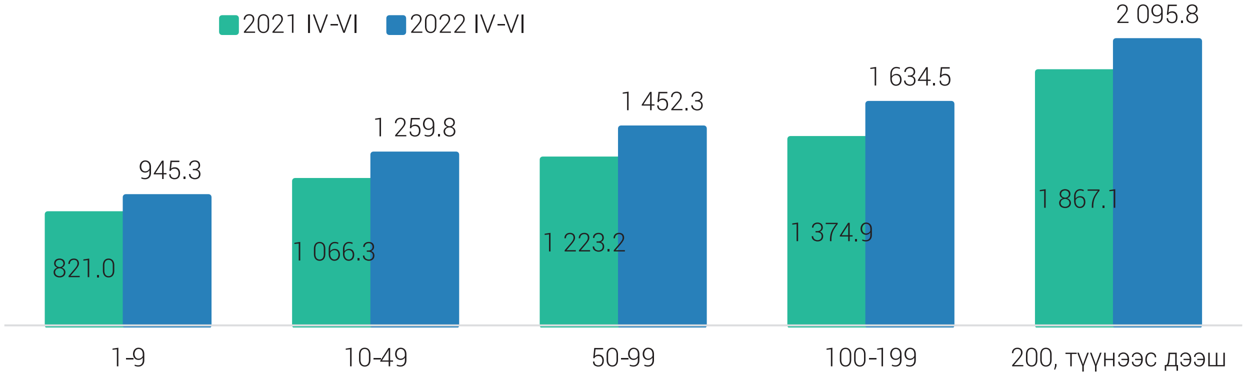

ААНБ-ын ажиллагчдын сарын дундаж цалин тухайн байгууллагын ажиллагчдын тооноос шууд хамаарч байна. Өөрөөр хэлбэл, ажиллагчдын тооны бүлэг ахих тутам сарын дундаж цалин нэмэгдэж байгааг дээрх зургаас харж болно.

ЗУРАГ 5. АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, бүсээр, мянган төгрөгөөр

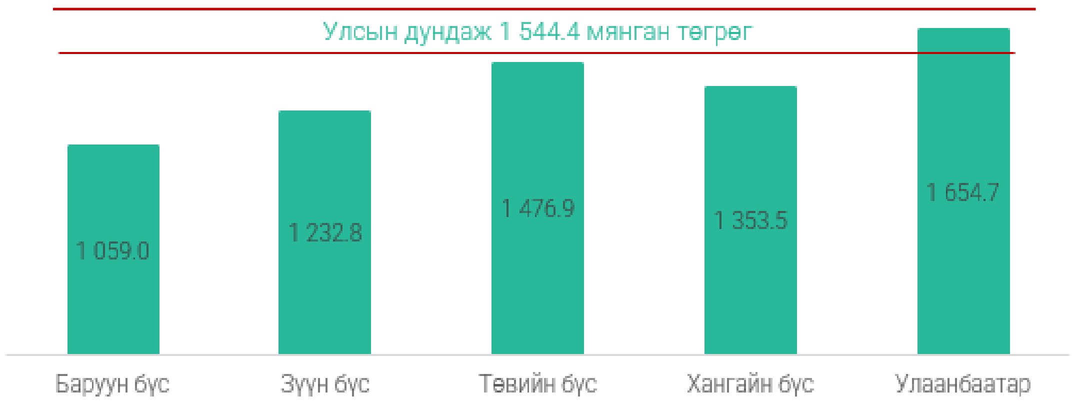

2022 оны 2 дугаар улирлын байдлаар ажиллагчдын сарын дундаж цалинг бүсээр авч үзэхэд Улаанбаатар хотод 1.7 сая төгрөг байгаа нь улсын дунджаас 110.3 (7.1%) мянган төгрөгөөр их байхад бусад бүсэд улсын дунджаас 67.6-485.4 (4.4%-31.4%) мянган төгрөгөөр доогуур байна.

ЗУРАГ 6. АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН БОЛОН АЖИЛЛАГЧДЫН ДҮНД ЭЗЛЭХ ХУВЬ, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр, 2022 оны 2 дугаар улирлын байдлаар, мянган төгрөгөөр

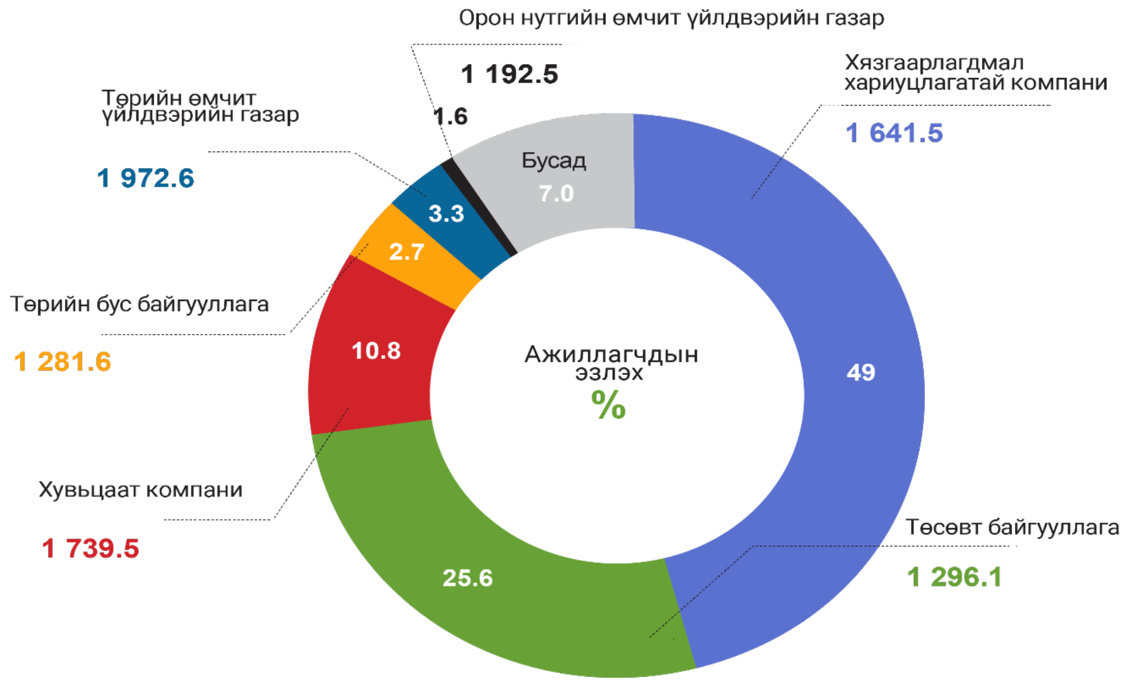

Байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр авч үзэхэд хязгаарлагдмал хариуцлагатай компанид ажиллагчдын сарын дундаж цалин 1.6 сая төгрөг, хувьцаат компанид ажиллагчдын сарын дундаж цалин 1.7 сая төгрөг, бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөлд ажиллагчдын сарын дундаж цалин 1.8 сая төгрөг, төрийн өмчит үйлдвэрийн газарт ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2.0 сая төгрөг байгаа нь улсын дунджаас 97.1-428.2 (6.3%-27.7%) мянган төгрөгөөр их байна. Харин бусад аж ахуйн нэгжид ажиллагчдын сарын дундаж цалин байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээс хамааран улсын дунджаас 130.1-790.1 (8.4%-51.2%) мянган төгрөгөөр бага байна. Төсөвт байгууллагад ажиллагчдын сарын дундаж цалин өмнөх оны мөн үеэс 130.8 (11.2%) мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн.

Ажиллагчдын сарын дундаж цалинг ажил, мэргэжлийн ангиллаар авч үзэхэд 2022 оны 2 дугаар улирлын байдлаар суурин төхөөрөмж, машин механизмын операторч, угсрагчийн сарын дундаж цалин хамгийн их буюу 2.0 сая төгрөг, харин хөдөө аж ахуй, ой, загас агнуурын мэргэшсэн ажилтных 839.8 мянган төгрөг буюу хамгийн бага байна.

<u>Ойлголт, тодорхойлолт:</u>

Цалин хөлс нь: Үндсэн цалин, нэмэгдэл, нэмэгдэл хөлс, шагнал урамшуулал, ажиллаагүй цагийн олговор болон бусад олговроос бүрдэх бөгөөд нийгмийн даатгалын шимтгэл, хүн амын орлогын албан татвар суутгахаас өмнөх буюу нэрлэсэн цалин хөлс юм.

Жишээ нь: Иргэн Э-гийн бодогдсон цалин 1,544,450 төгрөг гэж үзээд, гарт олгох цалинг тооцоход 1,215,754 төгрөг болж байгааг доорх зурагт харууллаа.

Дундаж цалин хөлс нь тайлант хугацаанд цалин хөлс авсан ажиллагчдын тоогоор жигнэсэн нийт цалин хөлс болон тайлант хугацаанд цалин хөлс авсан ажиллагчдын тооны харьцаа юм.

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^{n}(w_i * x_i)}{\sum_{i=1}^{n} w_i}$$

$\bar{x}$ – Дундаж цалин хөлс
x_i – Ажиллагчдын нийт цалин хөлс
w_i – Ажиллагчдын тоо

Нэрлэсэн цалин нь хэрэглээний үнийн индексээр засварлагдаагүй, худалдан авах чадварын өөрчлөлтийг илэрхийлдэггүй бөгөөд татвар суутгал хасагдаагүй цалин, хөлс юм.

Нэрлэсэн цалингийн индекс нь тайлант болон суурь хугацаа (жил, улирлын)-ны нэрлэсэн дундаж цалин хөлсний хувиар илэрхийлсэн харьцаа байна.

Бодит цалин нь нэрлэсэн цалингийн хэрэглээний үнийн индексээр засварлагдсан, худалдан авах чадварын өөрчлөлтийг илэрхийлсэн үзүүлэлт юм.

Бодит цалингийн индексийг тооцохдоо нэрлэсэн цалингийн индексийг, тайлант хугацааны хэрэглээний үнийн индексэд харьцуулж, 100-гаар үржүүлнэ.

Медиан цалин нь ажиллагчдын цалинг өсөх эсвэл буурах эрэмбээр байршуулсан цувааг таллан хувааж байгаа ажилтны цалин юм.

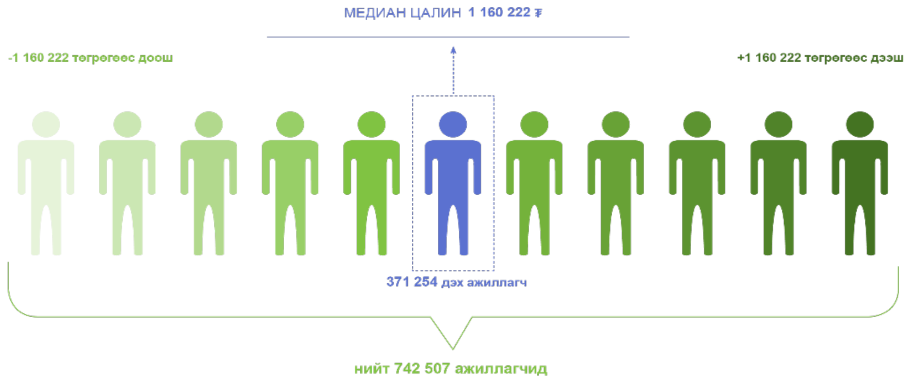

Ажиллагчдын тоо тэгш тоо байвал:

$$M_e = \frac{n}{2} + 1$$

Хэрэв ажиллагчдын тоо сондгой тоо байвал:

$$M_e = \frac{n+1}{2}$$

M_e – Цувааны төвд орших ажилтны цалин

n – Нийт ажиллагчдын тоо

БОЛОВСРОЛЫН СТАТИСТИК,
2021/2022 оны хичээлийн жилийн эхэнд

18, түүнээс дээш нас

Их, дээд сургууль, коллеж

88 Их, дээд сургууль, коллежийн тоо
- 20 Төрийн
- 65 Төрийн бус
- 3 Олон нийтийн/шашны

Суралцагчид: 91 034 | 57 920 — **148 954**
- 79 094 Төрийн
- 62 497 Төрийн бус
- 7 363 Олон нийтийн/шашны

14, түүнээс дээш нас

Техникийн болон мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллага

76 Сургалтын байгууллага
- Төрийн 43
- Хувийн 33

Суралцагчид: 17 063 | 25 531 — **42 594**
- 4 846 Техникийн боловсрол
- 37 310 Мэргэжлийн боловсрол
- 438 Мэргэжлийн сургалт

6-18 нас

Ерөнхий боловсролын сургууль

848 ЕБС-ийн тоо
- Төрийн 682
- Хувийн 166

Суралцагчид (өдрөөр): 355 170 | 357 183 — **712 353**
- 371 480 Бага /1-5-р анги/
- 238 348 Дунд /6-9-р анги/
- 102 525 Ахлах /10-12-р анги/

2-5 нас

Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллага

1 453 Цэцэрлэгийн тоо
- Төрийн 972
- Хувийн 481

Хамрагдагчид: 93 362 | 97 629 — **190 991**

ЕБС-ийн 12 дугаар ангийг 31.9 мянган сурагч өдрөөр суралцан төгсжээ

Бүх шатны сургуулийг 2021-2022 оны хичээлийн жилд 139.9 мянган суралцагч төгссөнөөс ерөнхий боловсролын сургууль (ЕБС)-ийг 84.7 мянган сурагч, техникийн болон мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагыг 22.3 мянган суралцагч, их, дээд сургууль, коллежийг 32.9 мянган оюутан тус тус төгсжээ (Зураг 1).

ЕБС-ийг өдрөөр төгсөгчдийн 52.8 мянга нь суурь боловсрол (9 дүгээр анги), 31.9 мянга нь бүрэн дунд боловсрол (12 дугаар анги) эзэмшигчид байна. 12 дугаар ангийг өдрөөр төгсөгчид өмнөх оны хичээлийн жилээс 2.9 мянга буюу 8.3 хувиар буурсан байна.

ЗУРАГ 7. БҮХ ШАТНЫ СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫГ ТӨГСӨГЧИД, сургалтын байгууллагын ангиллаар, мянган хүн

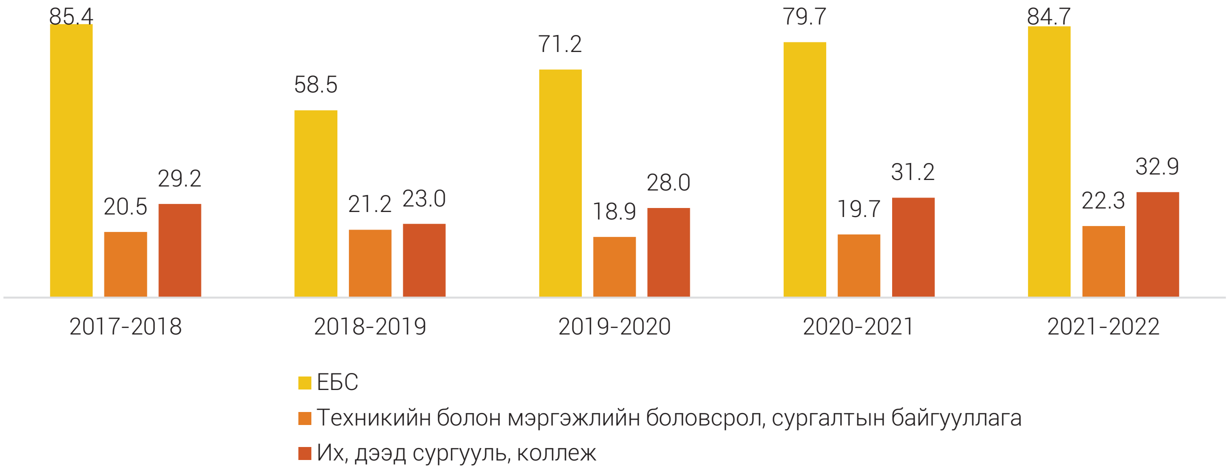

Техникийн болон мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагыг 2021-2022 оны хичээлийн жилд 22.3 мянган оюутан төгссөн нь өмнөх оны хичээлийн жилээс 2.5 мянга (12.8%)-аар нэмэгдсэн байна. Нийт төгсөгчдийн 57.3 хувь нь эрэгтэйчүүд байна.

ХҮСНЭГТ 2. ТЕХНИКИЙН БОЛОН МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ, СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫГ ТӨГСӨГЧИД, хүйсээр

Үзүүлэлт	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Бүгд	**20 544**	**21 206**	**18 887**	**19 734**	**22 251**
Эрэгтэй	12 965	12 840	10 297	10 895	12 743
Эмэгтэй	7 579	8 366	8 590	8 839	9 508
Техникийн боловсрол	1 690	2 521	2 460	2 084	1 729
Эрэгтэй	1 111	1 381	1 218	1 294	1 021
Эмэгтэй	579	1 140	1 242	790	708
Мэргэжлийн боловсрол	16 318	13 499	14 263	17 085	18 318
Эрэгтэй	10 322	8 050	7 912	9 285	9 951
Эмэгтэй	5 996	5 449	6 351	7 800	8 367
Мэргэжлийн сургалт	2 536	5 186	2 164	565	2 204
Эрэгтэй	1 532	3 409	1 167	316	1 771
Эмэгтэй	1 004	1 777	997	249	433

Техникийн болон мэргэжлийн байгууллагын төгсөгчдийг мэргэжлийн чиглэлээр харахад 7.3 мянга (32.8%) нь аж үйлдвэрийн, 4.2 мянга (18.8%) нь барилга, 2.8 мянга (12.4%) нь тээврийн чиглэлээр төгссөн нь тэргүүлэх салбарууд байна. Төгсөгчдийн мэдээллийг хүйсээр авч үзвэл уул уурхайн чиглэлээр төгсөгчдийн 81.3 хувь, барилгын чиглэлээр төгсөгчдийн 79.6 хувь, тээврийн чиглэлээр төгсөгчдийн 76.9 хувь, эрчим хүчний чиглэлээр төгсөгчдийн 62.2 хувь, шуудан, харилцаа холбооны чиглэлээр төгсөгчдийн 61.2 хувь нь эрэгтэйчүүд байна.

ЗУРАГ 8. ТЕХНИКИЙН БОЛОН МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ, СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫГ ТӨГСӨГЧИД, мэргэжлийн чиглэлээр, хүйсээр

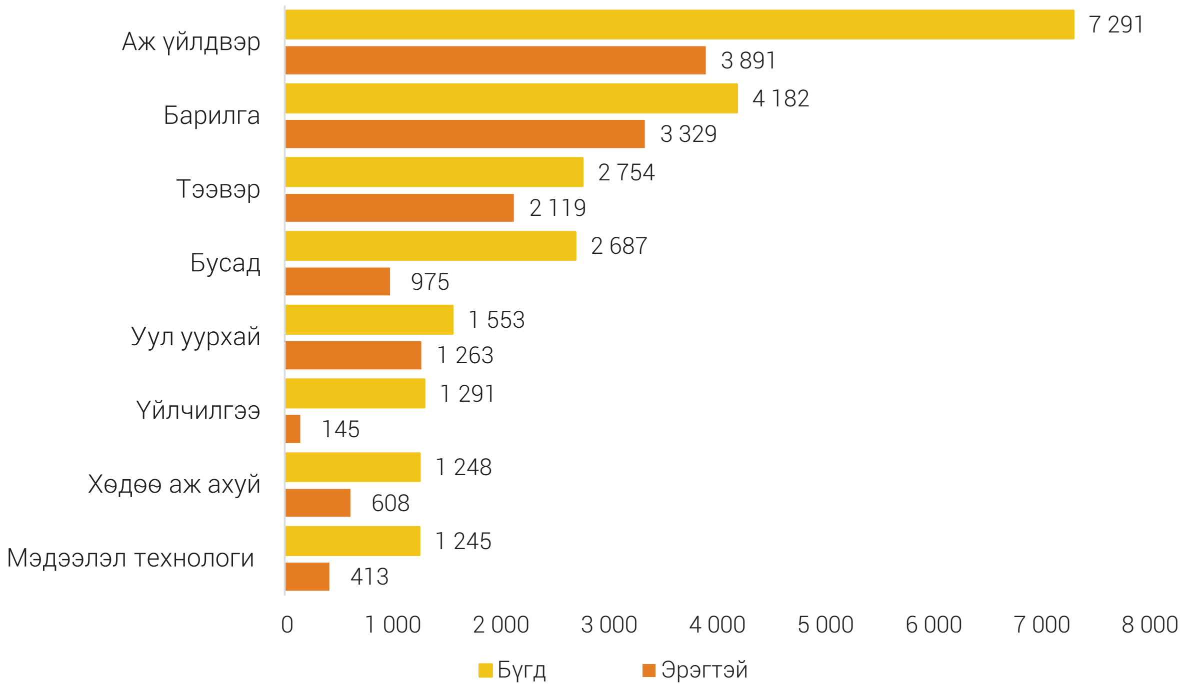

Их, дээд сургууль, коллежийг 2021-2022 оны хичээлийн жилд нийт 32.9 мянган оюутан төгссөн нь өмнөх оны хичээлийн жилээс 1.8 мянга (5.7%)-аар өсжээ.

ХҮСНЭГТ 3. ИХ, ДЭЭД СУРГУУЛЬ, КОЛЛЕЖИЙГ ТӨГСӨГЧИД, боловсролын зэргээр, хүйсээр

Боловсролын зэрэг	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Бүгд	**29 164**	**23 038**	**28 045**	**31 161**	**32 925**
Эрэгтэй	11 688	9 525	10 783	11 300	11 803
Эмэгтэй	17 476	13 513	17 262	19 861	21 122
Диплом	45	409	268	117	627
Эрэгтэй	28	341	172	27	130
Эмэгтэй	17	68	96	90	497
Бакалавр	25 120	18 951	23 081	25 727	26 240
Эрэгтэй	10 188	7 756	8 969	9 671	9 686
Эмэгтэй	14 932	11 195	14 112	16 056	16 554
Магистр	3 868	3 574	4 531	5 273	5 954
Эрэгтэй	1 422	1 389	1 572	1 586	1 942
Эмэгтэй	2 446	2 185	2 959	3 687	4 012
Доктор	131	104	165	44	104
Эрэгтэй	50	39	70	16	45
Эмэгтэй	81	65	95	28	59

Их, дээд сургууль, коллеж төгсөгчдийн мэргэжлийн тэргүүлэх чиглэлийг харахад Бизне удирдахуй, хууль, эрх зүй, Боловсрол тэргүүлж байна. Төгсөгчдийг хүйсээр авч үзэх мэдээлэл, харилцаа, холбооны технологийн чиглэлээр 242 (72.6%), инженер, үйлдвэрлэ барилга угсралтын чиглэлээр 2.9 (69.2%) мянга нь, үйлчилгээний чиглэлээр 1.1 (68.4%) мян буюу төгсөгчдийн дийлэнх нь эрэгтэй, бусад салбарын хувьд эмэгтэйчүүд нь дийлэнх байна

ЗУРАГ 9. ДОТООДЫН ИХ, ДЭЭД СУРГУУЛЬ, КОЛЛЕЖИЙГ ТӨГСӨГЧИД, мэргэжли чиглэлээр, хүйсээр

<u>Ойлголт, тодорхойлолт:</u>

<u>Боловсрол:</u> Ерөнхий мэдлэг, ур чадвар, чадамж олж авах, зан чанарын болон төлөвшлийн хувьд нийгэмд хүлээн зөвшөөрөгдсөн, үнэлэгдсэн байр суурьтай болох насан туршийн үйл ажиллагааг ойлгоно.

<u>Сургалтын байгууллага:</u> Монгол Улсын “Боловсролын тухай хууль”-ийн 3.1.5-д заасны дагуу боловсролын нэг буюу хэд хэдэн түвшний боловсролын агуулгыг хэрэгжүүлдэг хуулийн этгээдийг хэлнэ.

<u>Ерөнхий боловсролын сургууль:</u> Монгол Улсын “Бага, дунд боловсролын тухай хууль”-д заасны дагуу боловсролын стандартаар тогтоосон бага, суурь, бүрэн дунд боловсрол эзэмшүүлэх сургалтын байгууллага юм.

<u>Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллага:</u> Монгол Улсын “Боловсролын тухай хууль”-ийн 14 дэх зүйлд заасчаар политехник коллеж, мэргэжлийн сургалт-үйлдвэрлэлийн төв зэрэг хэв шинжтэй байж болох бөгөөд политехник коллеж нь техникийн боловсролын сургалт эрхэлдэг байгууллага байна.

<u>Дээд боловсролын сургалтын байгууллага:</u> Монгол Улсын “Боловсролын тухай хууль”-ийн 15.1-д заасны дагуу их сургууль, дээд сургууль, коллеж энэ ангилалд багтана.

МӨНГӨ, ЗЭЭЛ, ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛ,
2022 оны 8 дугаар сарын эцэст

Мөнгөний нийлүүлэлт
их наяд төгрөг

2021 VIII	27.4
2022* VIII	26.9

* урьдчилсан гүйцэтгэл

Зээл 2022* VIII

Нийт олгосон зээлийн өрийн үлдэгдэл — 22.8 их наяд төгрөг

1.2 их наяд төгрөг — Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл

2.5 их наяд төгрөг — Чанаргүй зээл

ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛ 2022* VIII

Үнэт цаасны арилжаа — 83.8 сая ширхэг — 9.8 тэрбум төгрөг

Зах зээлийн үнэлгээ — 4.9 их наяд төгрөг

ТОП-20 индекс — НЭГЖ — 35 122.3

Төгрөгийн валюттай харьцах
Монголбанкны нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төгрөг

₮ =

1$	3 185.72
1€	3 226.56
1¥	468.36
1₽	52.61

Чанаргүй зээл 2022 оны 8 дугаар сарын эцэст 2.5 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 394.2 (18.6%) тэрбум төгрөгөөр өсжээ

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2022 оны 8 дугаар сарын эцэст урьдчилсан гүйцэтгэлээр 26.9 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 492.0 (1.8%) тэрбум төгрөгөөр буурахад төгрөгийн хадгаламж 2.5 (16.3%) их наяд төгрөгөөр, хадгаламжийн байгууллагаас гадуурх мөнгө 78.9 (9.8%) тэрбум төгрөгөөр буурсан нь нөлөөлжээ.

Бага мөнгө (М1) 2022 оны 8 дугаар сарын эцэст урьдчилсан гүйцэтгэлээр 6.0 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 104.7 (1.8%) тэрбум төгрөгөөр, өмнөх оны мөн үеэс 306.4 (5.4%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. Бага мөнгө (М1)-ний 5.3 (87.9%) их наяд төгрөг нь төгрөгийн харилцах, 728.2 (12.1%) тэрбум төгрөг нь хадгаламжийн байгууллагаас гадуурх мөнгө байна.

Бараг мөнгө 2022 оны 8 дугаар сарын эцэст урьдчилсан гүйцэтгэлээр 20.9 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 217.7 (1.0%) тэрбум төгрөгөөр, өмнөх оны мөн үеэс 798.4 (3.7%) тэрбум төгрөгөөр буурсан байна. Бараг мөнгөний 12.8 (61.4%) их наяд төгрөг нь төгрөгийн хадгаламж, 4.6 (21.8%) их наяд төгрөг нь валютын хадгаламж, 3.5 (16.8%) их наяд төгрөг нь валютын харилцах байна.

Гүйлгээнд гаргасан бэлэн мөнгө 2022 оны 8 дугаар сарын эцэст урьдчилсан гүйцэтгэлээр 1.0 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 23.1 (2.2%) тэрбум төгрөгөөр, өмнөх оны мөн үеэс 71.7 (6.6%) тэрбум төгрөгөөр буурчээ.

ХҮСНЭГТ 4. МӨНГӨНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

	2020 VIII	2021 VIII	2022*		2022* VIII / 2022 VII	2022* VIII / 2021 VIII
			VII	VIII		
	тэрбум төгрөг				хувь	
Мөнгө М2	21 747.0	27 411.3	27 032.3	26 919.3	99.6	98.2
Төгрөгийн харилцах	2 750.2	4 911.0	5 160.5	5 296.3	102.6	107.8
Хадгаламжийн байгууллагаас гадуурхи мөнгө	651.5	807.1	759.3	728.2	95.9	90.2
Төгрөгийн хадгаламж	11 490.6	15 332.7	13 302.0	12 831.3	96.5	83.7
Валютын хадгаламж	4 746.1	4 103.1	4 516.9	4 560.5	101.0	111.1
Валютын харилцах	2 108.6	2 257.5	3 293.6	3 503.0	106.4	155.2
Гүйлгээнд гаргасан бэлэн мөнгө	928.2	1 080.3	1 031.8	1 008.6	97.8	93.4

Гадаад цэвэр актив 2022 оны 8 дугаар сарын эцэст урьдчилсан гүйцэтгэлээр -251.8 тэрбум төгрөг боллоо. Харин дотоод цэвэр актив /ДЦА/-ын 27.2 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 264.4 (1.0%) тэрбум төгрөгөөр, өмнөх оны мөн үеэс 5.0 (22.5%) их наяд төгрөгөөр тус тус өсжээ. Мөнгөний нийлүүлэлтийн жилийн өсөлтийг дотоод цэвэр актив бүрдүүлсэн байна.

ЗУРАГ 10. МӨНГӨНИЙ НИЙЛҮҮЛЭЛТ, БАЙРШУУЛАЛТ ТАЛААС, сараар

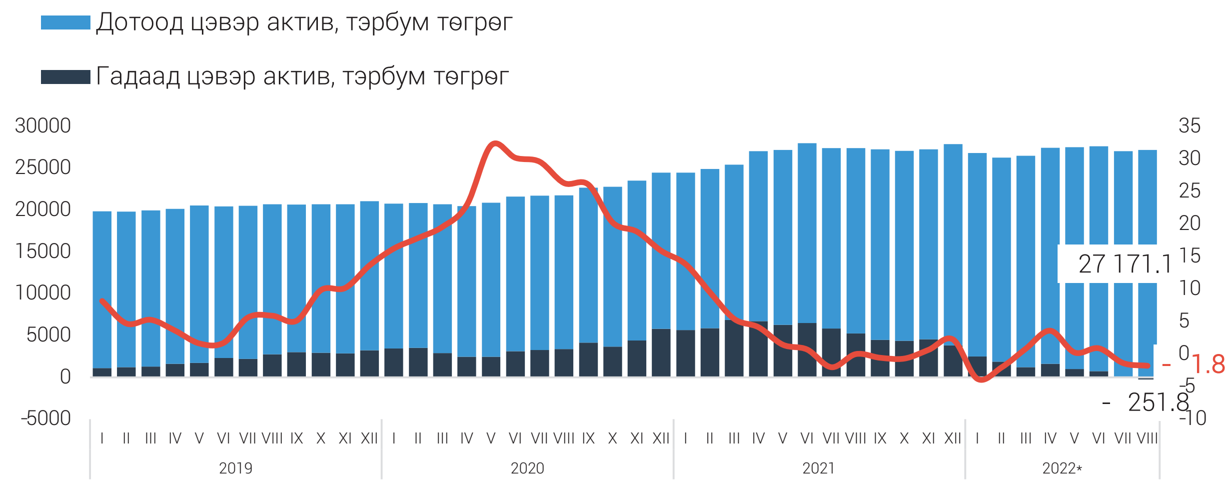

Төгрөгийн хадгаламж 2022 оны 8 дугаар сарын эцэст 12.8 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 470.7 (3.5%) тэрбум төгрөгөөр, өмнөх оны мөн үеэс 2.5 (16.3%) их наяд төгрөгөөр буурчээ. Төгрөгийн хадгаламжийн 89.5 хувь (11.5 их наяд төгрөг) нь иргэдийн хадгаламж, 10.5 хувь (1.3 их наяд төгрөг) нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын хадгаламж байна.

Валютын хадгаламж 4.6 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 43.6 (1.0%) тэрбум төгрөгөөр, өмнөх оны мөн үеэс 457.5 (11.1%) тэрбум төгрөгөөр өсжээ.

ЗУРАГ 11. ИРГЭД, БАЙГУУЛЛАГЫН ХАДГАЛАМЖ, ТӨГРӨГИЙН ХАДГАЛАМЖ, сараар

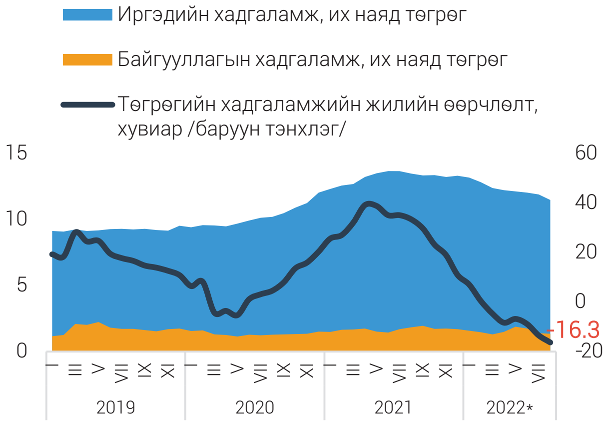

ЗУРАГ 12. ТӨГРӨГ, ВАЛЮТЫН ХАДГАЛАМЖ, НИЙТ ХАДГАЛАМЖ сараар

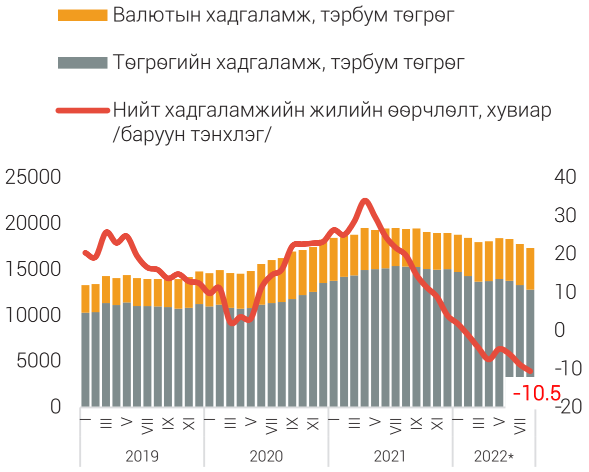

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2022 оны 8 дугаар сарын эцэст 22.8 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 551.9 (2.4%) тэрбум төгрөгөөр буурч, өмнөх оны мөн үеэс 2.9 (14.6%) их наяд төгрөгөөр өссөн байна. Нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 51.2 хувь нь иргэд, 47.4 хувь нь хувийн байгууллага, 0.6 хувь нь төрийн байгууллага, 0.9 хувь нь санхүүгийн болон бусад байгууллагынх байна.

ЗУРАГ 13. ИРГЭД, ХУВИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, НИЙТ ЗЭЭЛИЙН ЖИЛИЙН ӨӨРЧЛӨЛТ, хувиар, сараар

Хэвийн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2022 оны 8 дугаар сарын эцэст 19.1 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 928.8 (4.6%) тэрбум төгрөгөөр буурч, өмнөх оны мөн үеэс 2.4 (14.3%) их наяд төгрөгөөр өсжээ. Хэвийн зээлийн өрийн үлдэгдэл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 83.7 хувийг эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 5. АЖ АХУЙН НЭГЖ, ИРГЭДЭД ОЛГОСОН ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, зээлийн ангиллаар, сарын эцэст

Үзүүлэлт	2020 VIII	2021 VIII	2022*		2022* VIII / 2021 VIII	2022* VIII / 2022* VII
			VII	VIII		
	тэрбум төгрөг				хувь	
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	17 379.4	19 877.6	23 341.3	22 789.4	114.6	97.6
Хэвийн зээл	14 276.8	16 680.8	19 995.3	19 066.5	114.3	95.4
Хугацаа хэтэрсэн зээл	1 136.1	1 204.3	1 226.8	1 209.5	100.4	98.6
Чанаргүй зээл	1 966.5	1 992.5	2 119.3	2 513.4	126.1	118.6

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2022 оны 8 дугаар сарын эцэст 1.2 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 17.3 (1.4%) тэрбум төгрөгөөр буурч, өмнөх оны мөн үеэс 5.1 (0.4%) тэрбум төгрөгөөр өсжээ. Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 5.3 хувийг эзэлж байна.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2022 оны 8 дугаар сарын эцэст 2.5 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 394.2 (18.6%) тэрбум төгрөгөөр, өмнөх оны мөн үеэс 520.9 (26.1%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. Чанаргүй зээл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 11.0 хувийг эзэлж байна.

ЗУРАГ 14. ЧАНАРГҮЙ ЗЭЭЛ, сар бүрийн эцэст, тэрбум төгрөг

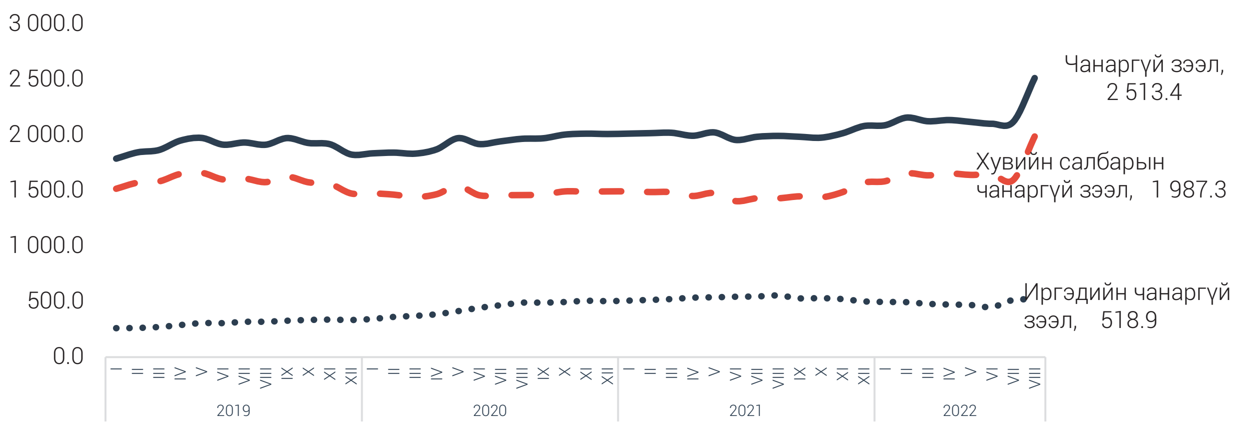

Арилжааны банкнууд болон Монголын Ипотекийн корпорац (МИК)-аас иргэдэд олгосон ипотекийн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2022 оны 7 дугаар сарын эцэст 6.0 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 50.2 (0.8%) тэрбум төгрөгөөр, өмнөх оны мөн үеэс 790.8 (15.1%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өсжээ.

ХҮСНЭГТ 6. ИРГЭДЭД ОЛГОСОН ИПОТЕКИЙН ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, сарын эцэст

Үзүүлэлт	2021 VII	2022*		2022* VII / 2021 VII	2022* VII / 2022 VI
		VI	VII	хувь	
Иргэдэд олгосон ипотекийн зээлийн өрийн үлдэгдэл, тэрбум төгрөгөөр	5 253.0	5 993.6	6 043.8	115.1	100.8
Иргэдэд олгосон ипотекийн зээлийн дансны тоо, мянган ширхэг	101.7	105.7	106.0	104.2	100.3

Үнэт цаасны арилжаагаар 2022 оны эхний 8 сард 281.1 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийж, 271.1 сая ширхэг үнэт цаас арилжсан нь өмнөх оны мөн үеэс гүйлгээ 765.7 (73.1%) тэрбум төгрөгөөр, арилжсан үнэт цаас 207.1 (43.3%) сая ширхгээр тус тус буурчээ.

Үнэт цаасны гүйлгээ 2022 оны 8 дугаар сард 9.8 тэрбум төгрөг болж, өмнөх сараас 15.0 (60.6%) тэрбум төгрөгөөр, өмнөх оны мөн үеэс 412.4 (97.7%) тэрбум төгрөгөөр буурчээ. Арилжсан үнэт цаас 83.8 сая ширхэг болж, өмнөх сараас 50.6 (2.5 дахин) сая ширхгээр өсөж, өмнөх оны мөн үеэс 15.5 (15.6%) сая ширхгээр буурсан байна.

ЗУРАГ 15. ҮНЭТ ЦААСНЫ ГҮЙЛГЭЭ, АРИЛЖСАН ҮНЭТ ЦААС, сараар

Хөрөнгийн зах зээлийн чиг хандлагыг илэрхийлэх ТОП-20 дундаж индекс 2022 оны 8 дугаар сард 35122.3 нэгж болж, өмнөх сараас 1534.8 нэгжээр өсөж, өмнөх оны мөн үеэс 29.8 нэгжээр буурсан байна.

ЗУРАГ 16. ТОП-20 ДУНДАЖ ИНДЕКС, сараар

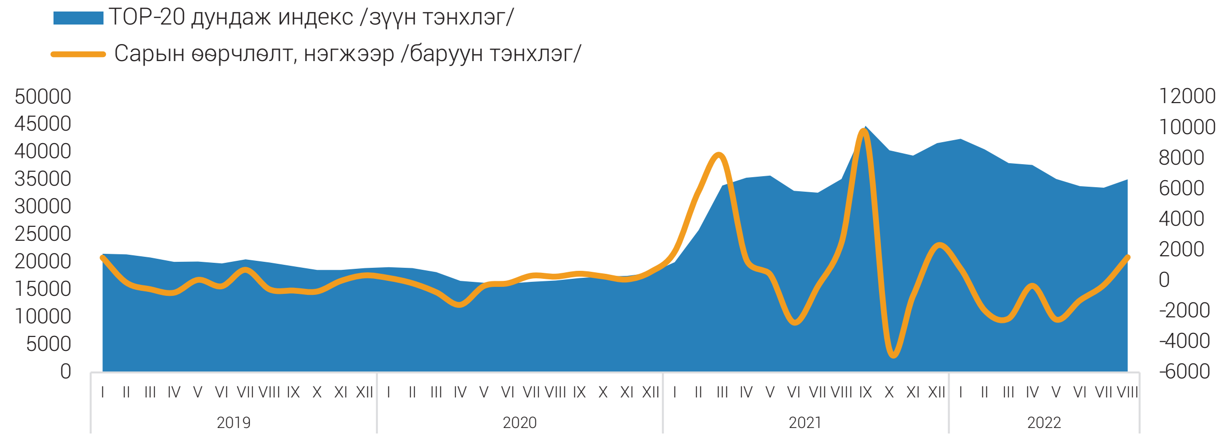

Хөрөнгийн зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хувьцаат компаниудын үнэт цаасны зах зээлийн нийт үнэлгээ 2022 оны 8 дугаар сард 4.9 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 67.7 (1.3%) тэрбум төгрөгөөр буурч, өмнөх оны мөн үеэс 261.8 (5.6%) тэрбум төгрөгөөр өсжээ.

ЗУРАГ 17. ХӨРӨНГИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ, сараар

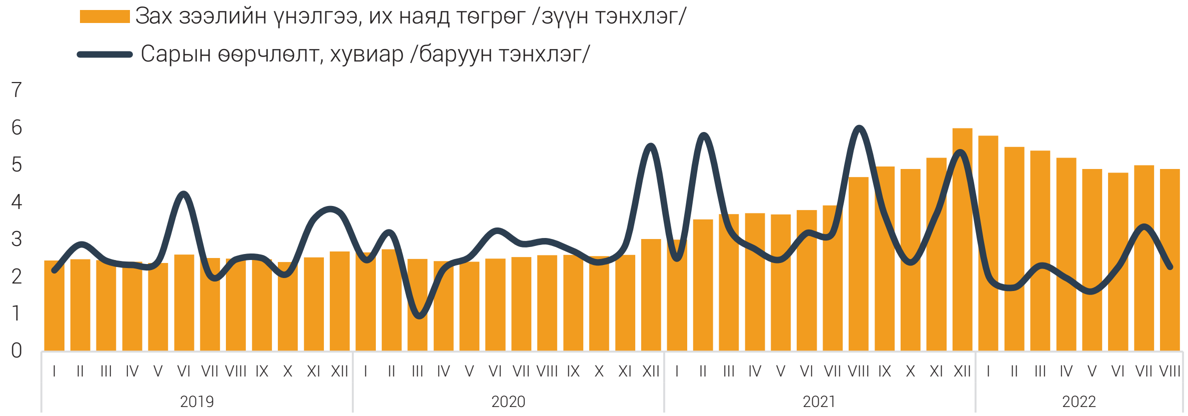

Монголбанкнаас зарласан төгрөгийн америк доллартой харьцах сарын дундаж ханш 2022 оны 8 дугаар сард 3185.72 төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 336.81 төгрөгөөр, өмнөх сараас 32.69 төгрөгөөр суларсан байна.

Монголбанкнаас зарласан төгрөгийн юаньтай харьцах сарын дундаж ханш 2022 оны 8 дугаар сард 468.36 төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 28.45 төгрөгөөр, өмнөх сараас 0.10 төгрөгөөр суларсан байна.

Монголбанкнаас зарласан төгрөгийн рубльтэй харьцах сарын дундаж ханш 2022 оны 8 дугаар сард 52.61 төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 13.89 төгрөгөөр суларч, өмнөх сараас 1.71 төгрөгөөр чангарсан байна.

ХҮСНЭГТ 7. МОНГОЛБАНКНААС ЗАРЛАСАН ТӨГРӨГИЙН ГАДААД ВАЛЮТТАЙ ХАРЬЦАХ САРЫН ДУНДАЖ ХАНШ, төгрөгөөр

Үзүүлэлт	2019 VIII	2020 VIII	2021 VIII	2022 VIII
Америк доллар	2 670.54	2 849.11	2 848.91	3 185.72
Евро	2 970.86	3 370.00	3 353.81	3 226.56
Рубль	40.66	38.60	38.72	52.61
Юань	378.16	411.18	439.91	468.36

ЗУРАГ 18. ТӨГРӨГИЙН АМЕРИК ДОЛЛАРТОЙ ХАРЬЦАХ ХАНШИЙН ЖИЛИЙН ӨӨРЧЛӨЛТ, хувиар, сараар

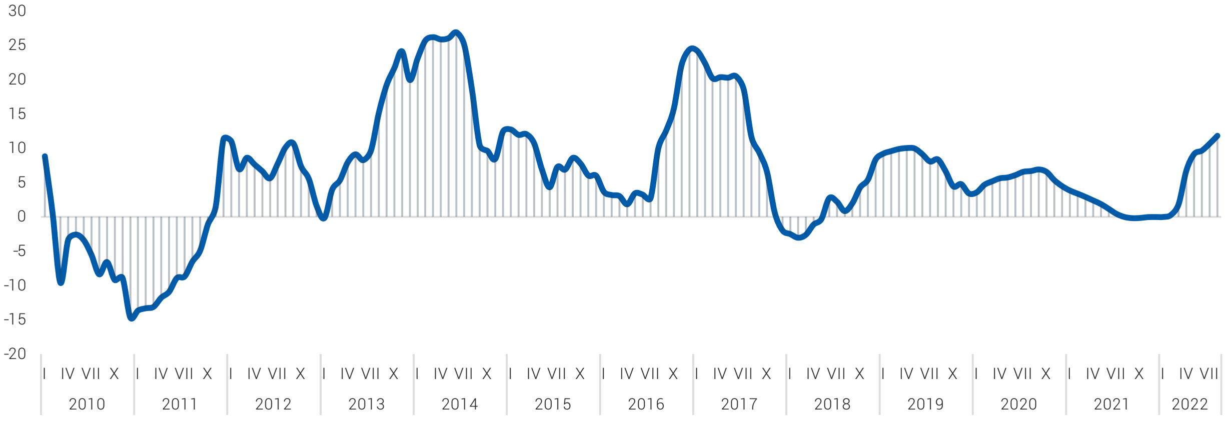

Ойлголт, тодорхойлолт

Бага мөнгө /М1/: Хадгаламжийн байгууллагаас гадуурх мөнгө болон төгрөгийн харилцах данс дахь мөнгөний нийлбэрээр тодорхойлно.

Мөнгөний нийлүүлэлт /М2/: Хадгаламжийн байгууллагаас гадуурх мөнгө, төгрөгийн болон валютын харилцах, хадгаламж, цэвэршүүлсэн алтны харилцах, хадгаламжийн сертификатын нийлбэрээр тодорхойлно. Өөрөөр хэлбэл, бага мөнгө болон бараг мөнгөний нийлбэрээр тодорхойлно. Зөвхөн цэвэршүүлсэн алтны харилцах дансны үлдэгдлийг хамруулах бөгөөд бусад үнэт металлын харилцах дансны үлдэгдлийг хамруулахгүй.

Хадгаламжийн байгууллагаас гадуурх мөнгө: Төв банкнаас гүйлгээнд гаргасан цаасан болон зоосон мөнгөнөөс банкнуудын эзэмшиж буй цаасан болон зоосон мөнгийг хасна.

Бараг мөнгө: Төгрөгийн болон гадаад валютын хадгаламж, валютын харилцах, цэвэршүүлсэн алтны харилцах, хадгаламжийн сертификатын нийлбэрээр тодорхойлно.

Валютын харилцах: Иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын валютын харилцах дансны үлдэгдлийн нийлбэрээр тодорхойлно.

Гүйлгээнд гаргасан бэлэн мөнгө: Хадгаламжийн байгууллагаас гадуурх мөнгө болон банкны касс дахь бэлэн мөнгөний нийлбэрээр тооцно.

Төгрөг болон валютын хадгаламж: Иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын төгрөг, валютын хадгаламжийн үлдэгдлийн нийлбэрээр тодорхойлно.

Үнэт цаас: Засгийн газар болон бусад эрх бүхий этгээдээс гаргасан өрийн бичиг /бонд/, компанийн бүх төрлийн хувьцаа, компанийн гаргасан, эсвэл гаргахаар санал болгож буй хувьцааг худалдах, худалдан авах эрхийн бичиг (опцион), хөрөнгө оруулалтын сангийн хувьцаа, түүнчлэн Санхүүгийн зохицуулах хорооноос "Үнэт цаасны зах зээлийн тухай" Монгол Улсын хуульд нийцүүлэн үнэт цаас гэж тодорхойлсон баримтыг ойлгоно.

Хувьцаа: Компанид хөрөнгө оруулж, түүнийг үндэслэн хувь нийлүүлэгчдийн хуралд оролцож санал өгөх, ногдол ашиг авах, компанийг татан буулгасны дараа үлдсэн эд хөрөнгийг худалдан борлуулснаас олсон орлогоос хувь хүртэх болон хуулиар тогтоосон бусад эрхийг гэрчилсэн үнэт цаасыг ойлгоно.
Брокерын үйл ажиллагаа: Үнэт цаасны зах зээлд бусдын нэрийн өмнөөс үнэт цаасыг зуучлан худалдах, худалдан авах ажиллагааг ойлгоно.
Дилерийн үйл ажиллагаа: Үнэт цаасны зах зээлд ашиг олох зорилгоор үнэт цаасыг өөрийн хөрөнгөөр худалдан авах, худалдах, арилжих ажиллагааг ойлгоно.
Бүртгэлтэй компани: Монголын Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй, хувьцааны арилжааг идэвхтэй хийдэг хувьцаат компанийг тоог хамруулна.
Хэлцэл: Үнэт цаасыг худалдах захиалгын үнийн саналыг худалдан авах иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллага зөвшөөрснөөр үнэт цаас арилжаалахыг ойлгоно.
Зах зээлийн үнэлгээ: Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй хувьцаат компанийн нийтэд гаргасан үнэт цаасны тоо, тухайн өдрийн үнэт цаасны арилжааны хаалтын ханшны үржвэрээр тодорхойлно.
Өрийн бичиг (бонд): Тодорхой хугацааны дараа үндсэн төлбөр болон хүүг мөнгөн, эсвэл тодорхой эд хөрөнгө, эд хөрөнгийн эрхийн хэлбэрээр эргүүлэн төлөх үүргийг гэрчилсэн үнэт цаасыг ойлгоно.
ТОП 20 индекс: Үнэт цаасны үнийн ерөнхий өөрчлөлтийг илэрхийлэх бөгөөд Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй хувьцаат компаниудын үнэт цаасны зах зээлийн үнэлгээ, үнэт цаасны өсөлт, бууралтаар үнэт цаасны зах зээлийн ерөнхий чиг хандлагыг тодорхойлно.
Хэвийн зээл: Төлөвлөгдсөн хугацаанд байгаа зээл, түүний хүүг ойлгоно.
Хугацаа хэтэрсэн зээл: Зээл, хүүгийн хугацаа 90 хүртэл хоног хэтэрсэн зээлийг хамруулна.
Чанаргүй зээл: Хэвийн бус, эргэлзээтэй, муу зээл буюу зээл, хүүгийн хугацаа 91-ээс дээш хоног хэтэрсэн зээлийг хамруулна.

<u>Тооцох аргачлал:</u>

ТОП 20 индексийг дараах томьёогоор тооцно.

$$I = \frac{P}{C} * 100$$

I - Тухайн өдрийн индекс
P - Тухайн өдрийн зах зээлийн үнэлгээ
C - Зах зээлийн суурь үнэлгээ

ӨРИЙН СТАТИСТИК

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН НИЙТ ӨР, тэрбум төгрөг

	2021 I-VI	2022* I-VI
Нийт	27 095.0	28 523.3
Дотоод өр	1 046.1	531.8
Гадаад өр	24 331.1	26 559.0
Засгийн газрын өрийн баталгаа	955.3	940.7
Барих-Шилжүүлэх төрлийн концесс	762.5	491.8

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН НИЙТ ӨРИЙН ЭРГЭН ТӨЛӨЛТ, тэрбум төгрөг

	2021 I-VI	2022* I-VI
Үндсэн төлбөр	893.0	381.5
Хүүгийн төлбөр	342.8	108.5

МОНГОЛ УЛСЫН НИЙТ ГАДААД ӨР, сая ам.доллар

	2021 I-VI	2022* I-VI
Нийт	32 988.9	33 260.4
Засгийн газар (Зах зээлийн үнэлгээгээр, эзэмшигчээр)	8 471.2	8 062.6
Төв банк	2 238.7	2 483.4
Хадгаламжийн байгууллага (Төв банкнаас бусад)	1 579.2	1 387.7
Бусад салбарууд	8 697.5	9 167.8
Шууд хөрөнгө оруулалт: Компани хоорондын зээллэг	12 002.4	12 158.9

Улсын нийт гадаад өр 2022 оны эхний хагас жилд өмнөх оны мөн үеэс 271.5 сая ам.доллароор өсжээ

Улсын нийт гадаад өр 2022 оны эхний хагас жилд 33.3 тэрбум ам.доллар болж, өмнөх оны мөн үеэс 271.5 (0.8%) сая ам.доллароор өсөж, өмнөх улирлаас 545.1 (1.6%) сая ам.доллароор буурсан байна.

Нийт гадаад өрийн 12.1 (36.5%) тэрбум ам.доллар нь шууд хөрөнгө оруулалт, компани хоорондын зээллэг, 9.2 (27.6%) тэрбум ам.доллар нь бусад салбарынх, 8.1 (24.2%) тэрбум ам.доллар нь Засгийн газрынх, 2.5 (7.5%) тэрбум ам.доллар нь Төв банкных, 1.4 (4.2%) тэрбум ам.доллар нь Төв банкнаас бусад хадгаламжийн байгууллагынх байна.

Улсын нийт гадаад өр 2022 оны эхний хагас жилд өмнөх оны мөн үеэс өсөхөд шууд хөрөнгө оруулалт, компани хоорондын зээллэг 156.3 (1.3%) сая ам.доллар, бусад салбарынх 470.3 (5.4%) сая ам.доллар, Төв банкных 244.7 (10.9%) сая ам.доллароор өссөн нь нөлөөлсөн байна. Харин Төв банкнаас бусад хадгаламжийн байгууллагынх 191.5 (12.1%) сая ам.доллар, Засгийн газрын гадаад өр 408.6 (4.8%) сая ам.доллароор буурчээ.

ХҮСНЭГТ 8. УЛСЫН НИЙТ ГАДААД ӨР, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар, сая ам.доллар

Үзүүлэлт	2020 I-VI	2021 I-VI	2022* I-VI	2022* I-VI / 2021 I-VI
	сая ам.доллар			хувь
Нийт гадаад өр	30 517.4	32 988.9	33 260.4	100.8
Засгийн газар[1] (Зах зээлийн үнэлгээгээр, эзэмшигчээр)	7 301.7	8 471.2	8 062.6	95.2
Төв банк	1 973.5	2 238.7	2 483.4	110.9
Хадгаламжийн байгууллага (Төв банкнаас бусад)	2 212.5	1 579.2	1 387.7	87.9
Бусад салбарууд	8 371.5	8 697.5	9 167.8	105.4
Шууд хөрөнгө оруулалт: Компани хоорондын зээллэг	10 658.3	12 002.4	12 158.9	101.3

Эх үүсвэр: Монголбанк

[1] Зах зээлийн үнэлгээ, аккруэл суурьд үндэслэсэн дүн

Засгийн газрын нийт өр 2022 оны эхний хагас жилд 28.5 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 1.4 (5.3%) их наяд төгрөг, өмнөх улирлаас 980.9 (3.6%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. Засгийн газрын дотоод өр 2022 оны эхний хагас жилд өмнөх оны мөн үеэс 514.3 (49.2%) тэрбум төгрөгөөр, өрийн баталгаа 14.6 (1.5%) тэрбум төгрөгөөр, барих-шилжүүлэх төрлийн концесс 270.7 (35.5%) тэрбум төгрөгөөр тус тус буурч, гадаад өр 2.2 (9.2%) их наяд төгрөгөөр өсжээ.

ХҮСНЭГТ 9. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН НИЙТ ӨР, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар, тэрбум төгрөг

Үзүүлэлтүүд	2020 I-VI	2021 I-VI	2022* I-VI	2022* I-VI / 2021 I-VI
Засгийн газрын нийт өр	25 940.2	27 095.0	28 523.3	105.3
Засгийн газрын дотоод өр	1 338.1	1 046.1	531.8	50.8
Үнэт цаас	1 338.1	1 046.1	531.8	50.8
Засгийн газрын гадаад өр[2]	22 697.7	24 331.1	26 559.0	109.2
Үнэт цаас	8 186.6	7 976.2	8 994.9	112.8
Зээл	14 511.1	16 354.9	17 564.1	107.4
Засгийн газрын өрийн баталгаа	1 071.4	955.3	940.7	98.5
Барих-Шилжүүлэх төрлийн концесс	833.0	762.5	491.8	64.5

Эх үүсвэр: Сангийн яам

[2] Нэрлэсэн дүнгээр илэрхийлсэн дүн

Засгийн газрын 2022 оны эхний хагас жилд нийт өрийн 26.6 (93.1%) их наяд төгрөг нь гадаад өр, 531.8 (1.9%) тэрбум төгрөг нь дотоод өр, 940.7 (3.3%) тэрбум төгрөг нь Засгийн газрын өрийн баталгаа, 491.8 (1.7) тэрбум төгрөг нь барих-шилжүүлэх төрлийн концесс тус тус эзэлж байна.

ЗУРАГ 19.ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ӨРИЙН БҮТЭЦ, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар, дунд эзлэх хувиар

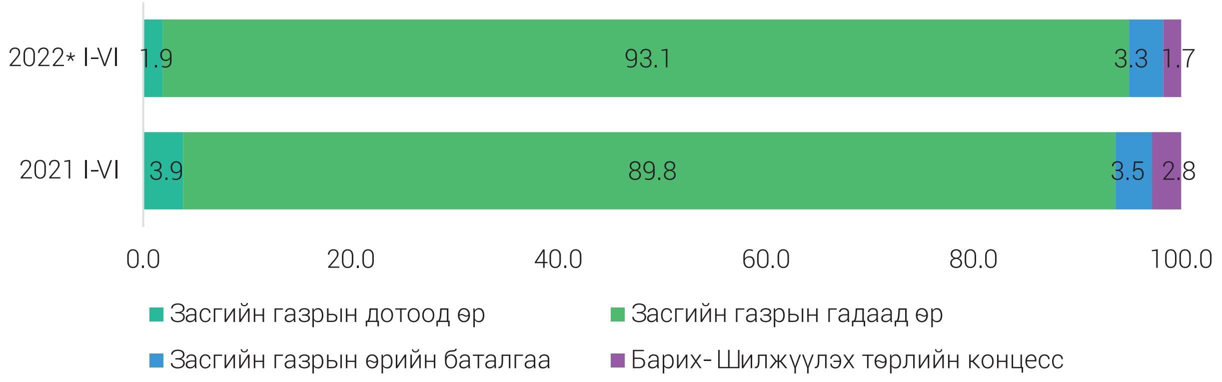

Эх үүсвэр: Сангийн Яам

Засгийн газрын нийт өрөөс 2022 оны эхний хагас жилд үндсэн төлбөрт 381.5 тэрбум төгрөг, хүүгийн төлбөрт 108.5 тэрбум төгрөг төлөгдсөн байна. Үндсэн төлбөрийн төлөлт өмнөх оны мөн үеэс 511.5 (57.3%) тэрбум төгрөгөөр, хүүгийн төлбөр өмнөх оны мөн үеэс 234.3 (68.3%) тэрбум төгрөгөөр тус тус буурсан байна.

<u>Ойлголт, тодорхойлолт:</u>

<u>Улсын нийт гадаад өр</u>: Засгийн газар, орон нутаг, Монголбанк болон Монгол Улсад бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж, иргэдээс Монгол Улсад бүртгэлгүй, эдийн засгийн харьяат бус аливаа этгээдэд төлөх өрийн хэрэгслээр үүсгэгдсэн төлбөрийн үүргийг ойлгоно. Үүнд гадаад зээл, өрийн бичиг, харилцах хадгаламж, худалдааны зээл болон урьдчилгаа болон бусад өрийн хэрэгслээр үүсгэгдсэн төлбөрийг хамруулна.

<u>Засгийн газрын дотоод өр</u>: Өрийн хэрэгслээр үүсгэж, Монгол Улсын Засгийн газраас бусдын өмнө хүлээсэн төлбөрийн үүргийг ойлгоно.

Засгийн газрын гадаад өр: Монгол Улсын Засгийн газрын эдийн засгийн харьяат бус аливаа этгээдэд төлөх өрийн хэрэгслээр үүсгэгдсэн төлбөрийн үүргийг ойлгоно. Үүнд гадаад зээл, өрийн бичиг, дотоод үнэт цааснаас эдийн засгийн харьяат бус этгээдийн эзэмшиж буй дүн болон бусад өрийн хэрэгслээр үүсгэгдсэн төлбөрийг хамруулна.

Засгийн газрын өр: Засгийн газрын дотоод өр, засгийн газрын гадаад өрийн нийлбэр байна.

Концесс: Улсын болон орон нутгийн төсвөөс эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй Барих-шилжүүлэх төрлөөр байгуулсан концессын гэрээний хүрээнд гарсан ашиглалтыг үндэслэн бүртгэсэн дүнг хэлнэ. Концесс эзэмшигч концессын зүйлийг өөрийн болон өөрийн боломжоор олсон хөрөнгөөр барьж ашиглалтад оруулан, гэрээнд заасан нөхцөлөөр төрийн болон орон нутгийн өмчлөлд шилжүүлэх нөхцөлтэй концессын гэрээ юм.

УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД,
жил бүрийн эхний 8 сард, тэрбум төгрөгөөр

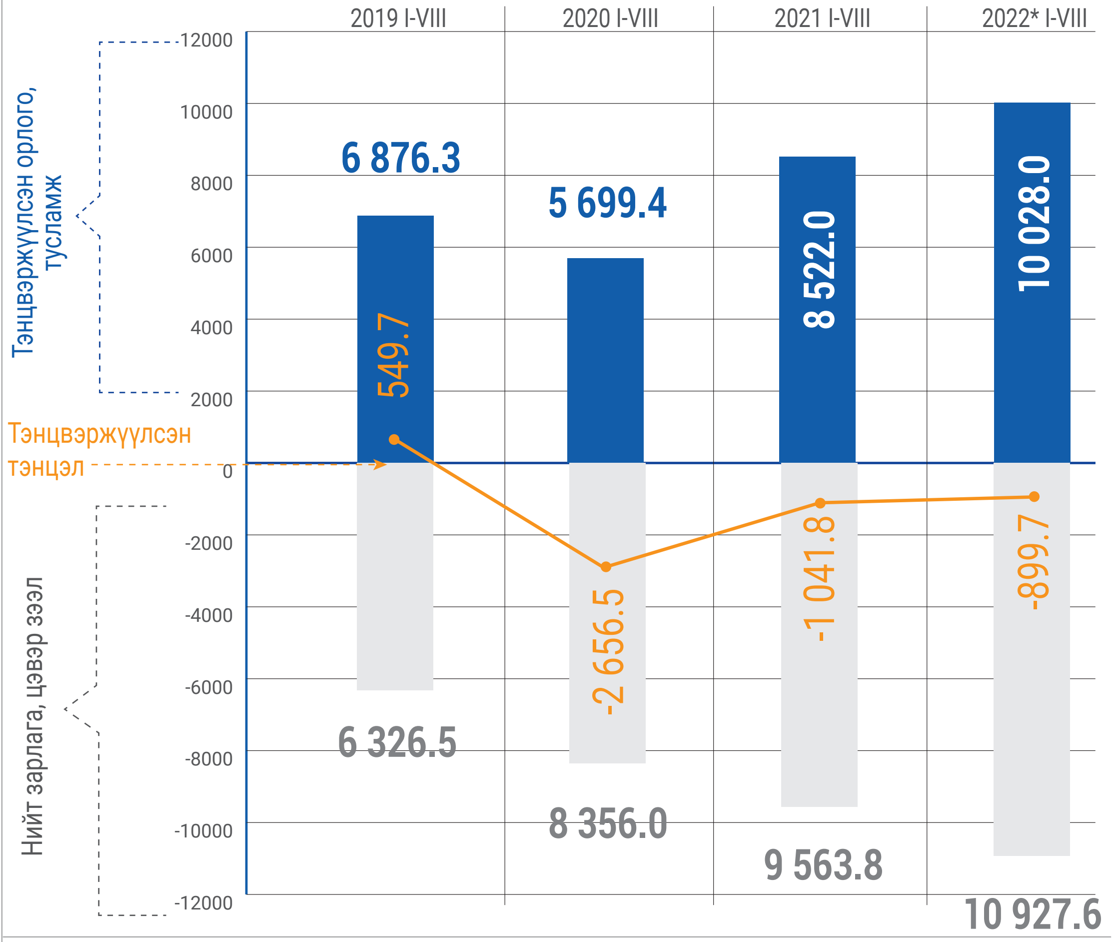

Улсын нэгдсэн төсвийн орлого, зарлагын бүтэц

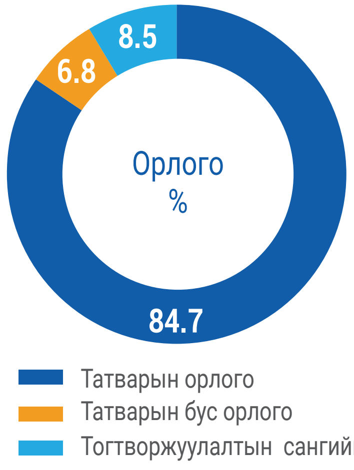

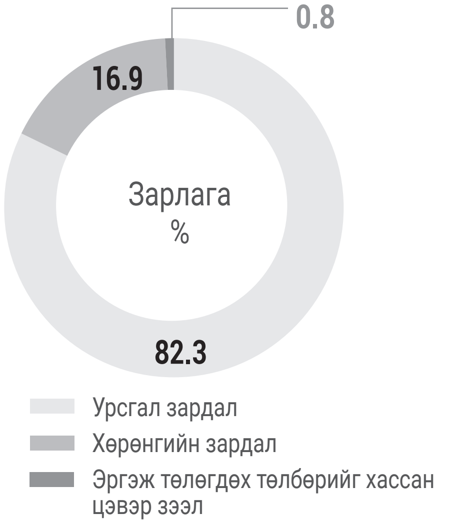

Улсын нэгдсэн төсвийн нийт орлого өмнөх оны мөн үеэс 11.9 хувиар өсжээ

Улсын нэгдсэн төсвийн нийт орлого, тусламжийн хэмжээ 2022 оны эхний 8 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 11.0 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 1.2 (11.9%) их наяд төгрөг, тэнцвэржүүлсэн орлого тусламжийн хэмжээ 10.0 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 1.5 (17.7%) их наяд төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

ЗУРАГ 20. УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, ТЭНЦЭЛ, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар, тэрбум төгрөг

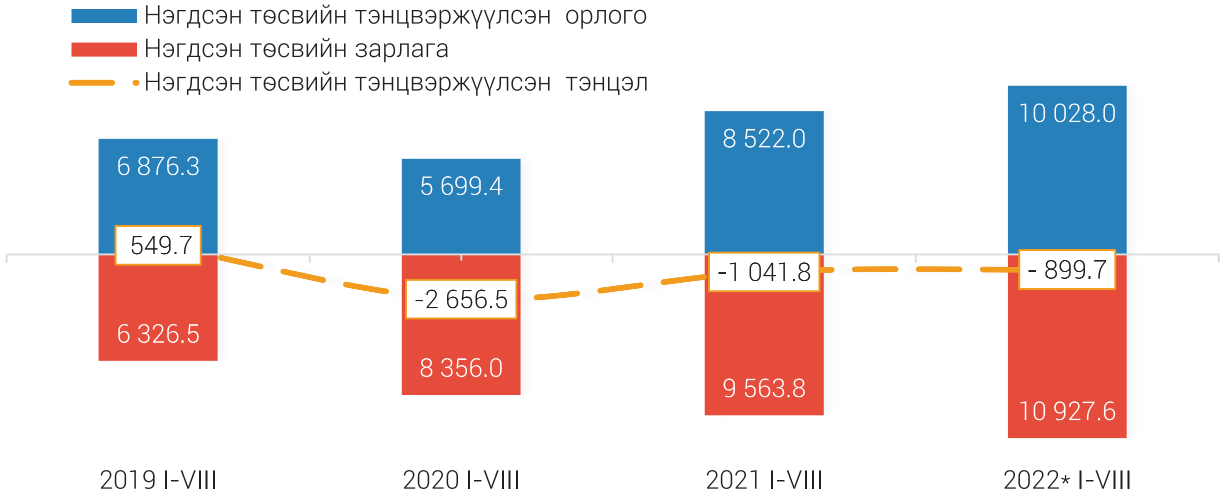

Нийт зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн хэмжээ 2022 оны эхний 8 сард 10.9 их наяд төгрөг болж, тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 899.7 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеэс 142.1 тэрбум төгрөг буюу 13.6 хувиар буурчээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн хэмжээ 2022 оны 8 дугаар сард 1.3 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 41.1 (3.0%) тэрбум төгрөгөөр буурч, нийт зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн хэмжээ 1.4 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 125.7 (9.6%) тэрбум төгрөгөөр өсжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 2022 оны 7 дугаар сард 55.6 тэрбум төгрөгийн ашигтай, харин 8 дугаар сард 111.2 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарсан байна.

Татварын нийт орлого 2022 оны эхний 8 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 9.3 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 1.8 (23.3%) их наяд төгрөгөөр өсөхөд бусад татварын орлого 687.1 (2.1 дахин) тэрбум төгрөг, нэмэгдсэн өртгийн албан татвар 670.3 (37.5%) тэрбум төгрөг, нийгмийн даатгалын орлого 499.2 (36.9%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн нь голлон нөлөөлжээ. Харин орлогын албан татварын орлого 386.1 (15.7%) тэрбум төгрөгөөр буурчээ.

Татварын нийт орлого 2022 оны 8 дугаар сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 1.1 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 294.4 (37.6%) тэрбум төгрөгөөр өсөхөд нэмэгдсэн өртгийн албан татвар 137.1 (55.8%) тэрбум төгрөг, нийгмийн даатгалын орлого 77.8 (43.7%) тэрбум төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлжээ. Харин онцгой албан татварын орлого 16.6 (18.1%) тэрбум төгрөгөөр буурчээ.

Татварын нийт орлогод 2022 оны эхний 8 сарын байдлаар бусад татвар, төлбөр, хураамжийн орлогын эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеэс 5.9 нэгж хувь, нэмэгдсэн өртгийн албан татварынх 2.7 нэгж хувь, нийгмийн даатгалын орлогынх 2.0 нэгж хувь, гадаад үйл ажиллагааны орлогынх 0.8 нэгж хувиар тус тус өсөж, орлогын албан татварынх 10.4 нэгж хувь, онцгой албан татварын орлогынх 1.0 нэгж хувиар буурсан байна.

ЗУРАГ 21. УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ТАТВАРЫН ОРЛОГЫН БҮТЭЦ, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар, дүнд эзлэх хувь

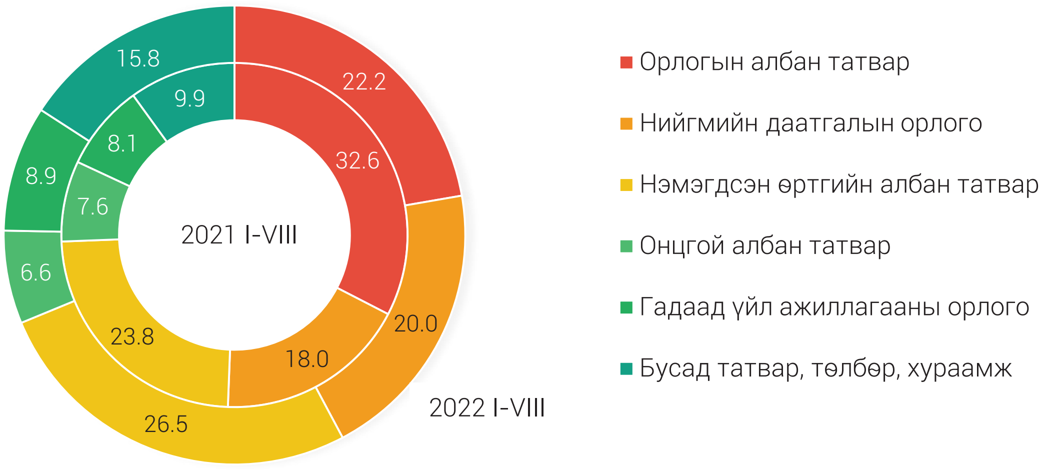

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн хэмжээ 2022 оны эхний 8 сард 10.9 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 1.4 (14.3%) их наяд төгрөгөөр өссөн байна. Зарлагын өсөлтөд урсгал шилжүүлгийн зардал өмнөх оны мөн үеэс 1.1 (22.5%) их наяд төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна. Харин бараа, үйлчилгээний зардал 440.2 (16.9%) тэрбум төгрөгөөр буурчээ.

Урсгал зардалд урсгал шилжүүлгийн эзлэх хувь 2022 оны эхний 8 сард өмнөх оны мөн үеэс 7.2 нэгж хувь, татаас 0.9 нэгж хувиар өсөж, харин бараа үйлчилгээний зардлынх 7.6 нэгж хувь, хүүгийн зардал 0.5 нэгж хувиар буурсан байна.

ЗУРАГ 22. УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН УРСГАЛ ЗАРДЛЫН БҮТЭЦ, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар, дүнд эзлэх хувиар

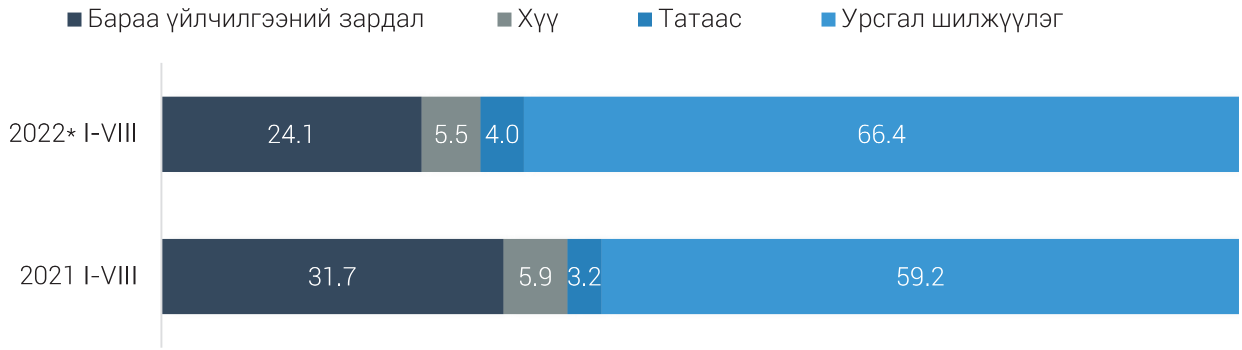

Хөрөнгийн зардал 2022 оны эхний 8 сард 1.8 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 630.0 (51.8%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.
Хөрөнгийн зардалд барилга байгууламжийн зардлын эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеэс 16.2 нэгж хувь, их засварын зардлынх 0.4 нэгж хувиар өсөж, бусад хөрөнгийн зардлынх 11.7 нэгж хувь, тоног төхөөрөмжийн зардлынх 4.6 нэгж хувь, стратегийн нөөц хөрөнгийн зардлынх 0.4 нэгж хувиар тус тус буурчээ.

Даатгалын сан

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2022 оны эхний 8 сард 2.2 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 557.3 (33.7%) тэрбум төгрөг, нийт зарлага 2.2 их наяд төгрөг болж, 511.6 (30.5%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 10. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	2019 I-VIII	2020 I-VIII	2021 I-VIII	2022* I-VIII	2022* I-VIII / 2021 I-VIII
	тэрбум төгрөг				хувь
Нийт орлого	**1 555.2**	**1 312.2**	**1 653.2**	**2 210.5**	**133.7**
Нийгмийн даатгалын сангийн орлого	1 151.5	966.4	1 261.0	1 632.6	129.5
Тусламжийн орлого	403.7	345.8	392.2	577.8	147.3
Нийт зарлага	**1 353.6**	**1 621.5**	**1 679.2**	**2 190.7**	**130.5**
Бараа үйлчилгээний зардал	14.9	16.1	15.9	16.6	104.9
Урсгал шилжүүлэг	1 338.7	1 605.4	1 669.3	2 178.4	130.5
Эргэж төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээл	-	-	- 6.0	- 4.3	71.3
Тэнцэл	**201.6**	**- 309.3**	**- 26.0**	**19.7**	**-**

[1] Дахин их

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 2022 оны эхний 8 сард 922.1 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 267.3 (40.8 хувь) тэрбум төгрөг, нийт зарлага 1.3 их наяд төгрөг болж, 527.1 (71.2%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна. Нийт зардал өсөхөд Засгийн газрын урсгал шилжүүлгийн зардал өмнөх оны мөн үеэс 506.9 (73.2%) тэрбум төгрөгөөр өссөн нь нөлөөлсөн байна.

ХҮСНЭГТ 11. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	2019 I-VIII	2020 I-VIII	2021 I-VIII	2022* I-VIII	2022* I-VIII / 2021 I-VIII
	тэрбум төгрөг				хувь
Нийт орлого	**311.9**	**282.0**	**654.8**	**922.1**	**140.8**
ЭМД-ын хураамжийн шимтгэл	311.9	282.0	654.8	922.1	140.8
Нийт зарлага	**211.7**	**253.7**	**740.4**	**1 267.5**	**171.2**
Бараа үйлчилгээний зардал	2.3	2.4	12.3	10.2	82.4
Татаас	22.2	24.0	40.9	63.5	155.4
Урсгал шилжүүлэг	187.2	227.3	692.6	1199.6	173.2
Эргэж төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээл	-	-	-5.5	-5.7	104.1
Тэнцэл	**100.2**	**28.3**	**-85.5**	**-345.4**	**4.0[1]**

[1] Дахин их

Ойлголт, тодорхойлолт:

Монгол Улсын нэгдсэн төсөв: Улсын төсөв, орон нутгийн төсөв, хүний хөгжил сангийн төсөв болон нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс бүрдэнэ.

Тэнцвэржүүлсэн орлого: Татварын болон татварын бус орлогоос бүрдэнэ.

Орон нутгийн төсөв: Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас батлан аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг дарга бүрдүүлж, зарцуулах төсөв юм.

Татварын орлого: Орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын орлого, хөрөнгийн албан татвар, нэмэгдэл өртгийн албан татвар, онцгой албан татвар, тусгай зориулалтын орлого, гадаад үйл ажиллагааны орлого, бусад татвар, төлбөр, хураамжаас бүрдэнэ.

Татварын бус орлого: Нийтлэг татварын бус орлого, хөрөнгийн орлого, тусламжийн орлого, улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлгээс бүрдэнэ.

Төсвийн зарлагын ангилал: Урсгал зардал, хөрөнгийн зардал, эргэн төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээл гэж ангилна.

Төсвийн орлого: Ирээдүйн өв сан, тогтворжуулалтын сан болон тэнцвэржүүлсэн орлогоос бүрдэнэ.

Улсын төсөв: Улсын Их Хурлаас батлан Засгийн газар бүрдүүлж зарцуулах төсөв юм.

Урсгал зардал: Бараа, ажил, үйлчилгээний зардал, зээлийн үйлчилгээний төлбөр, татаас ба урсгал шилжүүлгээс бүрдэнэ.

Тэнцвэржүүлсэн тэнцэл: Тэнцвэржүүлсэн орлогоос нийт зарлага, цэвэр зээлийг хасаж тодорхойлно.

ГАДААД ХУДАЛДАА, 2022 оны эхний 8 сарын байдлаар

7.8 тэрбум америк доллар
Экспорт

Нийт бараа эргэлт **13.4** тэрбум америк доллар

5.6 тэрбум америк доллар
Импорт

Гадаад худалдааны тэнцэл **2.2** тэрбум америк доллар

ГОЛ ТҮНШ УЛСУУД,
сая америк доллар, хувиар

Экспорт

Улс	Сая ам.доллар	Хувь
БНХАУ	6 605.0	85.2%
Швейцар	541.4	7.0%
Сингапур	297.7	3.8%
БНСУ	148.2	1.9%
Итали	48.9	0.6%
Бусад	114.9	1.5%

Импорт

Улс	Сая ам.доллар	Хувь
БНХАУ	1 932.0	34.5%
ОХУ	1 698.2	30.3%
Япон	483.0	8.6%
БНСУ	282.7	5.0%
АНУ	176.5	3.2%
ХБНГУ	115.2	2.1%
Бусад	912.1	16.3%

Экспорт өмнөх оны мөн үеэс 38.7 хувиар өслөө

Монгол Улс 2022 оны эхний 8 сард нийт 153 улстай худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 13.4 тэрбум америк доллар, үүнээс экспорт 7.8 тэрбум америк доллар, импорт 5.6 тэрбум америк доллар байна. Нийт бараа эргэлтийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 3.3 (32.7%) тэрбум америк доллароор, экспорт 2.2 (38.7%) тэрбум америк доллароор, импорт 1.1 (25.2%) тэрбум америк доллароор тус тус өсжээ. Мөн 2022 оны 8 дугаар сард экспорт өмнөх сараас 135.0 (11.7%) сая америк доллароор, импорт 22.4 (2.8%) сая америк доллароор тус тус өссөн байна.

ЗУРАГ 23. ЭКСПОРТ, ИМПОРТ, ТЭНЦЭЛ, сараар, сая америк доллароор

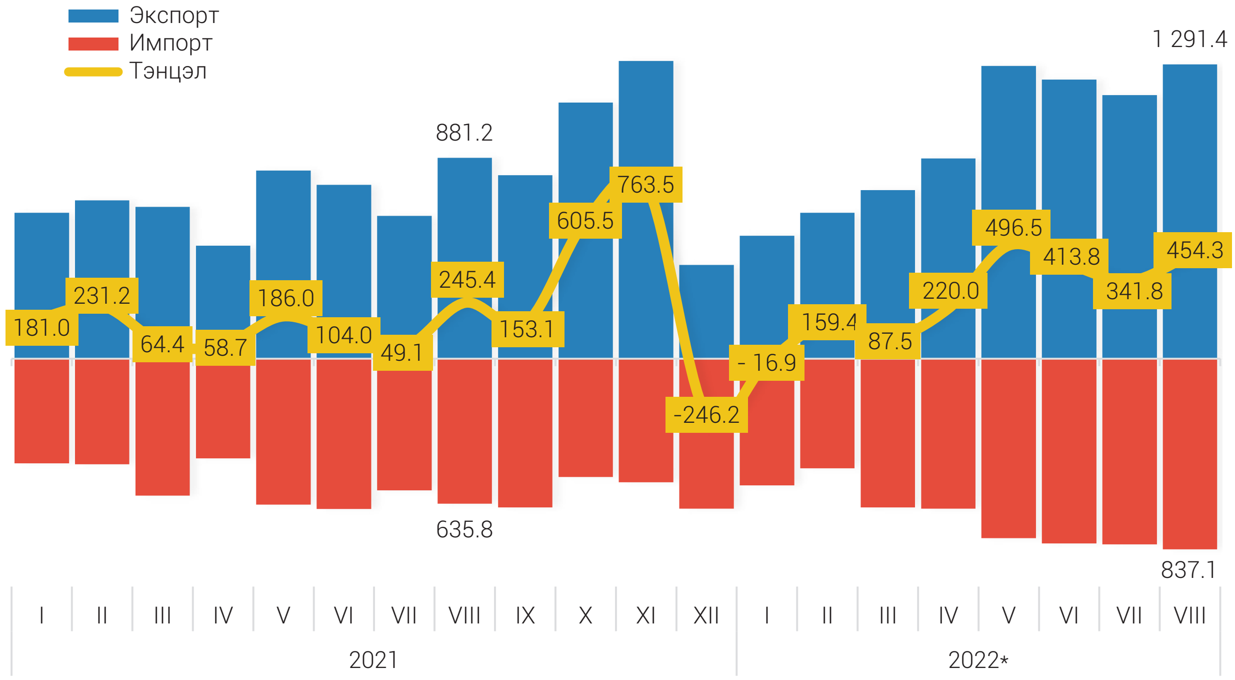

Гадаад худалдааны тэнцэл 2022 оны эхний 8 сард 2.2 тэрбум америк долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеэс 1.0 (92.6%) тэрбум америк доллароор өсжээ. Мөн 2022 оны 8 дугаар сард 454.3 сая америк долларын ашигтай гарч, өмнөх сараас 112.5 (32.9%) сая америк доллароор өссөн байна.

БНХАУ-тай 2022 оны эхний 8 сард 8.5 тэрбум америк долларын худалдааг хийжээ. Энэ нь гадаад худалдааны нийт бараа эргэлтийн 63.9 хувийг эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 12.ЭКСПОРТ, гол түнш улсаар, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Улс орон	2020 I-VIII		2021 I-VIII		2022* I-VIII	
	Дүн, сая америк доллар	Дунд эзлэх хувь	Дүн, сая америк доллар	Дунд эзлэх хувь	Дүн, сая америк доллар	Дунд эзлэх хувь
Дүн	**4 478.9**	**100.0**	**5 593.8**	**100.0**	**7 756.1**	**100.0**
БНХАУ	3 167.2	70.7	5 004.7	89.5	6 605.0	85.2
Швейцар	1 040.0	23.2	237.6	4.2	541.4	7.0
Сингапур	91.1	2.0	68.5	1.2	297.7	3.8
БНСУ	11.7	0.3	125.5	2.2	148.2	1.9
Итали	13.2	0.3	17.5	0.3	48.9	0.6
Бусад	155.7	3.5	139.9	2.5	114.9	1.5

БНХАУ-д экспортолсон бараа бүтээгдэхүүний 53.0 хувийг чулуун нүүрс, 30.2 хувийг зэсийн баяжмал эзэлж байгаа бол Швейцар улсад экспортолсон барааны 99.9 хувийг алт эзэлж байна.

Экспорт 2022 оны эхний 8 сард өмнөх оны мөн үеэс 2.2 тэрбум америк доллароор өсөхөд нүүрсний экспорт 2.6 тэрбум америк доллароор, алтны экспорт 253.0 сая америк доллароор өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

ХҮСНЭГТ 13.УУЛ УУРХАЙН ГАРАЛТАЙ ЭКСПОРТЫН ГОЛ НЭРИЙН БАРАА БҮТЭЭГДЭХҮҮН, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Барааны нэр	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ		2022* I-VIII / 2021 I-VIII	Үнийн дүн		2022* I-VIII / 2021 I-VIII
		2021 I-VIII	2022* I-VIII		2021 I-VIII	2022* I-VIII	
		сая ам.доллар					хувь
Зэсийн баяжмал	мян.т	893.4	976.8	109.3	1 993.0	1 993.4	100.0
Нүүрс	сая т	11.4	14.9	130.3	1 307.8	3 883.7	3.0[1]
Боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт	т	5.8	9.9	172.8	338.4	591.4	174.8
Төмрийн хүдэр, баяжмал	мян.т	5 334.7	2 659.5	49.9	768.1	255.9	33.3
Боловсруулаагүй газрын тос	мян.барр	3 625.2	948.6	26.2	218.8	103.4	47.3

[1] - Дахин их

Экспортын гол нэрийн бараа бүтээгдэхүүнүүдийн хилийн дундаж үнэ 2022 оны 8 дугаар сард өмнөх сараас буурчээ. Тухайлбал, нүүрсний хилийн дундаж үнэ тонн тутамд 44.8 америк доллароор, зэсийн баяжмалын хилийн дундаж үнэ тонн тутамд 239.7 америк доллароор тус тус буурчээ.

ЗУРАГ 24. ЭКСПОРТЫН ГОЛ НЭРИЙН БАРАА БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ХИЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, ам.доллароор, сараар

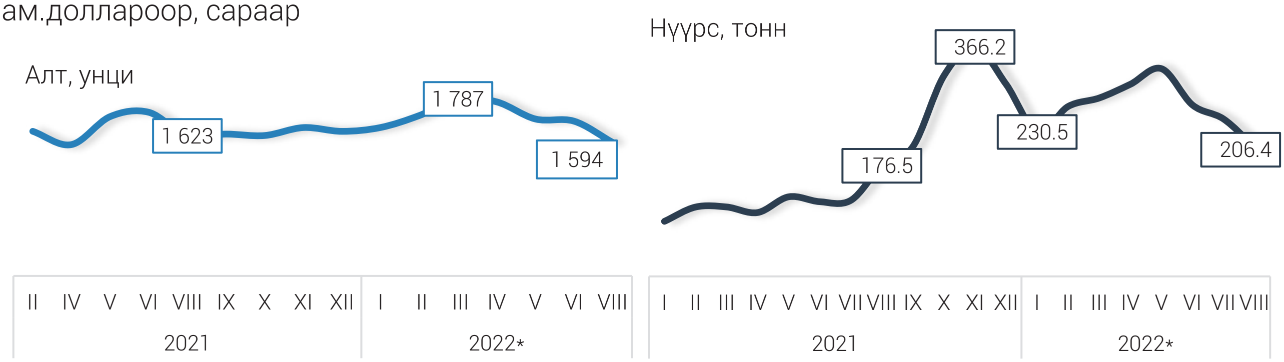

Зэсийн баяжмал, тонн

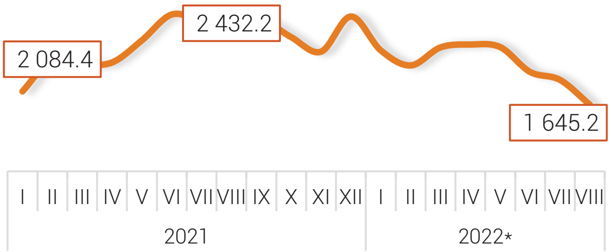

Төмрийн хүдэр, баяжмал, тонн

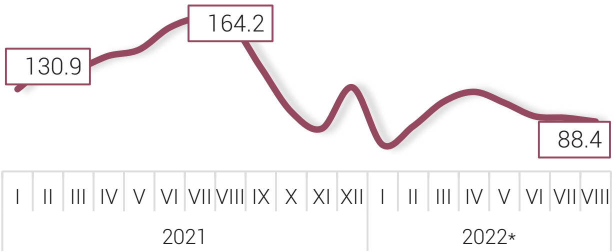

Нүүрсний экспортын биет хэмжээ 2022 оны 8 дугаар сард 3.8 сая тонн болж, өмнөх сараас 843.7 мянган тонноор, үнийн дүн 787.4 сая америк доллар болж, 41.0 сая америк доллароор тус тус өсжээ.

ЗУРАГ 25.НҮҮРСНИЙ ЭКСПОРТЫН БИЕТ ХЭМЖЭЭ БОЛОН ҮНИЙН ДҮН, сараар

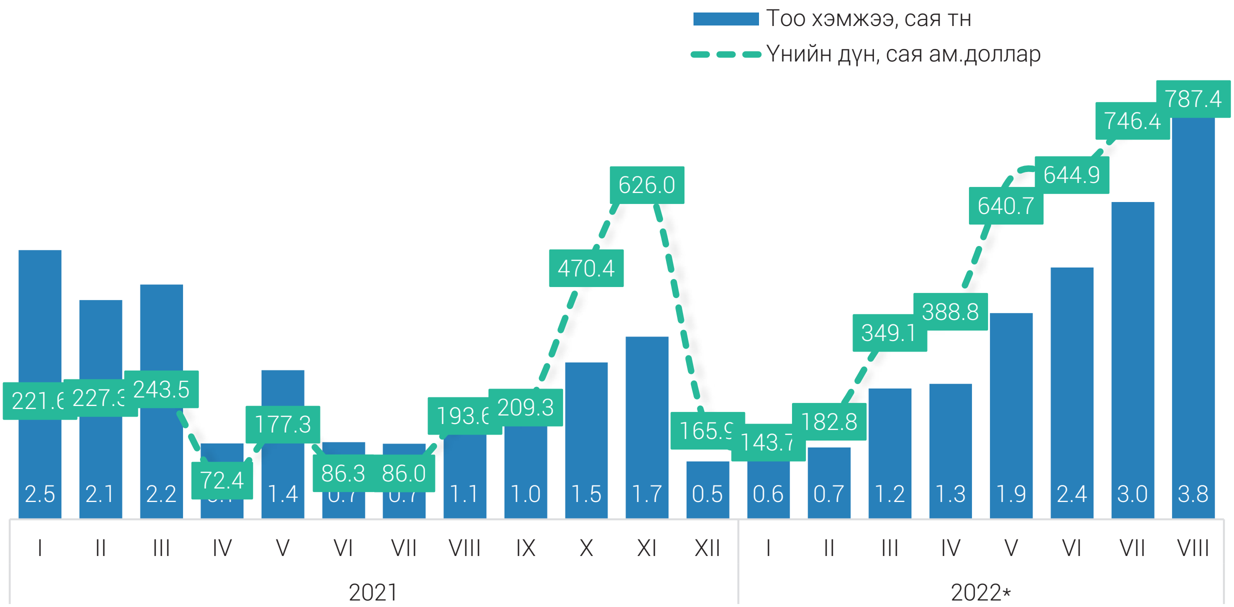

Импортын дунд 2022 оны эхний 8 сарын байдлаар БНХАУ 34.5%, ОХУ 30.3%, Япон 8.6%, БНСУ 5.0%, Америк 3.2%, Герман 2.1 хувийг тус тус эзэлж, нийт импортын 83.7 хувийг бүрдүүлж байна.

ХҮСНЭГТ 14.ИМПОРТ, гол түнш улсаар, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Улс орон	2020 I-VIII		2021 I-VIII		2022* I-VIII	
	Дүн, сая америк доллар	Дунд эзлэх хувь	Дүн, сая америк доллар	Дунд эзлэх хувь	Дүн, сая америк доллар	Дунд эзлэх хувь
Дүн	**3 453.2**	**100.0**	**4 473.9**	**100.0**	**5 599.7**	**100.0**
БНХАУ	1 257.8	36.4	1 764.1	39.4	1 932.0	34.5
ОХУ	924.2	26.8	1 208.6	27.0	1 698.2	30.3
Япон	267.9	7.8	296.5	6.6	483.0	8.6
БНСУ	148.9	4.3	191.3	4.3	282.7	5.0
Америк	156.5	4.5	130.0	2.9	176.5	3.2
Герман	118.3	3.4	153.9	3.4	115.2	2.1
Бусад	579.7	16.8	729.6	16.3	912.1	16.3

ОХУ-аас импортоор оруулсан барааны 59.5 хувийг нефтийн бүтээгдэхүүн, Япон Улсаас импортолсон барааны 66.0 хувийг суудлын автомашин, БНХАУ-аас импортолсон барааны 4.7 хувийг цахилгаан эрчим хүч, 9.2 хувийг ачааны тэрэг, 86.1 хувийг олон нэр төрлийн бага жинтэй, бараа бүтээгдэхүүн эзэлж байна.

Импорт өмнөх оны мөн үеэс 1.1 тэрбум америк доллароор өсөхөд дизелийн түлшний импорт 223.2 сая америк доллар, автобензиний импорт 171.2 сая америк доллар, суудлын автомашины импорт 146.0 сая америк доллароор тус тус өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

ХҮСНЭГТ 15.ИМПОРТЫН ГОЛ НЭРИЙН БАРАА БҮТЭЭГДЭХҮҮН, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Барааны нэр	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ		2022* I-VIII / 2021 I-VIII	Үнийн дүн		2022* I-VIII / 2021 I-VIII
		2021 I-VIII	2022* I-VIII		2021 I-VIII	2022* I-VIII	
		сая ам.доллар					хувь
Дизелийн түлш	мян.т	674.4	618.0	91.6	367.1	590.3	160.8
Автобензин	мян.т	322.8	440.5	136.5	197.1	368.3	186.8
Суудлын автомашин	мян.ш	38.3	47.7	124.3	250.0	396.0	158.4
Ачааны автомашин	мян.ш	19.2	17.1	88.7	325.1	255.9	78.7
Цахилгаан эрчим хүч	сая квт.ц	1 091.7	1 374.5	125.9	99.2	120.6	121.5

Эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт чулуу, металл, гоёлын зүйлс болон нэхмэл бүтээгдэхүүний экспорт нийт экспортын 98.3 хувийг эзэлж байгаа бол импортын 74.5 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, машин механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги, үндсэн төмөрлөг, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн болон хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 16.ЭКСПОРТ, ИМПОРТ, зарим барааны бүлгээр, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	2020 I-VIII	2021 I-VIII	2022* I-VIII	2022* I-VIII / 2021 I-VIII
	сая ам.доллар			хувь
Экспорт	**4 478.9**	**5 593.8**	**7 756.1**	**138.7**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	3 026.8	4 722.1	6 670.1	141.3
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	28.3	45.9	2.7	5.8
Ургамлын гаралтай бүтээгдэхүүн	4.7	92.7	11.8	12.8
Нэхмэл бүтээгдэхүүн	187.0	248.2	358.2	144.3
Үнэт чулуу, металл, гоёлын зүйлс	1 148.4	342.4	595.5	173.9
Боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт	1 146.5	338.4	591.4	174.8
Импорт	**3 453.2**	**4 473.9**	**5 599.7**	**125.2**
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	269.2	375.1	511.1	136.2
Эрдэс бүтээгдэхүүн	654.3	794.7	1 242.0	156.3
Үндсэн төмөрлөг, түүгээр хийсэн зүйлс	369.1	399.6	557.5	139.5
Тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн сэлбэг, эд анги	577.5	908.4	1 013.2	111.5
Хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	235.9	368.8	377.5	102.4
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	143.1	166.0	226.1	136.2
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл	704.8	778.1	846.3	108.8

Ойлголт, тодорхойлолт:

Гадаад худалдааны барааны нийт эргэлт: Экспорт, импортын нийлбэрээр тодорхойлно.
Гадаад худалдааны тэнцэл: Нийт экспортоос импортыг хассан зөрүүгээр тэнцлийг тодорхойлно. Тэнцэл (-) тэмдэгтэй бол алдагдалтай, (+) тэмдэгтэй бол ашигтай гэж үзнэ.
Импорт: Улсын материаллаг нөөцийг нэмэгдүүлэн, хилийн чанадаас эдийн засгийн нутаг дэвсгэрт оруулж байгаа барааг тооцно. Нийт импортод гадаадын барааны шууд импорт, дотоодын барааны реимпорт багтана.
Экспорт: Улсын материаллаг нөөцийг хорогдуулан, эдийн засгийн нутаг дэвсгэрээс хилийн чанадад гаргаж байгаа барааг тооцно. Нийт экспортод дотоодын барааны шууд экспорт, гадаадын барааны реэкспорт багтана.
Реимпорт: Өмнө нь экспортод бүртгэгдсэн дотоодын барааны импортыг ойлгоно.
Реэкспорт: Өмнө нь импортод бүртгэгдсэн гадаадын барааны экспортыг ойлгоно.
Эх орны үйлдвэрлэлийн бараа: Тухайн улс оронд импортоор оруулж, дахин боловсруулалт хийсэн, үндсэн чанар буюу техникийн шинжийг өөрчилсөн гадаад гаралтай барааг оруулна.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС,
бүлгээр, хувиар, 2022 оны 8 дугаар сард

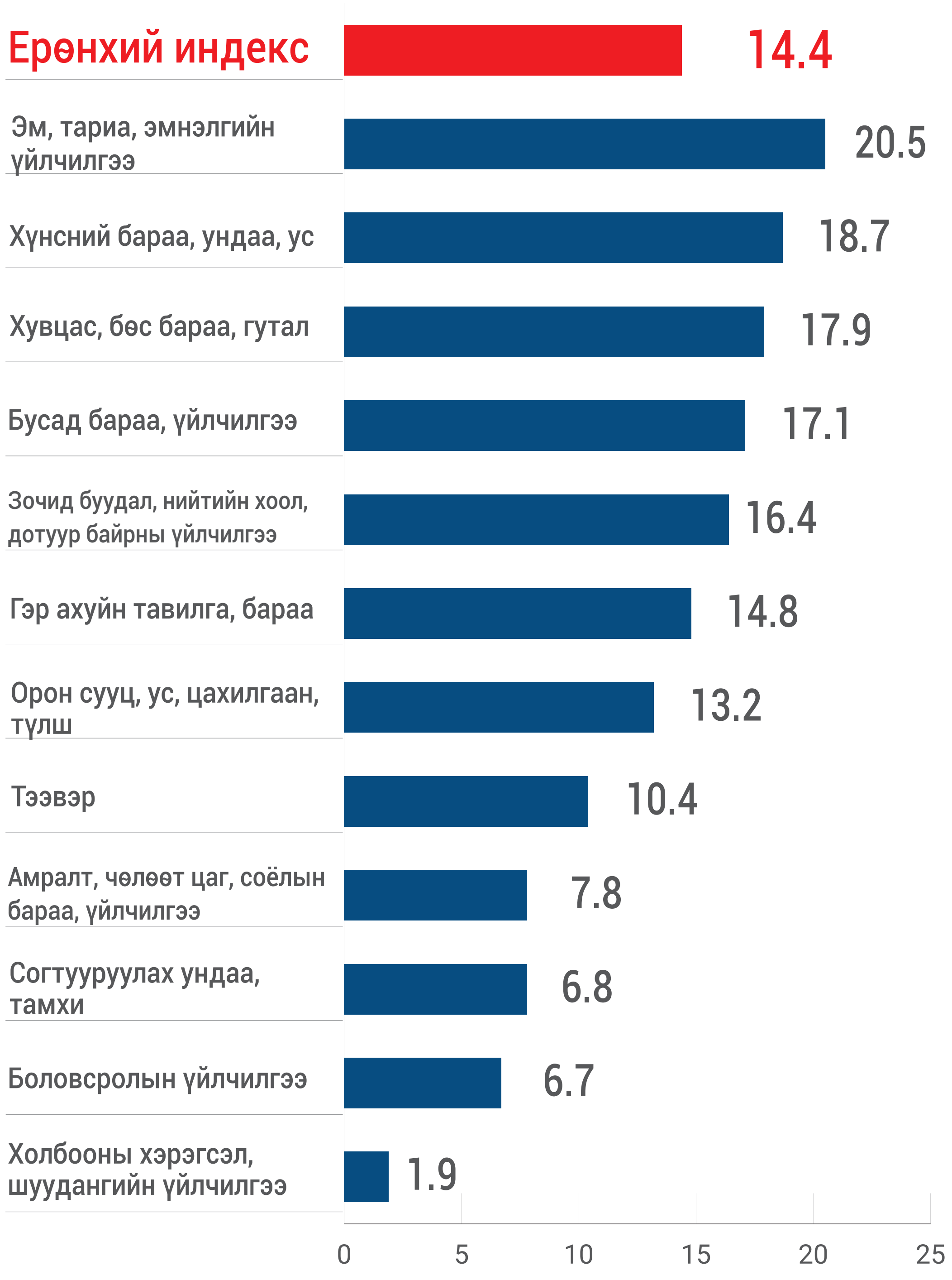

Тайлбар: Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулснаар

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ өмнөх сараас 0.9 хувиар буурлаа

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2022 оны 8 дугаар сард улсын хэмжээнд өмнөх оны мөн үеэс 14.4 хувь, өмнөх оны эцсээс 9.7 хувиар өсөж, өмнөх сараас 0.9 хувиар буурсан байна.

ЗУРАГ 26. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС (өмнөх оны мөн үеэс), сараар, хувиар

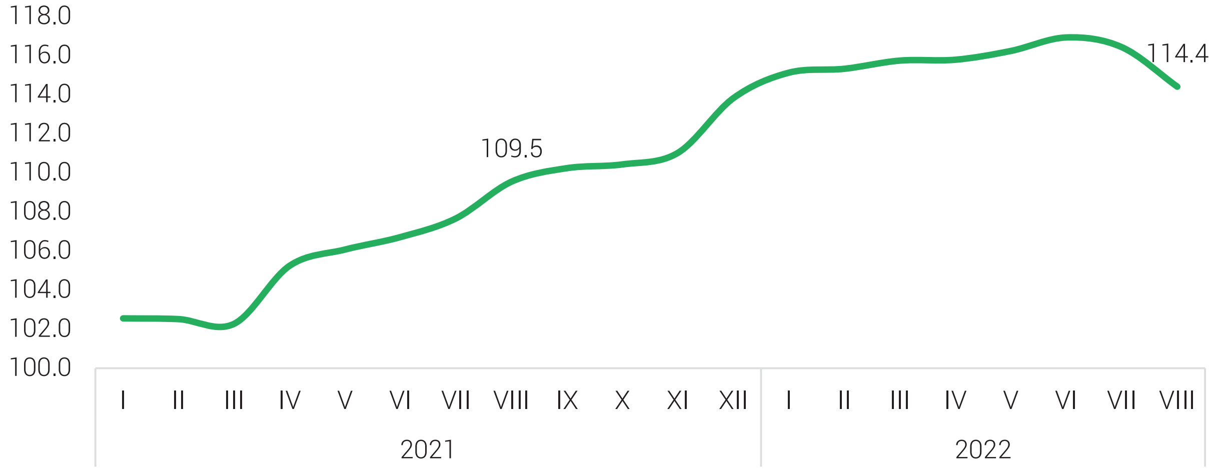

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2022 оны 8 дугаар сард өмнөх оны мөн үеэс 14.4 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 18.7 хувь (мах, махан бүтээгдэхүүн 2.4 хувь, согтууруулах бус ундааны дэд бүлгийн үнэ 27.0 хувь), согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дүнгээрээ 6.8 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ дүнгээрээ 17.1 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлшний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 13.2 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 20.5 хувь, тээврийн бүлгийн үнэ дүнгээрээ 10.4 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2022 оны 8 дугаар сард өмнөх оны эцсээс 9.7 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 11.3 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дүнгээрээ 4.3 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ дүнгээрээ 12.0 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлшний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 12.4 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ дүнгээрээ 15.0 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2022 оны 8 дугаар сард өмнөх сараас 0.9 хувиар буурахад хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 5.5 хувь, тээврийн бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.5 хувиар тус тус буурсан нь голлон нөлөөлсөн байна.

ХҮСНЭГТ 17. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, хувиар, 2022 оны 8 дугаар сард

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2022 VIII / 2021 VIII	2022 VIII / 2021 XII	2022 VIII / 2022 VII
Ерөнхий индекс	**100.0**	**114.4**	**109.7**	**99.1**
Хүнсний бараа, ундаа, ус	25.1	118.7	111.3	94.5
Согтууруулах ундаа, тамхи	1.2	106.8	104.3	100.9
Хувцас, бөс бараа, гутал	12.3	117.1	112.0	101.9
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	10.3	113.2	112.4	100.8
Гэр ахуйн тавилга, бараа	5.4	114.8	110.0	100.4
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	7.3	120.5	115.0	100.2
Тээвэр	16.3	110.4	105.6	99.5
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	5.9	101.9	101.0	100.1
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	1.9	107.8	106.1	100.9
Боловсролын үйлчилгээ	5.2	106.7	106.7	106.7
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.9	116.4	111.2	100.3
Даатгал, санхүүгийн үйлчилгээ	0.5	103.9	103.7	100.1
Бусад бараа, үйлчилгээ	5.7	117.9	111.8	101.3

Инфляцын түвшин буюу хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2021 оны 8 дугаар сард 9.5 хувь гарсан бол 2022 оны 8 дугаар сард 14.4 хувь болж, өмнөх оны мөн үеэс 4.9 нэгж хувиар нэмэгдсэн байна.

ХҮСНЭГТ 18. ИНФЛЯЦАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ БҮЛГҮҮДИЙН ҮНИЙН ӨСӨЛТИЙН ОРОЛЦОО, нэгжээр, жил бүрийн 8 дугаар сард

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	2021 VIII	2022 VIII
Ерөнхий индекс	**9.5**	**14.4**
Хүнсний бараа, ундаа, ус	3.4	4.9
Согтууруулах ундаа, тамхи	0.0	0.1
Хувцас, бөс бараа, гутал	0.4	2.0
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	0.6	1.3
Гэр ахуйн тавилга, бараа	0.3	0.8
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	0.4	1.4
Тээвэр	3.4	1.8
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	0.0	0.1
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	0.1	0.1
Боловсролын үйлчилгээ	0.2	0.3
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	0.4	0.5
Бусад бараа, үйлчилгээ	0.0	0.0

Инфляцын түвшин буюу хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2022 оны 8 дугаар сард улсын хэмжээнд 14.4 хувь гарсны 4.9 нэгж хувь буюу 34.0 хувь нь хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнийн өсөлтөөс шалтгаалсан байна.

ХҮСНЭГТ 19. ИНФЛЯЦАД ИМПОРТЫН БАРААНЫ ҮНИЙН ӨСӨЛТИЙН ОРОЛЦОО, жил бүрийн 8 дугаар сард, нэгж хувиар

Үзүүлэлт	2021 VIII		2022 VIII	
	Нэгж хувь	Хувь	Нэгж хувь	Хувь
Ерөнхий индекс	**9.5**	**100.0**	**14.4**	**100.0**
Импортын барааны нөлөө	5.5	57.9	7.4	51.4

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний сагсанд нийт 410 нэр төрлийн бараа бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, Улаанбаатар хотын хэмжээнд 404 нэр төрлийн бараа бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний үнийг судалдаг. Нийт 410 нэр төрлийн бараа бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний 221 нь импортын бараа, бүтээгдэхүүн байгаа бөгөөд энэ нь нийт жингийн 46.0 хувийг эзэлж байна.

Инфляц 2022 оны 8 дугаар сард 14.4 нэгж хувь гарсны 51.4 хувь буюу 7.4 нэгж хувь нь импортын барааны үнийн өсөлтөөс шалтгаалсан байна.

ЗУРАГ 27. ХҮНС, ХҮНСНИЙ БУС БҮЛГИЙН ҮНИЙН ИНДЕКС, (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулснаар) сараар, хувиар

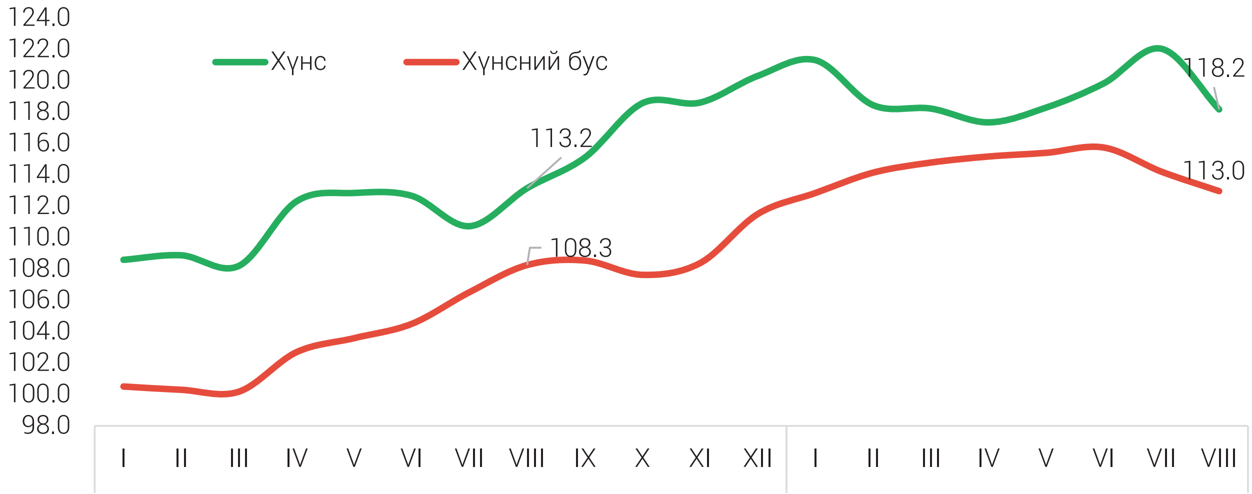

Хүнсний барааны бүлгийн үнэ өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2021 оны 8 дугаар сард 13.2 хувиар, 2022 оны 8 дугаар сард 18.2 хувиар өсөж, өсөлтийн хурдац 5.0 нэгж хувиар, хүнсний бус бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ 2021 оны 8 дугаар сард 8.3 хувиар, 2022 оны 8 дугаар сард 13.0 хувиар өсөж, өсөлтийн хурдац 4.7 нэгж хувиар тус тус нэмэгджээ.

ХҮСНЭГТ 4. ХҮНС, ХҮНСНИЙ БУС БҮЛГИЙН ҮНИЙН ИНДЕКС, жил бүрийн 8 дугаар сард (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулснаар), бүлгээр, хувь

ХҮСНЭГТ 20. Огноо	Хүнс, хүнсний бус	Улс	Улаанбаатар	Баруун бүс	Хангайн бүс	Төвийн бүс	Зүүн бүс
	Ерөнхий индекс	**109.5**	**109.3**	**110.1**	**109.7**	**110.6**	**108.6**
2021 VIII	Хүнс	113.2	112.4	115.6	114.9	113.0	112.9
	Хүнсний бус	108.3	108.3	108.0	107.8	109.5	106.9
	Ерөнхий индекс	**114.4**	**114.8**	**114.1**	**112.8**	**114.7**	**113.6**
2022 VIII	Хүнс	118.2	120.4	115.3	117.5	115.0	112.0
	Хүнсний бус	113.0	112.9	113.6	110.9	114.4	114.3

2022 оны 8 дугаар сард хүнсний бүлгийн үнэ Улаанбаатар хотод өмнөх оны мөн үеэс 20.4 хувиар, хүнсний бус бүлгийн үнэ Төвийн бүсэд 14.4 хувиар тус тус өссөн нь хамгийн өндөр байна.

ЗУРАГ 28. БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ БҮЛГИЙН ҮНИЙН ИНДЕКС, жил бүрийн 8 дугаар сард (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулснаар), хувиар

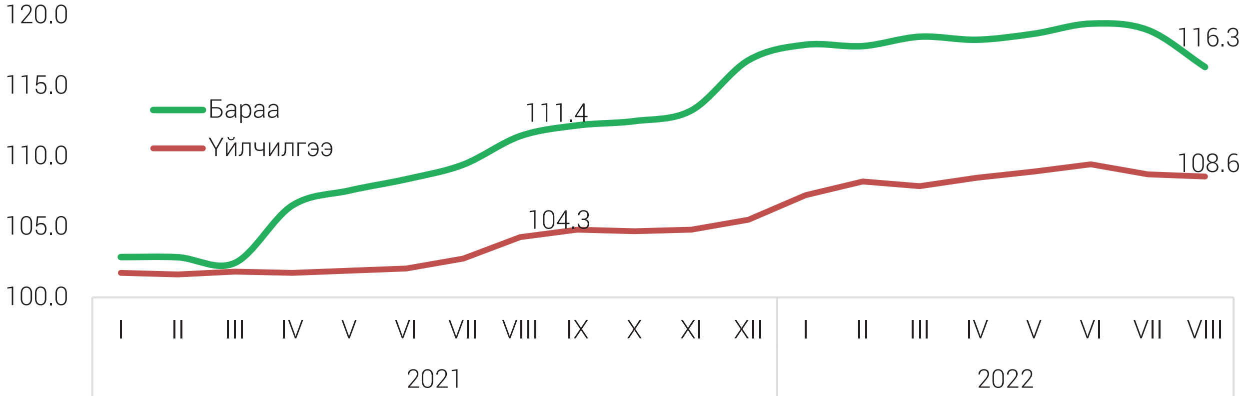

Барааны бүлгийн үнэ 2021 оны 8 дугаар сард өмнөх оны мөн үеэс 11.4 хувиар, 2022 оны 8 дугаар сард 16.3 хувиар өсөж, өсөлтийн хурдац 4.9 нэгж хувиар, үйлчилгээний бүлгийн үнэ 2021 оны 8 дугаар сард 4.3 хувиар, 2022 оны 8 дугаар сард 8.6 хувиар өсөж, өсөлтийн хурдац 4.3 нэгж хувиар тус тус өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 21. БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ БҮЛГИЙН ҮНИЙН ИНДЕКС, жил бүрийн 8 дугаар сард (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулснаар), хувь, бүсээр,

Огноо	Бараа, үйлчилгээ	Улс	Улаанбаатар	Баруун бүс	Хангайн бүс	Төвийн бүс	Зүүн бүс
	Ерөнхий индекс	**109.5**	**109.3**	**110.1**	**109.7**	**110.6**	**108.6**
2021 VIII	Бараа	111.4	111.5	111.7	111.1	112.2	110.1
	Үйлчилгээ	104.3	104.0	104.3	105.0	105.5	103.3
	Ерөнхий индекс	**114.4**	**114.8**	**114.1**	**112.8**	**114.7**	**113.6**
2022 VIII	Бараа	116.3	116.6	115.8	115.2	117.6	115.4
	Үйлчилгээ	108.6	110.3	107.7	103.7	104.1	106.6

2022 оны 8 дугаар сард Төвийн бүсэд барааны бүлгийн үнэ 17.6 хувиар, Улаанбаатар хотод үйлчилгээний бүлгийн үнэ 10.3 хувиар тус тус өссөн нь хамгийн өндөр байна.

ЗУРАГ 29. МАХ, МАХАН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС (өмнөх оны мөн үетэй харьцуулснаар), сараар, хувиар

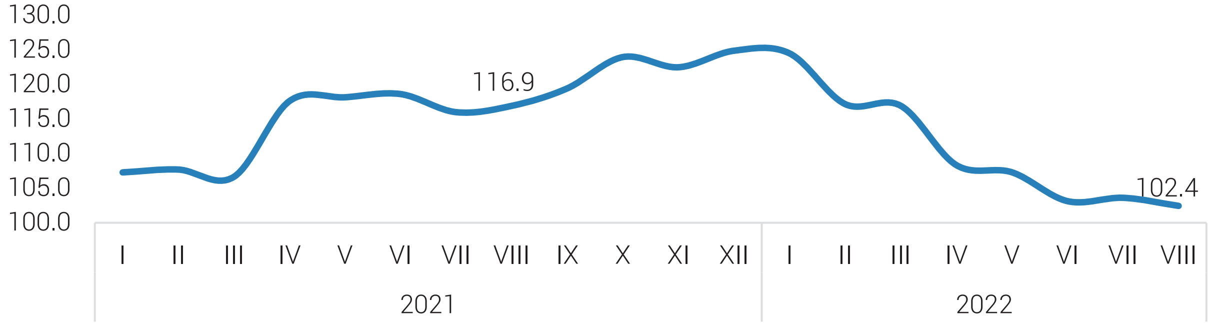

Мах, махан бүтээгдэхүүний үнэ 2022 оны 8 дугаар сард өмнөх сараас 7.1 хувиар буурахад хонь, ямааны мах 8.8 хувиар, үхрийн махны үнэ 6.2 хувиар, адууны мах 7.6 хувиар, тахианы мах 10.8 хувиар буурсан, өмнөх оны мөн үеэс 2.4 хувиар өсөхөд үхрийн махны үнэ 2.9 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

<u>Улаанбаатар хот:</u>

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ Улаанбаатар хотод 2022 оны 8 дугаар сард өмнөх сараас 0.4 хувиар буурч, өмнөх оны эцсээс 10.2 хувь, өмнөх оны мөн үеэс 14.8 хувиар өслөө.

Улаанбаатар хотод хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2022 оны 8 дугаар сард өмнөх оны мөн үеэс 14.8 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ 20.7 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ 9.4 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ 19.1 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлшний бүлгийн үнэ 14.0 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 29.2 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний үнэ 14.7 хувь, боловсролын бүлэг 10.7 хувь, тээврийн бүлгийн үнэ 6.3 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Улаанбаатар хотод хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2022 оны 8 дугаар сард өмнөх оны эцсээс 10.2 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ 10.5 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ 5.1 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ 15.1 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, хийн болон бусад түлшний бүлгийн үнэ 18.9 хувиар, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 20.7 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Улаанбаатар хотод хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2022 оны 8 дугаар сард өмнөх сараас 0.4 хувиар буурахад хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ 4.8 хувь, тээврийн бүлгийн үнэ 0.5 хувиар буурсан нь голлон нөлөөлсөн, харин согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ 1.9 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ 2.9 хувиар тус тус өссөн нь байна.

ЗУРАГ 30. УЛААНБААТАР ХОТЫН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС сараар (өмнөх оны мөн үеэс), хувиар

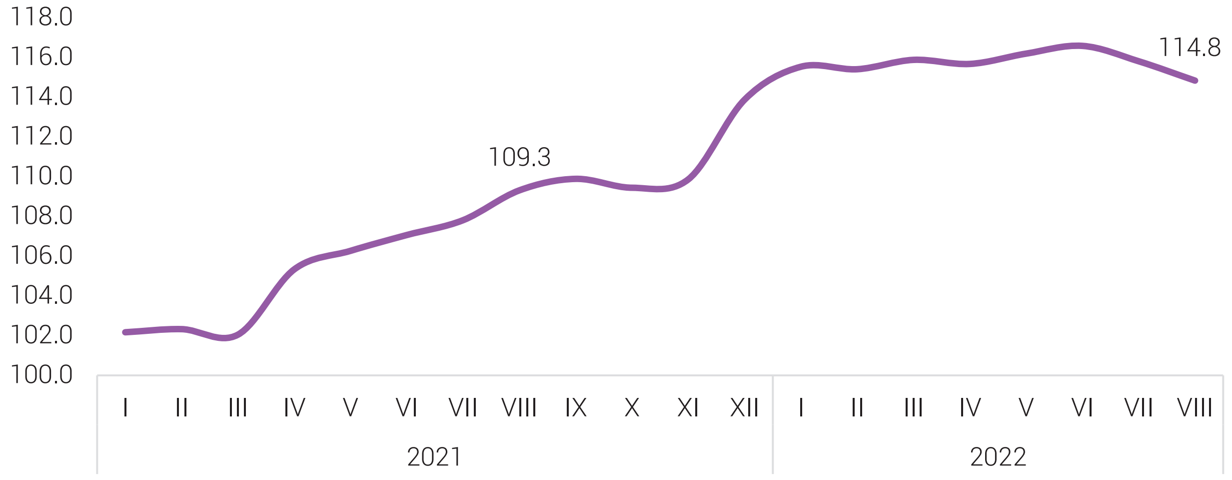

Улаанбаатар хотод 2022 оны 8 дугаар сард хэрэглээний сагсны 404 нэрийн бараа, үйлчилгээний 30.9 хувь буюу 125 бараа, үйлчилгээний үнэ өмнөх сараас өсөж, 12.1 хувь буюу 49 бараа, үйлчилгээний үнэ буурч, 56.9 хувь буюу 230 бараа үйлчилгээний үнэ өөрчлөлтгүй байна.

ЗУРАГ 31. УЛААНБААТАР ХОТОД ХУДАЛДААЛАГДАЖ БУЙ ҮХРИЙН ЦУЛ 1 КГ МАХНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар, төгрөгөөр

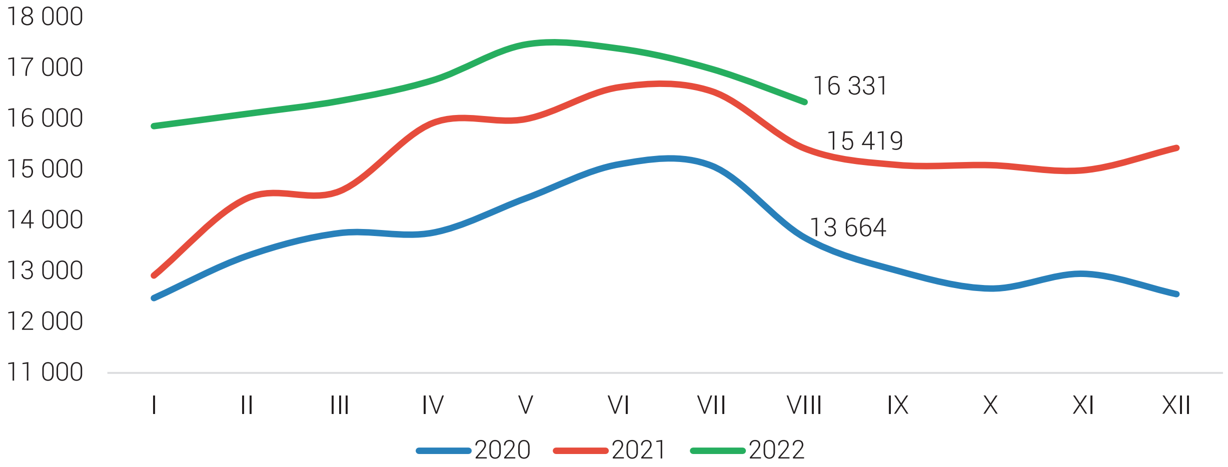

Улаанбаатар хотод худалдаалагдаж буй үхрийн цул 1 кг махны дундаж үнэ 2022 оны 8 дугаар сард 16331 төгрөг болж, 2020 оны 8 дугаар сараас 19.5 хувь, 2021 оны 8 дугаар сараас 5.9 хувиар өсөж, өмнөх сараас 3.8 хувь буюу 652 төгрөгөөр буурсан байна.

ЗУРАГ 32. УЛААНБААТАР ХОТОД ХУДАЛДААЛАГДАЖ БУЙ ҮХРИЙН ЯСТАЙ 1 КГ МАХНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар, төгрөгөөр

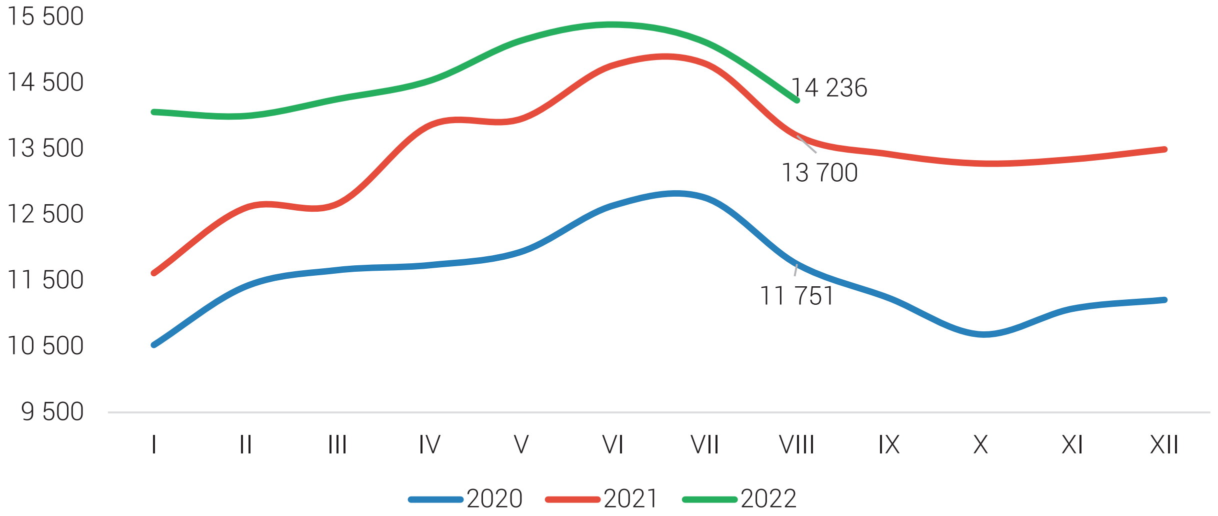

Улаанбаатар хотод худалдаалагдаж буй үхрийн ястай 1 кг махны дундаж үнэ 2022 оны 8 дугаар сард 14236 төгрөг болж, 2020 оны 8 дугаар сараас 21.1 хувь, 2021 оны 8 дугаар сараас 3.9 хувиар өсөж, өмнөх сараас 5.8 хувь буюу 883 төгрөгөөр буурсан байна.

ЗУРАГ 33. УЛААНБААТАР ХОТОД ХУДАЛДААЛАГДАЖ БУЙ ХОНИНЫ ЯСТАЙ 1 КГ МАХНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар, төгрөгөөр

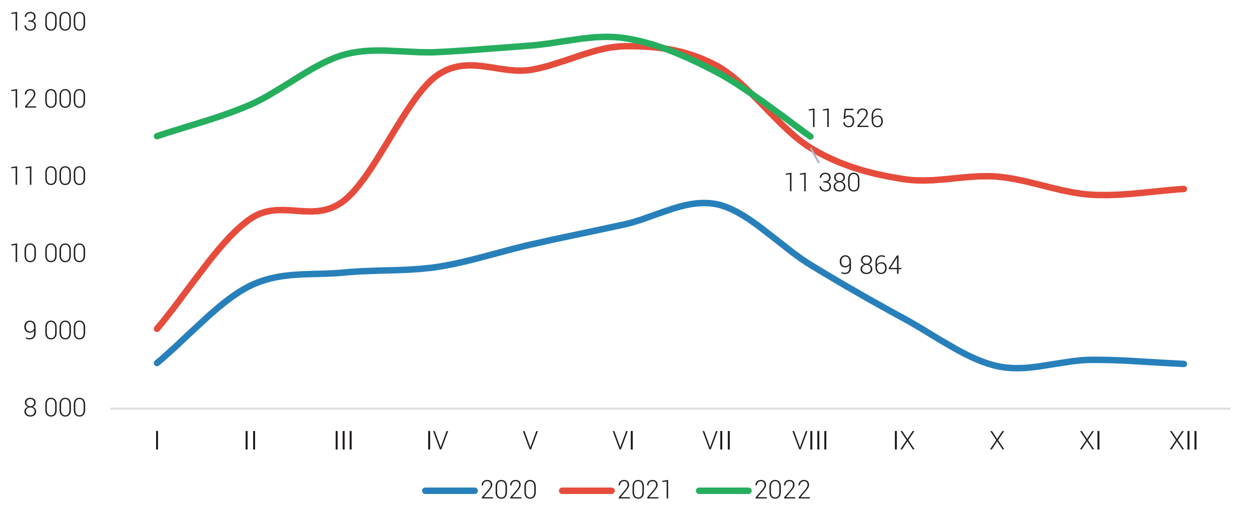

Улаанбаатар хотод худалдаалагдаж буй хонины ястай 1 кг махны дундаж үнэ 2022 оны 8 дугаар сард 11526 төгрөг болж, 2020 оны 8 дугаар сараас 16.8 хувиар, 2021 оны 8 дугаар сараас 1.3 хувиар өсөж, өмнөх сараас 6.7 хувь буюу 832 төгрөгөөр буурсан байна.

ЗУРАГ 34. УЛААНБААТАР ХОТОД ХУДАЛДААЛАГДАЖ БУЙ НЭГ ЛИТР АИ-92 БЕНЗИНИЙ ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар, төгрөгөөр

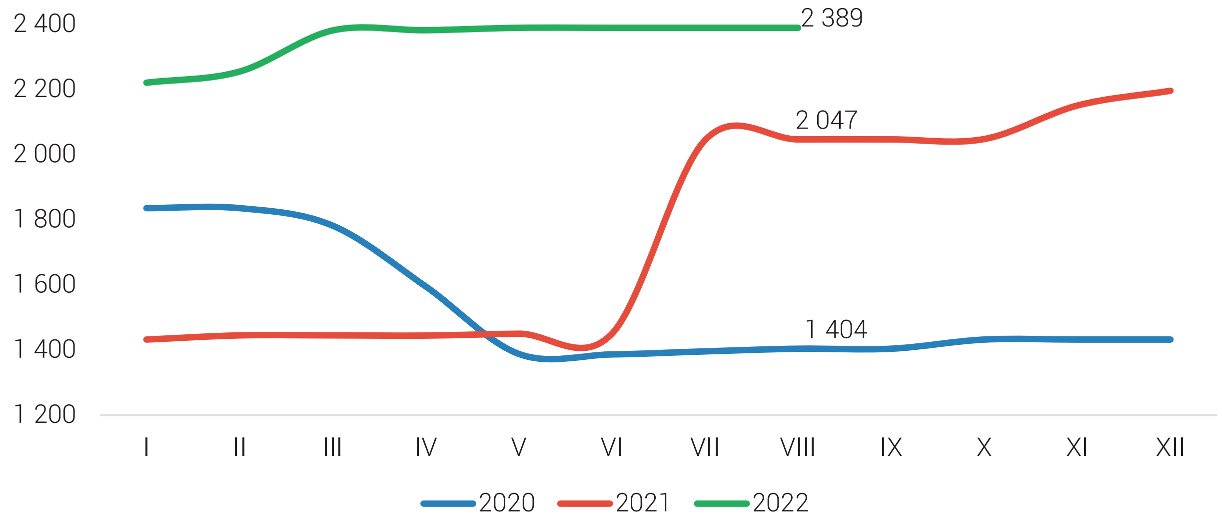

Нэг литр АИ-92 бензиний дундаж үнэ 2022 оны 8 дугаар сард 2389 төгрөг болж, 2020 оны 8 дугаар сараас 70.2 хувь, 2021 оны 8 дугаар сараас 16.7 хувь тус тус өсөж, өмнөх сараас өөрчлөлтгүй байна.

<u>Аймаг:</u>

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2022 оны 8 дугаар сард бүх аймагт өмнөх оны мөн үеэс 10.9-16.9 хувиар өссөн байна. Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2022 оны 8 дугаар сард Архангай аймагт 10.9 хувиар өссөн нь хамгийн бага, Завхан аймагт 16.9 хувиар өссөн нь хамгийн өндөр байна.

ЗУРАГ 35. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, жил бүрийн 8 дугаар сард (өмнөх оны мөн үеэс), хувь, аймаг, нийслэлээр

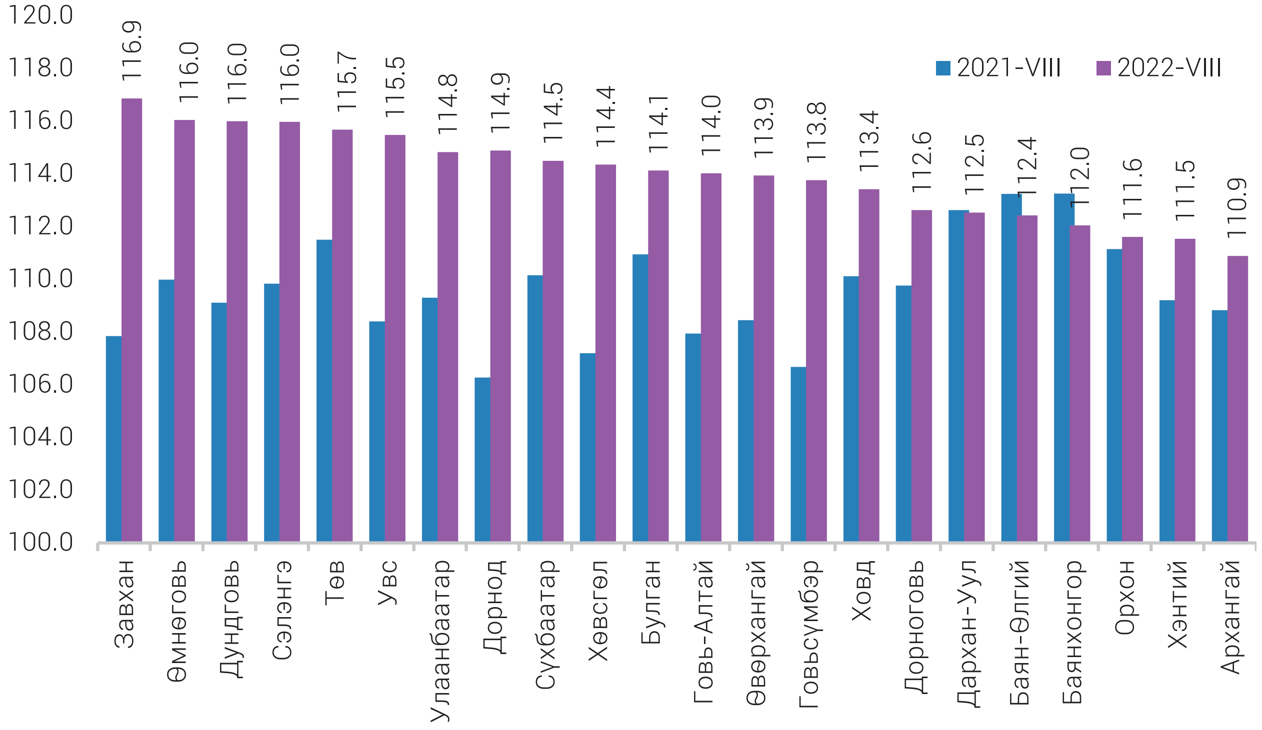

Аймгуудад худалдаалагдаж буй хонины ястай 1 кг махны дундаж үнэ 2022 оны 8 дугаар сард 9621 төгрөг болж, 2021 оны 8 дугаар сараас 558 төгрөгөөр буурсан байна.

Хонины ястай 1 кг махны дундаж үнэ 2022 оны 8 дугаар сард Дундговь аймагт 8500 төгрөг байгаа нь хамгийн бага, Ховд аймагт 11514 төгрөг байгаа нь хамгийн өндөр байна.

ЗУРАГ 36. АЙМГУУДАД ХУДАЛДААЛАГДАЖ БУЙ ХОНИНЫ ЯСТАЙ 1 КГ МАХНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн 8 дугаар сард, төгрөгөөр

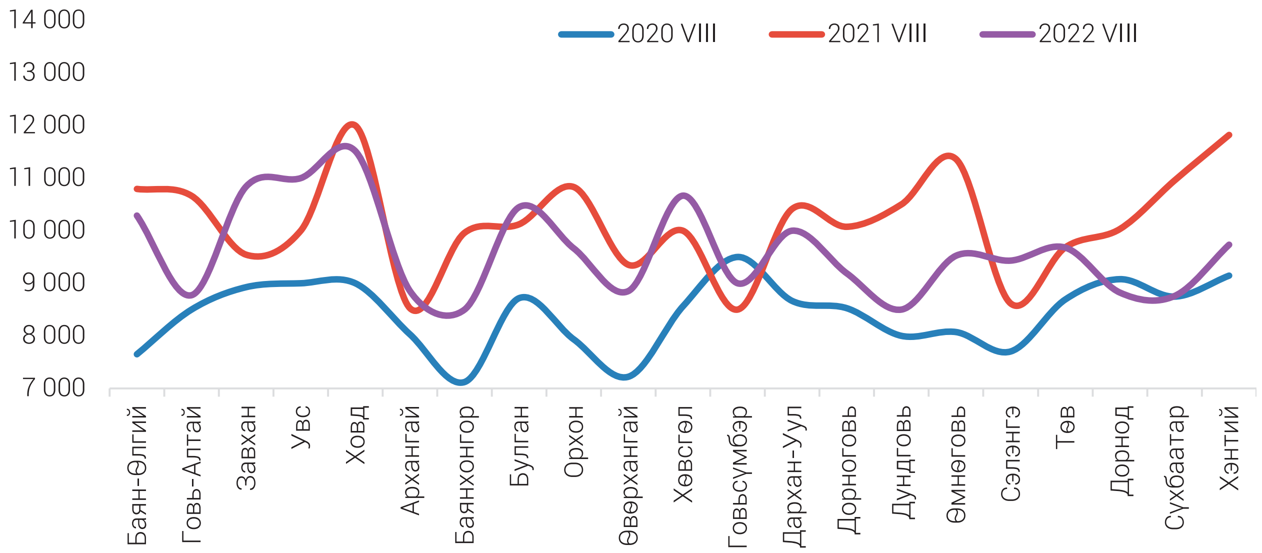

Ойлголт, тодорхойлолт

Хэрэглээний сагс: Үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн дундаж өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний нэр төрлийн жагсаалтыг ойлгоно.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний жин: Өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувь.

Хэрэглээний үнийн индекс: Хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна.

Тооцох аргачлал:

Хэрэглээний үнийн индексийг хэрэглээний сагс, хэрэглээний жин гэсэн хоёр үзүүлэлтийг ашиглан, хувиргасан үнийн Ласпейрсийн индексийн томьёогоор тооцно. Үүнд:

$$I_{ct}^{L} = \sum\left(\frac{P_{it}}{P_{it-1}}\right)\left(\frac{P_{it-1}}{P_{it-2}}\right)\cdots\left(\frac{P_{i2}}{P_{i1}}\right)\left(\frac{P_{i1}}{P_{i0}}\right)\frac{P_{i0}Q_{i0}}{\sum P_{i0}Q_{i0}}$$

I_{ct}^{L} – тайлант үеийн хувиргасан Ласпейрсийн индекс (t)

t – тайлант үе

i – бараа, үйлчилгээ

o – суурь үе

P^{i}_{t} - i барааны тайлант үеийн үнэ

P^{i}_{o} – i барааны суурь үеийн үнэ

Q^{i}_{o} - i барааны суурь үеийн жин

Хэрэглээний үнийн индексийн сагсны төлөөлөх чадварыг нэмэгдүүлэх, үнэн зөв байдлыг хангах үүднээс хэрэглээний сагс, жинг 5 жилд нэг удаа шинэчилдэг. Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний сагсыг Улаанбаатар хотод 404 бараа, үйлчилгээ (аймагт 313 бараа, үйлчилгээ)-ээр бүрдүүлж, Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгааны 2018, 2019, 2020 оны дундаж үр дүнгээр жинг тооцон, 2020 оны шинэчилсэн суурьтайгаар 2022 оны 8 дугаар сараас эхлэн тархааж байна. Хэрэглээний үнийн индексийг тооцохдоо бараа, үйлчилгээний геометр дундаж үнийг ашигласан. Мөн аймгийн дундаж үнийг тооцохдоо сонгогдсон 112 сумын үнийн мэдээллийг хамруулж байна.

Хөдөө аж ахуйн гол нэр төрлийн барааны үнийг сум, аймаг, дүүрэг, нийслэлээс сар бүр цуглуулж байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэгчийн үнэ өмнөх сараас 1.7 хувиар өссөн байна

Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэгчийн үнийн индекс (2015=100) 2022 оны 8 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 204.9 болж, үйлдвэрлэгчийн үнэ өмнөх оны мөн үеэс 24.0 хувь, өмнөх сараас 1.7 хувиар тус тус өссөн байна.

ЗУРАГ 37. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ҮЙЛДВЭРЛЭГЧИЙН ҮНИЙН ИНДЕКС (2015=100), сараар, хувь

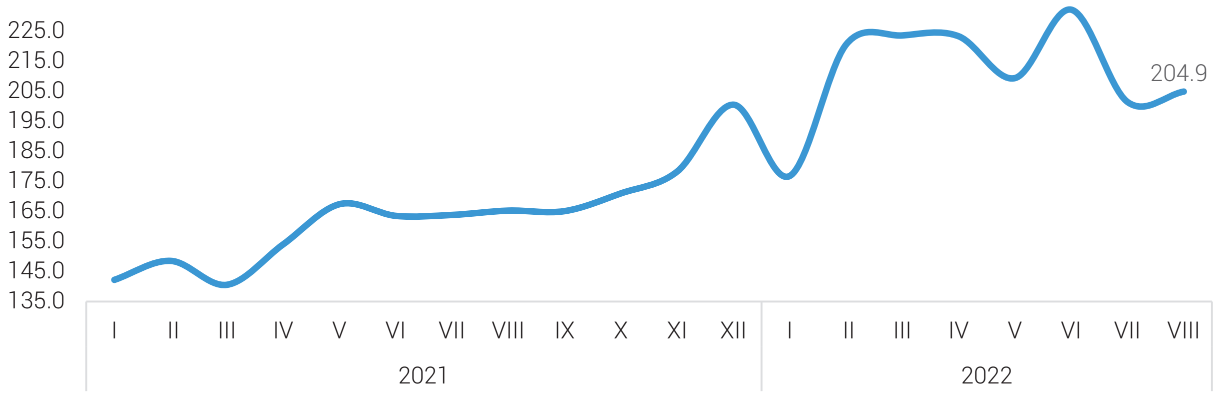

Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэгчийн үнэ 2022 оны 8 дугаар сард өмнөх оны мөн үеэс 24.0 хувиар өсөхөд уул уурхай, олборлолтын дэд салбарын үйлдвэрлэгчийн үнэ 27.0 хувиар (нүүрс олборлолтынх 69.5 хувь, газрын тос, олборлолтынх 51.5 хувь, уул уурхай, олборлолтын туслах бусад үйл ажиллагааны олборлолтынх 49.3 хувь) өссөнөөс шалтгаалсан байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэгчийн үнэ 2022 оны 8 дугаар сард өмнөх сараас 1.7 хувиар өсөхөд уул уурхай, олборлолтын дэд салбарын үйлдвэрлэгчийн үнэ 1.8 хувиар (металлын хүдэр олборлолтынх 18.5 хувь, нүүрс олборлолтынх 8.6 хувь) өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

ХҮСНЭГТ 22. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ҮЙЛДВЭРЛЭГЧИЙН ҮНИЙН ИНДЕКСИЙН ӨӨРЧЛӨЛТӨД ДЭД САЛБАРУУДЫН ОРОЛЦОО, жил бүрийн 8 дугаар сарын байдлаар, нэгж хувиар

Дэд салбар	2020 VIII		2021 VIII		2022 VIII	
	хувь	нэгж хувь	хувь	нэгж хувь	хувь	нэгж хувь
Ерөнхий индекс	**3.4**	**100.0**	**18.6**	**100.0**	**24.0**	**100.0**
Уул уурхай, олборлолт	1.7	50.8	17.8	95.9	22.1	92.0
Боловсруулах үйлдвэрлэл	0.8	22.5	0.6	3.2	1.8	7.4
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	0.9	26.6	0.2	0.9	-0.2	-0.6
Ус хангамж, бохир ус зайлуулах систем, хог хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	0.0	0.1	0.0	0.0	0.3	1.2

Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэгчийн үнэ өмнөх оны мөн үеэс 24.0 хувиар өсөхөд уул уурхай, олборлолтын салбарын үйлдвэрлэгчийн үнэ 22.1 нэгж хувь, боловсруулах үйлдвэрийн салбарынх 1.8 нэгж хувь, усан хангамж, бохир ус зайлуулах систем, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагааны салбарынх 0.3 нэгж хувиар нөлөөлсөн байна.

ХҮСНЭГТ 23. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ҮЙЛДВЭРЛЭГЧИЙН ҮНИЙН ИНДЕКС, 2022 оны 8 дугаар сард, дэд салбараар, хувиар

Дэд салбар	Нийт жин	2022* VIII / 2015	2022* VIII / 2021 VIII	2022* VIII / 2022 VII
	2015=100			
Ерөнхий индекс	**100.0**	**204.9**	**124.0**	**101.7**
Уул уурхай, олборлолт	77.9	220.2	127.0	101.8
Боловсруулах үйлдвэрлэл	14.6	156.5	114.8	100.4
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	6.7	131.4	97.2	102.8
Ус хангамж, бохир ус зайлуулах систем, хог хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	0.8	209.2	142.0	100.0

Ойлголт, тодорхойлолт:

Үйлдвэрлэгчийн үнийн индекс: Тухайн үйлдвэрлэгчийн үйлдвэрлэсэн болон худалдсан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг илэрхийлнэ.

Индексийн жин: Индексийн тооцоонд ашиглах жинг тухайн бүтээгдэхүүний нийт борлуулалтын хэмжээнд эзэлж буй хувийн жингээр тооцно.

Тооцох аргачлал:
Үйлдвэрлэгчийн үнийн индексийн тооцоонд Ласпейрсийн үнийн индексийг ашиглана. Үүнд:

$$I_P^L = \frac{\sum_{i=1}^{n}(p_t^i * q_0^i)}{\sum_{i=1}^{n}(p_0^i * q_0^i)}$$

Үүнд:

$I_P^L -$ t тайлант үеийн Ласпейрсийн үнийн индекс
t – тайлант үе
0 – суурь үе
p_t^i – i барааны тайлант үеийн үнэ
p_0^i – i барааны суурь үеийн үнэ
q_0^i– i барааны суурь үеийн худалдан авсан тоо

Гадаад худалдааны нөхцөлийн индекс 2022 оны 7 дугаар сард өмнөх сараас 4.2 хувиар өссөн байна

Гадаад худалдааны нөхцөлийн индекс (2015=100) 2022 оны 7 дугаар сард 199.0 болж, өмнөх оны мөн үеэс 11.5 хувь, өмнөх оны эцсээс 7.1 хувь, өмнөх сараас 4.2 хувиар тус тус өссөн байна.

Экспортын үнийн индекс (2015=100) 2022 оны 7 дугаар сард 248.8 болж, экспортын үнэ өмнөх оны мөн үеэс 33.5 хувь, өмнөх оны эцсээс 14.9 хувь, өмнөх сараас 5.9 хувиар тус тус өссөн байна. Экспортын үнийн индекс өмнөх оны мөн үеэс 33.5 хувиар өсөхөд эрдэс бүтээгдэхүүний бүлгийн үнэ 38.1 хувиар (чулуун нүүрс, түүхий нефть) өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна. Харин өмнөх сараас 5.9 хувиар өсөхөд эрдэс бүтээгдэхүүний бүлгийн үнэ 1.8 хувиар (түүхий нефть) өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Импортын үнийн индекс (2015=100) 2022 оны 7 дугаар сард 125.0 болж, импортын үнэ өмнөх оны мөн үеэс 19.7 хувь, өмнөх оны эцсээс 7.3 хувь, өмнөх сараас 1.7 хувиар тус тус өссөн байна. Импортын үнийн индекс өмнөх оны мөн үеэс 19.7 хувиар өсөхөд эрдэс бүтээгдэхүүний бүлгийн үнэ 57.0 хувь (нефть, цемент), тээврийн хэрэгслийн бүлгийн үнэ 18.1 хувиар (суудлын машин) өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна. Харин өмнөх сараас 1.7 хувиар өсөхөд эрдэс бүтээгдэхүүний бүлгийн үнэ 6.3 хувиар (нефть, цахилгаан эрчим хүч), тээврийн хэрэгслийн бүлгийн үнэ 3.9 хувиар (суудлын машин) өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

ЗУРАГ 38. ГАДААД ХУДАЛДААНЫ НӨХЦӨЛИЙН ИНДЕКС (2015=100), хувь

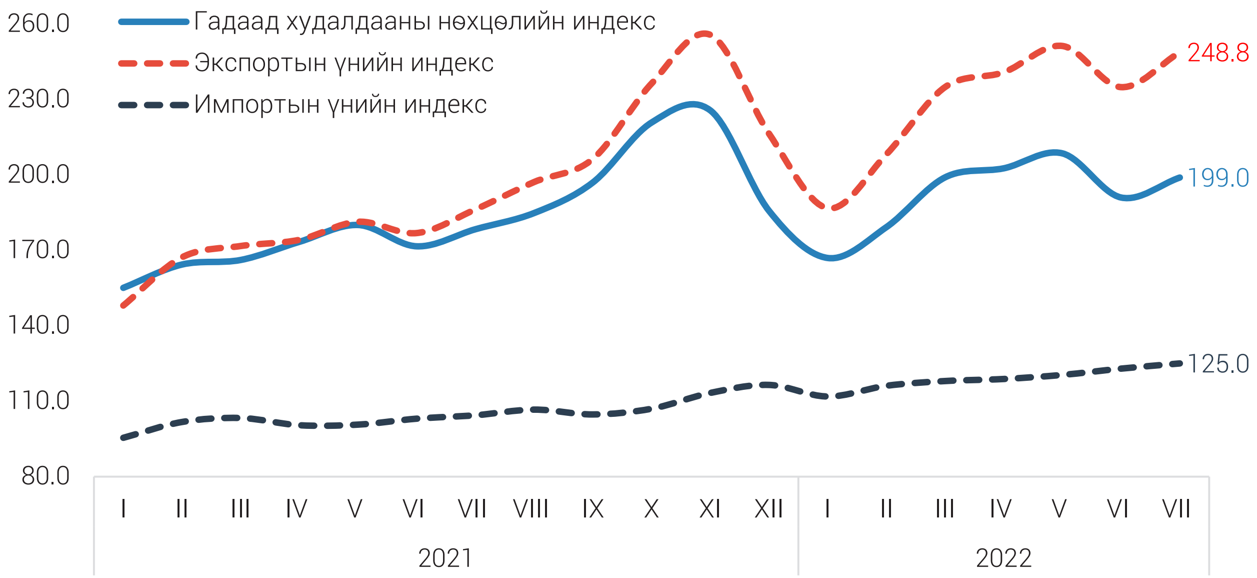

Ойлголт, тодорхойлолт

Монгол Улсын гадаад худалдааны нөхцөлийн индексийг экспортын үнийн ерөнхий индексийг импортын үнийн ерөнхий индексэд харьцуулж тооцно.

Экспортын үнийн индекс: Монгол Улсын экспортын голлох худалдааны түнш орнуудад нийлүүлж буй барааны үнийн нэгдсэн индексийг ойлгоно.

Импортын үнийн индекс: Монгол Улсын худалдааны түнш орнуудаас импортолж буй гол нэрийн барааны үнийн нэгдсэн индексийг ойлгоно.

Суурь үе: Индекс тооцоход хугацааны бусад үеийн үзүүлэлтэд харьцуулж тооцох хугацаа юм.

Нас гүйцсэн эр хонины үнэ Ховд аймагт 248.2 мянган төгрөгт хүрлээ

Малын зах зээлийн дундаж үнийн мэдээллээр 2022 оны 8 дугаар сард атны үнэ 1.4 сая төгрөг болж, өмнөх сараас 36.5 мянган төгрөгөөр, соёолон үрээнийх 1.1 сая төгрөг болж, өмнөх сараас 26.5 мянган төгрөгөөр, хязаалан гунынх 1.3 сая төгрөг болж, өмнөх сараас 56.2 мянган төгрөгөөр, эр хонины үнэ 216.9 мянган төгрөг болж, өмнөх сараас 12.3 мянган төгрөгөөр, эр ямааны үнэ 149.4 мянган төгрөг болж, өмнөх сараас 8.1 мянган төгрөгөөр тус тус буурсан байна.

ЗУРАГ 39. НАС ГҮЙЦСЭН МАЛЫН ДУНДАЖ ҮНЭ (сум), мянган төгрөг

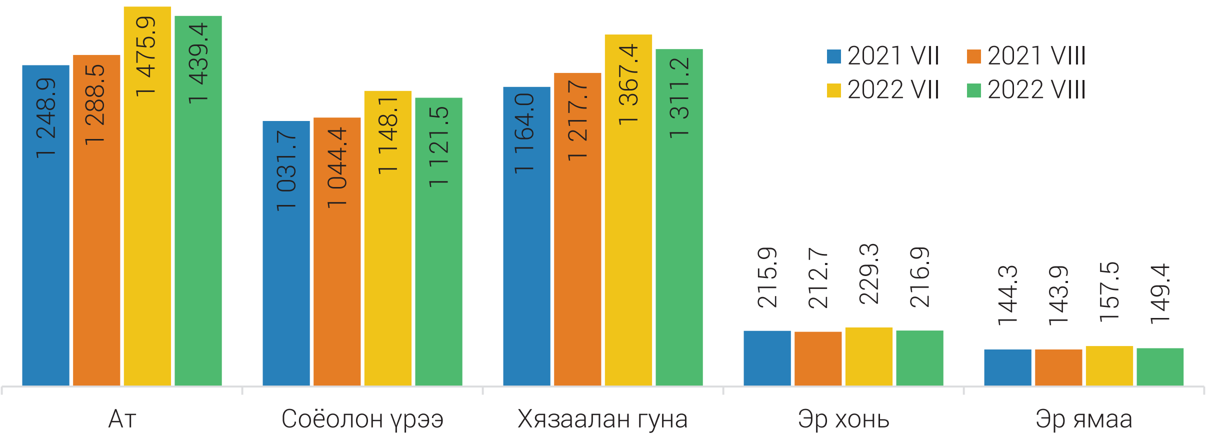

Эр хонины үнэ 2022 оны 8 дугаар сард Ховд аймагт 248.2 мянган төгрөг болж, өмнөх сараас 1.8 мянган төгрөгөөр, Хэнтий аймагт 168.2 мянган төгрөг болж, өмнөх сараас 11.2 мянган төгрөгөөр тус тус буурсан байна.

ЗУРАГ 40. НАС ГҮЙЦСЭН ЭР ХОНИНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, 2022 оны 8 дугаар сард, мянган төгрөг

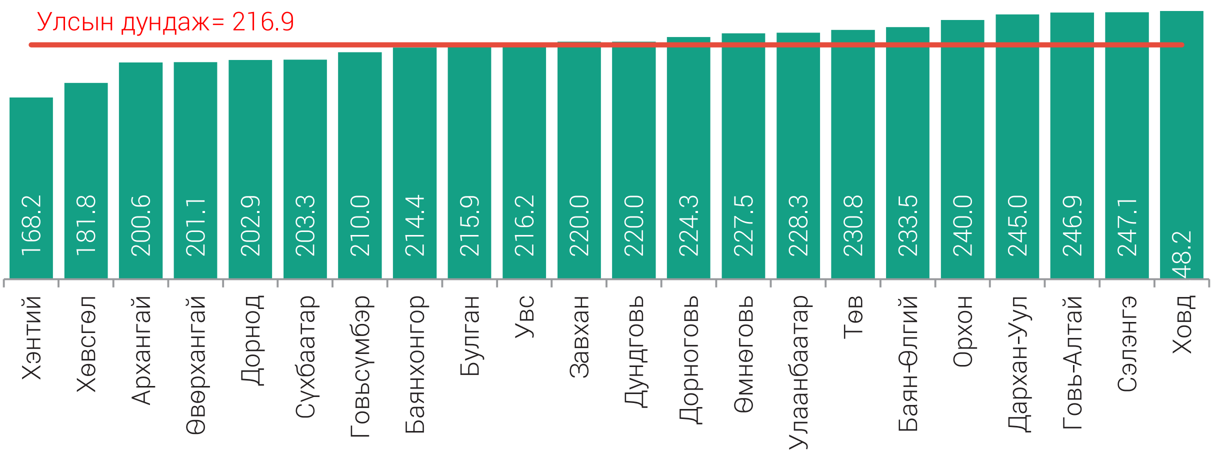

Үхрийн 2 метрээс дээш урттай шир 2022 оны 8 дугаар сард 6.9 мянган төгрөг болж, өмнөх сараас 1.7 мянган төгрөгөөр, ямааны цагаан ноолуурын 1 кг-ын үнэ 101.3 мянган төгрөг болж, өмнөх сараас 8.5 мянган төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

ЗУРАГ 41. МАЛ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, жил бүрийн 8 дугаар сард, төгрөг

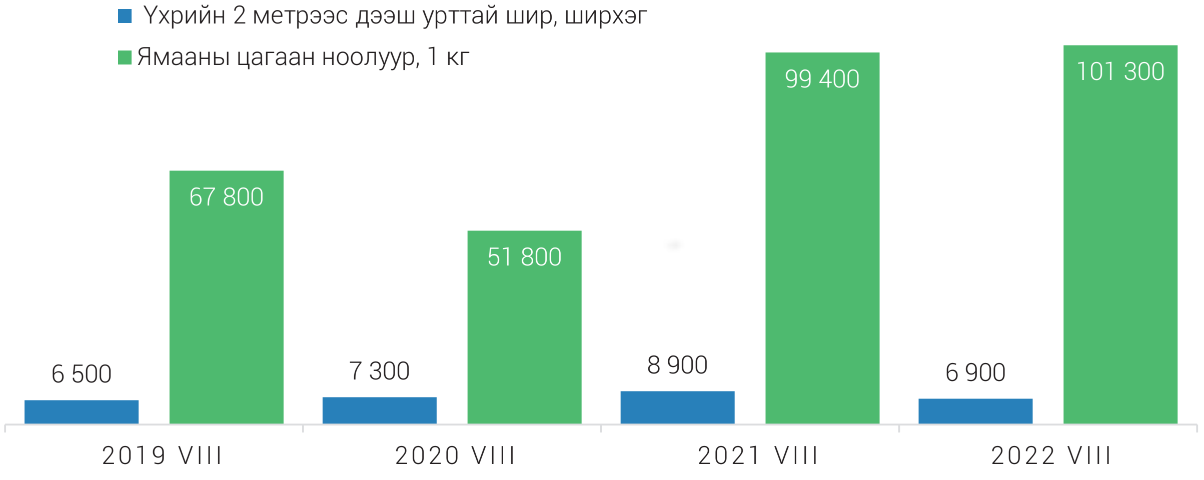

Цагаан ноолуурын 1 кг-ын үнэ 2022 оны 8 дугаар сард Улаанбаатар болон Дорноговь аймагт 110.0 мянган төгрөг байгаа бол Говь-Алтай аймагт 90.0 мянган төгрөг байна.

ЗУРАГ 42. ЦАГААН НООЛУУРЫН 1 КГ-ЫН ДУНДАЖ ҮНЭ, 2022 оны 8 дугаар сард, төгрөг

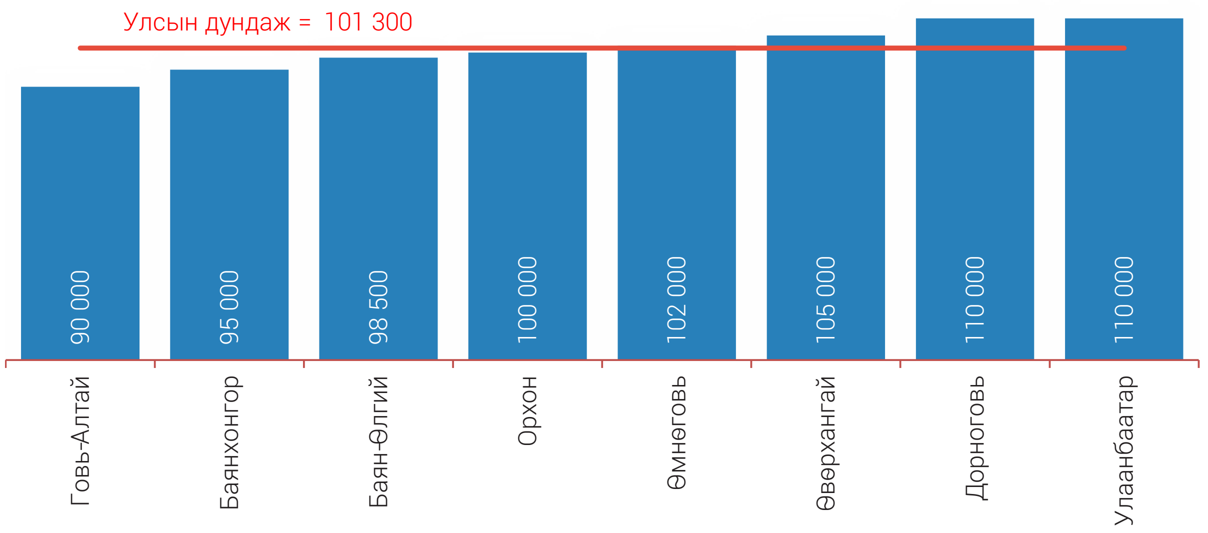

<u>Тооцох аргачлал:</u>

Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнийн судалгааг сар бүр, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэлийн худалдааны цэгүүдээс авч нэгтгэн сарын дундаж үнийг арифметик дунджаар тооцно.

ГАЗАР ТАРИАЛАН, жил бүрийн 9 сарын 1-ний байдлаар

ХУРААСАН ТӨМС, тонн

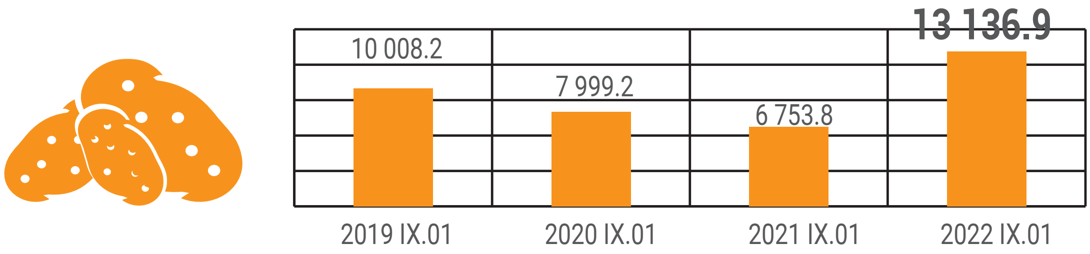

ХУРААСАН ХҮНСНИЙ НОГОО, тонн

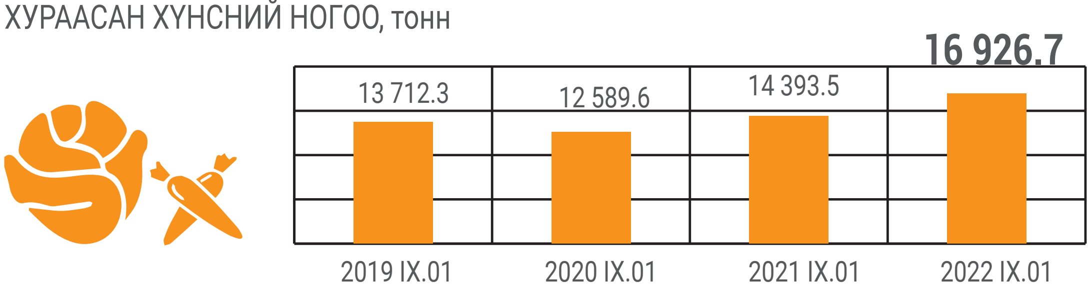

БЭЛТГЭСЭН ХАДЛАН, тонн

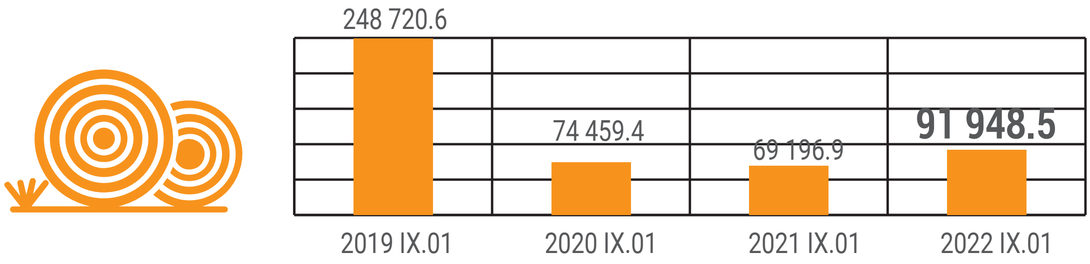

БЭЛТГЭСЭН ГАР ТЭЖЭЭЛ, тонн

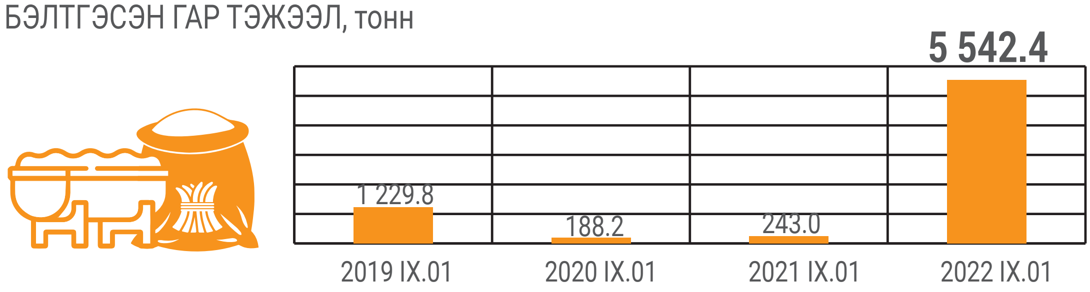

Хураасан хүнсний ногоо өмнөх оны мөн үеэс 17.6 хувиар өслөө

Ургац хураалтын явцын мэдээгээр улсын хэмжээнд 2022 оны 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар 91.9 мянган тонн хадлан хадаж, 16.9 мянган тонн хүнсний ногоо, 13.1 мянган тонн төмс хурааж, 5.5 мянган тонн гар тэжээл бэлтгэсэн байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад бэлтгэсэн хадлан 22.8 (32.9%) мянган тонн, төмс 6.4 (94.5%) мянган тонн, хүнсний ногоо 2.5 (17.6%) мянган тонн, гар тэжээл 5.3 (22.8 дахин их) мянган тонноор өссөн байна.

Хураасан төмс өмнөх оны мөн үеэс Дорноговь, Архангай, Булган, Баянхонгор, Өвөрхангай, Дархан-Уул, Хөвсгөл аймгуудад 2.6 тонноос 624.9 тонноор буюу 25.4 - 83.6 хувиар буурч, харин Улаанбаатар хот болон бусад аймагт 0.9 тонноос 5.4 мянган тонн буюу 8.1 хувиас 21.0 дахин өссөн байна.

Хураасан хүнсний ногоо өмнөх оны мөн үеэс Дундговь, Дорнод, Архангай, Завхан, Баянхонгор, Хөвсгөл, Дархан-Уул аймгуудад 16.3 тонноос 2.6 мянган тонн буюу 11.9 - 92.5 хувиар буурч, харин Улаанбаатар хот болон бусад аймагт 6.7 тонноос 3.6 мянган тонноор буюу 9.1 хувиас 61.7 дахин өссөн байна.

ЗУРАГ 43. ХУРААСАН ТӨМС, ХҮНСНИЙ НОГОО, жил бүрийн 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар, мянган тонн

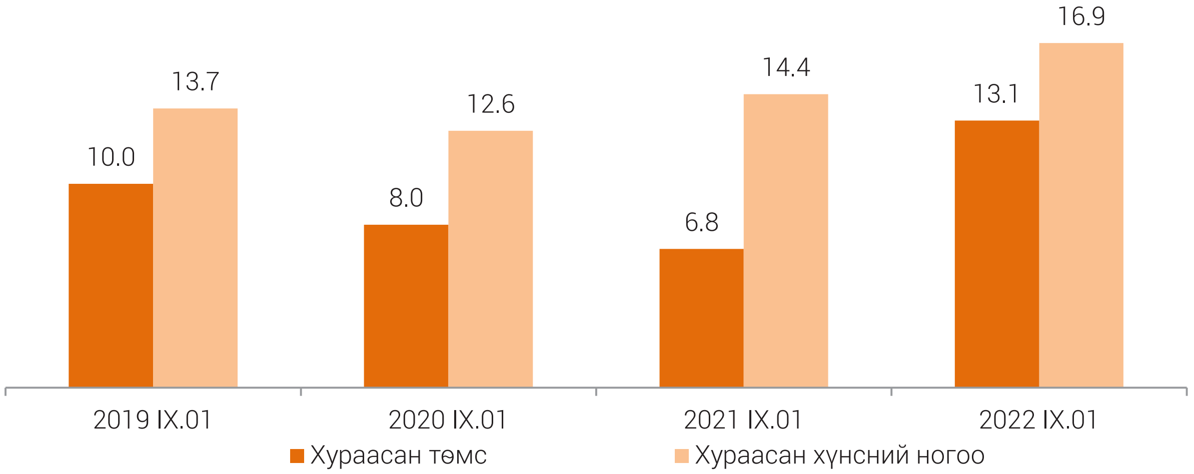

<u>Ойлголт, тодорхойлолт:</u>

Тариалсан талбай гэж хөдөө аж ахуйн ургамал тариалсан талбайг хэлэх бөгөөд тухайн жилд үр суулгасан газрын нийт хэмжээгээр тодорхойлно.

Нийт хураасан ургац нь тариалсан бүх талбайгаас хураан авсан үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ, малын тэжээл, техник, тосны ургамал зэрэг таримал ургамлын хэмжээгээр тодорхойлогдоно.

Га-гийн ургац гэж талбайн нэгжээс /1 га-гаас/ авах газар тариалангийн бүтээгдэхүүний /ургацын/ хэмжээ юм. Га-гийн ургацыг тодорхойлохдоо нэг төрлийн ургамал тариалсан талбайгаас хураан авсан бүх ургацыг тариалсан талбайн хэмжээнд нь харьцуулна.

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, жил бүрийн эхний 8 сард

Уул уурхай, олборлолт, тэрбум төгрөг

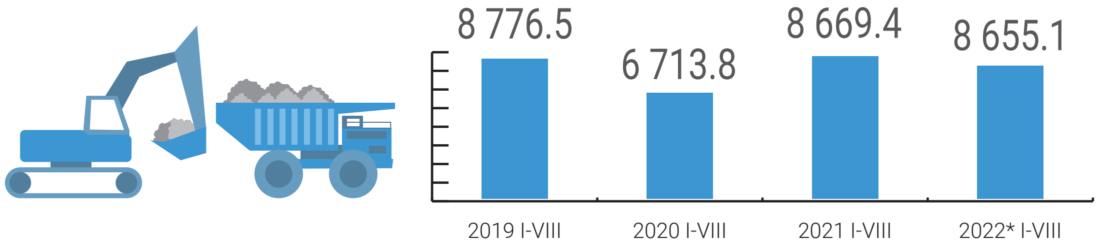

Боловсруулах үйлдвэрлэл, тэрбум төгрөг

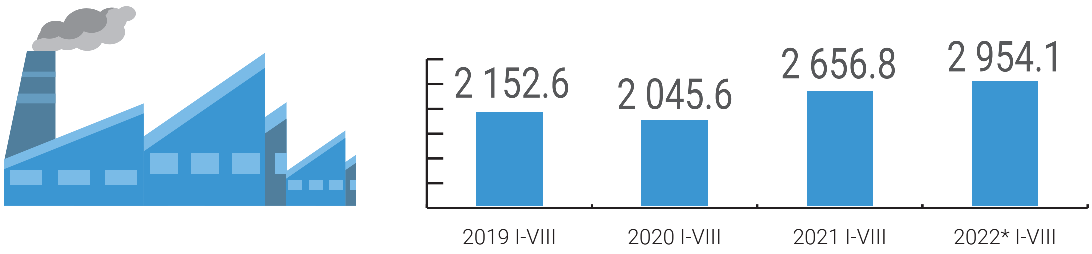

Цахилгаан хий, уур, агааржуулалт, тэрбум төгрөг

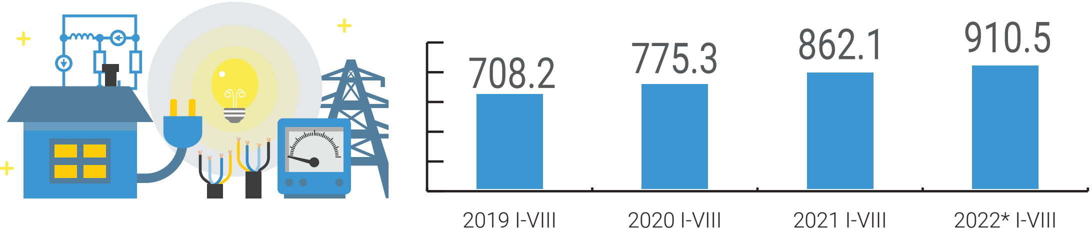

Ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал, зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа, тэрбум төгрөг

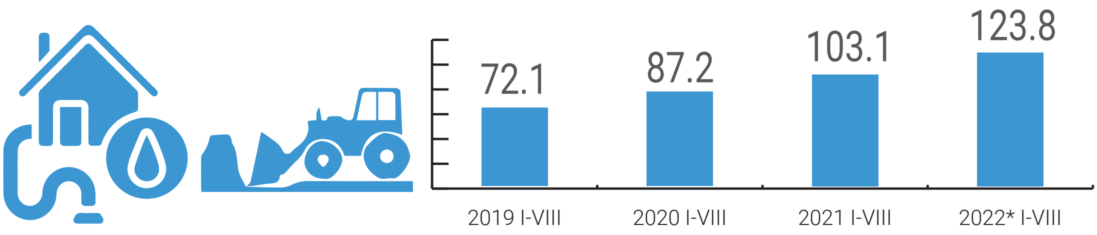

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл өмнөх сараас 18.0 хувиар өслөө

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2022 оны эхний 8 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 12.6 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 352.2 (2.9%) тэрбум төгрөгөөр өслөө. Үүнд боловсруулах үйлдвэрлэл 297.3 (11.2%) тэрбум төгрөгөөр, цахилгаан хий, уур, агааржуулалтын салбарын үйлдвэрлэл 48.4 (5.6%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн нь голлон нөлөөлжээ. Харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэл 14.2 (0.2%) тэрбум төгрөгөөр буурсан байна.

ЗУРАГ 44. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, салбараар, сараар, тэрбум төгрөг

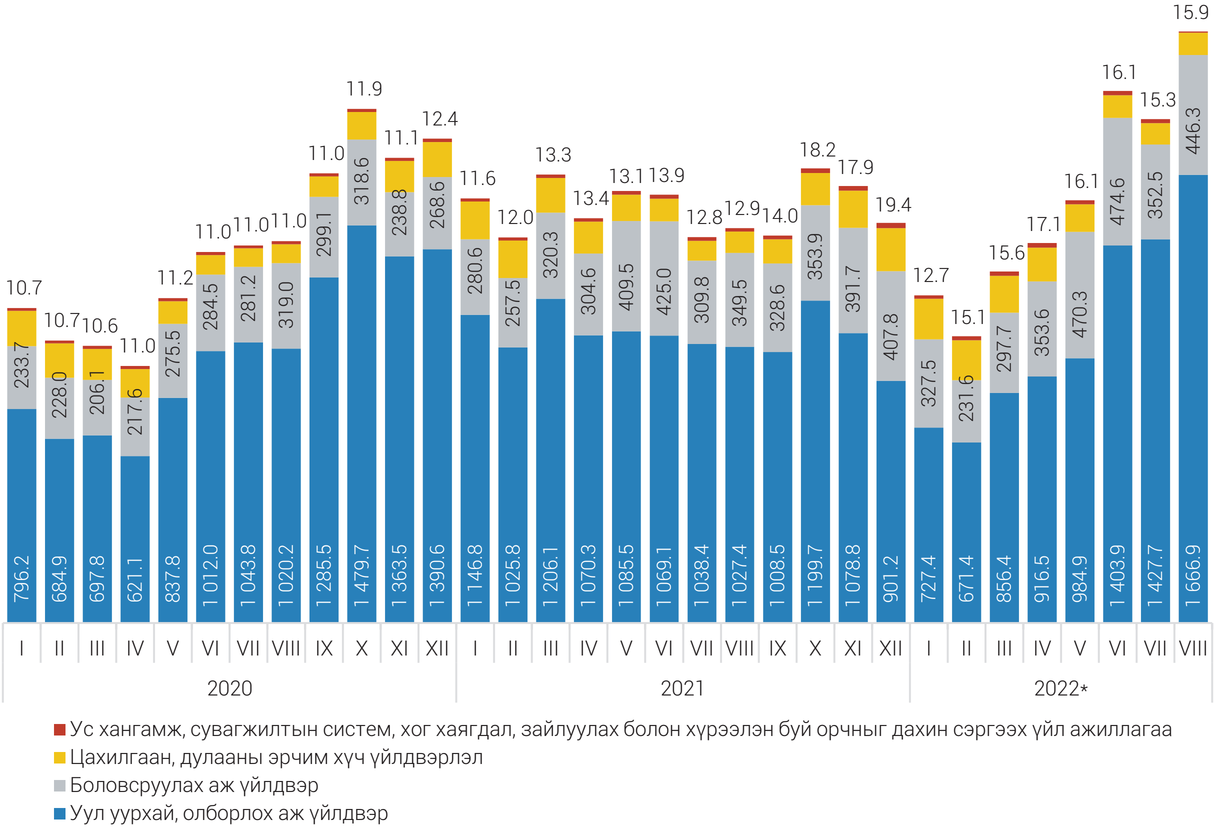

Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэл 2022 оны 8 дугаар сард 2.2 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 337.5 (18.0%) тэрбум төгрөгөөр, борлуулалт 3.0 их наяд төгрөг болж, өмнөх сараас 263.7 (9.8%) тэрбум төгрөгөөр тус тус өслөө.

Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2022 оны эхний 8 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 8.7 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 14.2 (0.2%) тэрбум төгрөгөөр буурахад газрын тос олборлолт 318.1 (51.4%) тэрбум төгрөгөөр буурсан нь голлон нөлөөлсөн байна.

Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт мөнгөний баяжмал, цайрын баяжмал олборлолтын биет хэмжээ 24.5 хувиас 2.1 дахин өсөж, харин алт, төмрийн хүдэр, хүрэн нүүрс, зэсийн баяжмал, чулуун нүүрс, хайлуур жонш, хайлуур жоншны баяжмал, газрын тос олборлолт өмнөх оны мөн үеэс 2.2–77.6 хувиар буурчээ.

Боловсруулах аж үйлдвэрийн цемент, спирт, ус, ундаа, жүүс, согтууруулах ундаа, ноолууран сүлжмэл эдлэл, шохой, самнасан ноолуур зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн биет хэмжээ 1.3-83.8 хувиар өсөж, харин катодын зэс (99%), шингэн сүү, гурил, амны хаалт, нүүрсэн шахмал түлш, янжуур тамхи, металл бэлдэц, малын мах, гар ариутгагч, баяжуулсан нүүрс зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.8–93.0 хувиар буурсан байна.

ХҮСНЭГТ 24. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

Бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2021		2022*		2022* I-VIII / 2021 I-VIII
		VIII	I-VIII	VIII	I-VIII	хувь
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр						
Чулуун нүүрс	мян.т	801.8	16 507.8	2 671.1	11 928.4	72.3
Хүрэн нүүрс	мян.т	456.7	4 440.4	387.2	4 125.5	92.9
Газрын тос	мян.баррел	414.8	3 907.2	454.5	876.7	22.4
Зэсийн баяжмал, металл агуулгаараа	мян.т	107.8	873.1	111.7	766.2	87.8
Цэвэршүүлээгүй алт	кг	2 064.6	12 059.4	2 203.9	11 796.6	97.8
Төмрийн хүдэр	мян.т	994.1	6 071.9	771.7	5 721.8	94.2
Хайлуур жонш	мян.т	16.8	93.0	3.1	51.3	55.1
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.т	4.5	36.5	2.1	10.2	28.0
Цайрын баяжмал	мян.т	6.9	46.4	23.8	96.9	2.1[1]
Мөнгөний баяжмал	т	488.9	2 567.7	351.2	3 197.5	124.5
Боловсруулах аж үйлдвэр						
Малын мах	т	945.9	15 991.8	1 508.5	7 756.1	48.5
Шингэн сүү	мян.л	3 909.3	35 287.6	3 245.6	32 534.7	92.2
Гурил	т	9 863.6	139 454.0	22 451.2	123 662.6	88.7
Цэвэр спирт	мян.л	1 011.9	6 703.1	1 144.1	7 152.1	106.7
Согтууруулах ундаа	мян л	2 572.8	17 709.0	3 459.5	20 448.4	115.5
Ус, ундаа, жүүс	мян л	34 147.6	241 065.1	31 728.7	262 409.7	108.9
Янжуур тамхи	мян.блок	359.9	2 411.2	-	1 761.8	73.1
Амны хаалт	мян.ш	212.7	7 012.3	1 161.5	6 050.1	86.3
Гар ариутгагч	мян.л	38.0	224.4	4.4	61.7	27.5
Ноолууран сүлжмэл эдлэл	мян.ш	56.8	245.6	39.3	322.7	131.4
Самнасан ноолуур	т	48.3	338.1	96.8	621.4	183.8
Баяжуулсан нүүрс	мян.т	194.7	2 703.6	102.3	188.7	7.0
Нүүрсэн шахмал түлш	мян.т	53.3	449.6	27.6	360.8	80.2
Цемент	мян.т	172.6	873.1	127.3	884.0	101.3
Шохой	т	11 960.0	59 422.0	10 670.9	94 684.4	159.3
Катодын зэс, 99%	т	867.9	6 711.0	963.2	6 656.0	99.2
Металл бэлдэц	т	3 578.9	23 344.9	1 457.7	12 989.7	55.6

[1] Дахин их

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн 2022 оны эхний 8 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 17.1 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 519.6 (3.1%) тэрбум төгрөгөөр өслөө. Үүнд боловсруулах үйлдвэрлэлийн борлуулалт 367.0 (10.7%) тэрбум төгрөгөөр, уул, уурхай, олборлолтын салбарын борлуулалт 83.3 (0.7%) тэрбум төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

ХҮСНЭГТ 25. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, салбараар

Салбар	2021		2022*			2022* I-VIII / 2021 I-VIII
	VIII	I-VIII	VIII	I-VIII	Гадаадад	
	тэрбум төгрөг					хувь
Нийт дүн	**2 186.7**	**16 559.4**	**2 958.9**	**17 079.0**	**10 034.7**	**103.1**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	1 627.1	12 154.4	2 251.9	12 237.7	9 529.2	100.7
Боловсруулах аж үйлдвэр	467.7	3 436.1	608.0	3 803.1	505.5	110.7
Цахилгаан хий, уур, агааржуулалт	79.0	862.1	82.9	912.1	-	105.8
Ус хангамж, сувагжилтын систем	12.9	106.9	16.0	126.1	-	118.0

Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн өмнөх оны мөн үеэс 83.3 (0.7%) тэрбум төгрөгөөр өсөхөд нүүрс олборлолтын салбарын борлуулалт 1.1 (37.8%) их наяд төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

ЗУРАГ 45. УУЛ УУРХАЙ, ОЛБОРЛОХ АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, салбараар, сараар, тэрбум төгрөг

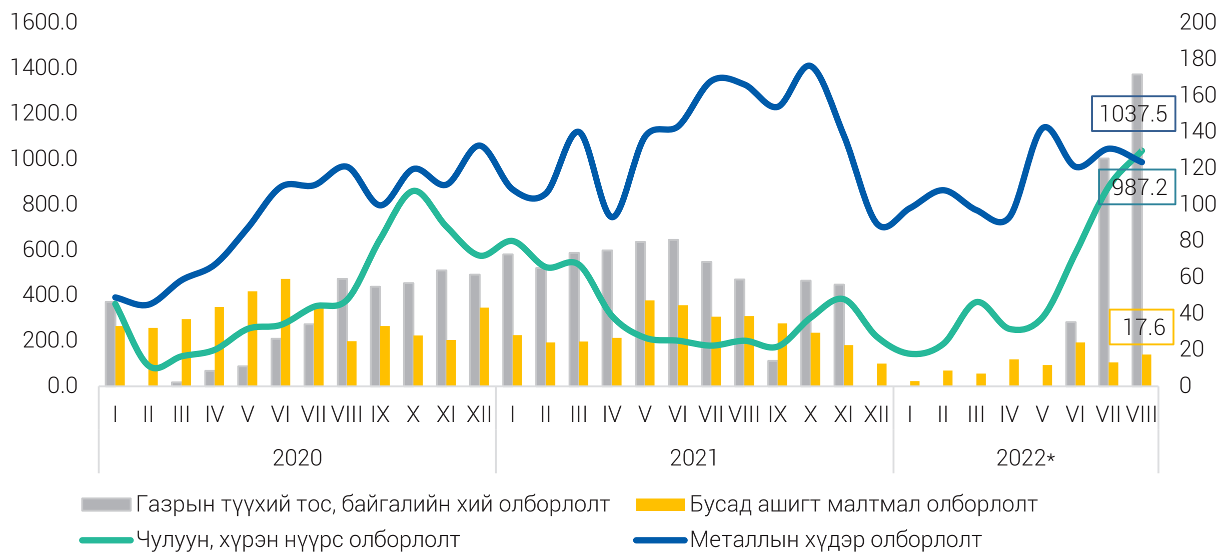

Гадаад зах зээлд 2022 оны эхний 8 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.0 их наяд төгрөгийн борлуулалт хийсний 9.5 их наяд нь уул уурхай, олборлох үйлдвэрлэлийн борлуулалт байна. Уул уурхайн бүтээгдэхүүний борлуулалтын 59.7 хувийг металлын хүдэр олборлолтын салбар, 36.3 хувийг нүүрс олборлолтын салбар, 3.5 хувийг газрын тос олборлолтын салбар, 0.5 хувийг бусад ашигт малтмал олборлолтын салбар эзэлж байна. Аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэлийн индекс (улирлын нөлөөллийг арилгасан тооцоо) 2022 оны 8 дугаар сард 152.0 (2015=100) болж, өмнөх оны мөн үеэс 9.8 нэгж хувиар буурсан байна.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлант хугацаанд зах зээлд болон өөрийн эцсийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бүрдэнэ.
Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн: Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлант хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.
Аж үйлдвэрийн үйлдвэрлэлийн (биет хэмжээний) индекс: Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг сар бүрийн мэдээлэлд хамруулан судалж, Ласпейрсийн биет хэмжээний индексийн томьёог ашиглан тооцно.

Тооцох аргачлал:
Ласпейрсийн биет хэмжээний индексийн томьёо:

$$I_{LQ} = \frac{\sum (Q_t \cdot P_0)}{\sum (Q_0 \cdot P_0)} \cdot 100 = \sum (\frac{Q_t}{Q_0}) \cdot W_0 \cdot 100$$

Qt- Бүтээгдэхүүний тайлант үеийн биет хэмжээ
Q_0- Бүтээгдэхүүний суурь үеийн биет хэмжээ
P_0- Бүтээгдэхүүний суурь үеийн үнэ
W_0- Жин

Объектын түймэр 2022 оны эхний 8 сарын байдлаар 2088 удаа бүртгэгдлээ

Аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 2022 оны эхний 8 сарын байдлаар 2850 болж, өмнөх оны мөн үеэс 251 (9.7%)-ээр өссөн байна. Объектын түймэр 2022 оны эхний 8 сарын байдлаар 2088 удаа бүртгэгдэж, өмнөх оноос 404 (24.0%)-өөр, биологийн гаралтай аюулт үзэгдэл 146 болж, өмнөх оны мөн үеэс 113 (4.4 дахин их)-аар тус тус өссөн байна.

Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас 2022 оны эхний 8 сарын байдлаар нийт 197 хүн амь насаа алдаж, өмнөх оны мөн үеэс 9 (4.1%)-өөр буурсан байна.

ХҮСНЭГТ 26. АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ, ОСОЛ[2], жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	2019 I-VIII	2020 I-VIII	2021 I-VIII	2022 I-VIII	2022 I-VIII / 2021 I-VIII, хувь
Аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол	3 628	2 974	2 599	2 850	109.7
Газар хөдлөлтийн тоо	26	37	267	47	17.6
Объектын түймрийн тоо	3 053	2 226	1 684	2 088	124.0
Амь насаа алдсан хүний тоо	162	194	206	197	95.6
Учирсан хохирол, тэрбум төгрөг	31.3	108.2	17.4	13.9	79.9
Зарцуулсан зардал, сая төгрөг	1 060.7	255.7	1 985.5	6 592.1	3.3[1]

[1] - Дахин их

[2] - Корона вируст халдварын тохиолдлын тоо болон түүнтэй холбоотой гарсан зардлыг оруулаагүй.

Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас 2022 оны эхний 8 сарын байдлаар 13.9 тэрбум төгрөгийн хохирол учирч, 6.6 тэрбум төгрөг зарцуулсан байна.

Ойлголт, тодорхойлолт

Аюулт үзэгдэл:

Хүчтэй цасан болон шороон шуурга, ган, зуд, үер, газар хөдлөлт, цөлжилт болох, гал түймэр, хүн, мал, амьтны болон ургамлын гоц халдварт өвчин гарах, хортон мэрэгчид тархах зэргийг ойлгоно.

Гамшиг:

Аюулт үзэгдэл, техникийн холбогдолтой осол, алан хядах ажиллагаа, дэлбэрэлтийн улмаас олон хүний эрүүл мэнд, амь нас хохирох, мал, амьтан олноор хорогдох, эд хөрөнгө, хүрээлэн байгаа орчинд улс, орон нутгийн дотоод нөөц боломжоос давсан хохирол учрахыг ойлгоно.

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН ХОРООНЫ
ДАРГА

Б.БАТДАВАА

2022 оны 9 дүгээр сарын 16

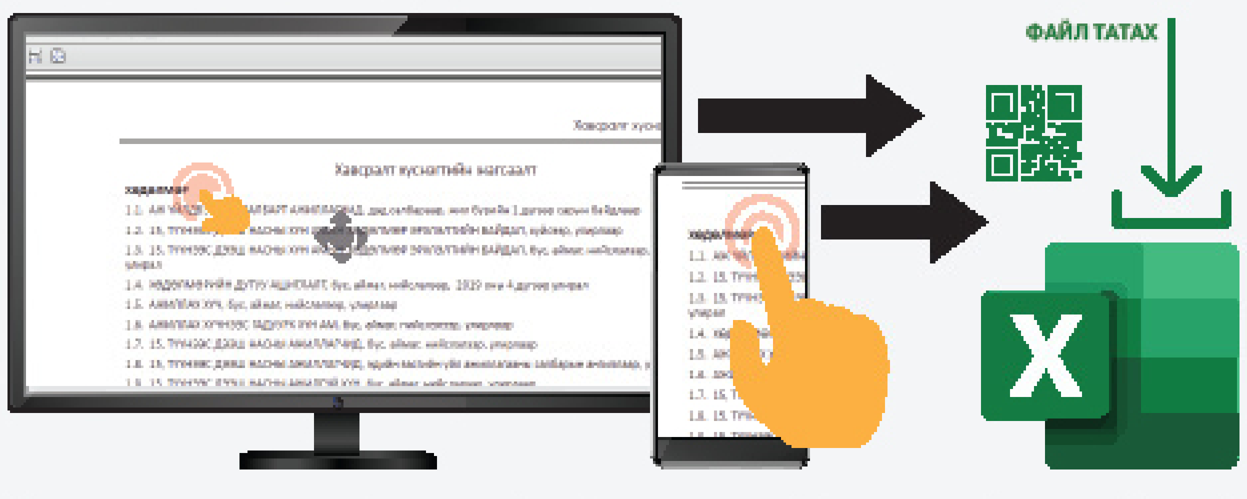

QR код уншуулахаас гадна хүснэгтийн жагсаалтын бүлгийн нэр дээр дарж excel file-аар мэдээллийг татан авах боломжтой

ХАВСРАЛТ ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

I. ДУНДАЖ ЦАЛИН

1.1. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, бүс, аймаг, нийслэлээр, хүйсээр, жил бүрийн 2 дугаар улирлын байдлаар

1.1.1. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, ажиллагчдын тооны бүлгээр, хүйсээр, жил бүрийн 2 дугаар улирлын байдлаар

1.2. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, ажил мэргэжлийн ангиллаар, хүйсээр, жил бүрийн 2 дугаар улирлын байдлаар

1.3. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, бүс, аймаг, нийслэлээр, ААНБ-ын ажиллагчдын тооны бүлгээр, 2021 оны 2 дугаар улирлын байдлаар

1.4. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал, байгууллагын ажиллагчдын тооны бүлгээр, жил бүрийн 2 дугаар улирлын байдлаар

1.5. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр, хүйсээр, жил бүрийн 2 дугаар улирлын байдлаар

1.5.1. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, өмчийн хэлбэрээр, хүйсээр, жил бүрийн 2 дугаар улирлын байдлаар

1.6. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧИД, цалин хөлсний бүлгээр[1], дунд эзлэх хувиар, улирлаар

БҮЛЭГ II. БОЛОВСРОЛ

2.1. БҮХ ШАТНЫ СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫГ ТӨГСӨГЧИД, сургалтын байгууллагын ангилал, хүйсээр

2.2. ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙГ ӨДРӨӨР СУРАЛЦАН ТӨГСӨГЧИД, бүс, аймаг, нийслэлээр

2.3. ТЕХНИКИЙН БОЛОН МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ, СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫГ ТӨГСӨГЧИД, мэргэжлийн чиглэлээр, 2021-2022 оны хичээлийн жилд

2.4. ТЕХНИКИЙН БОЛОН МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ, СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫГ ТӨГСӨГЧИД, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2021-2022 оны хичээлийн жилд

2.5. ДОТООДЫН ИХ, ДЭЭД СУРГУУЛЬ, КОЛЛЕЖИЙГ ТӨГСӨГЧИД, боловсролын зэрэг, сургуулийн өмчийн хэлбэрээр, 2021-2022 оны хичээлийн жилд

2.6. ДОТООДЫН ИХ, ДЭЭД СУРГУУЛЬ, КОЛЛЕЖИЙГ ТӨГСӨГЧИД, мэргэжлийн чиглэлээр, боловсролын зэргээр, 2021-2022 оны хичээлийн жилд

БҮЛЭГ III. МӨНГӨ, ЗЭЭЛ, ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛ

3.1. МӨНГӨНИЙ НИЙЛҮҮЛЭЛТ[1], сар бүрийн эцэст

3.2. БАНКУУДЫН НЭГДСЭН ТАЙЛАН ТЭНЦЭЛ, сар бүрийн эцэст

3.3. АРИЛЖААНЫ БАНКУУДААС ИРГЭДЭД ОЛГОСОН ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ[2], зээлийн төрлөөр, сар бүрийн эцэст

3.4. ВАЛЮТЫН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН НЭРЛЭСЭН ХАНШ, сарын дундаж

3.5. АРИЛЖААНЫ БАНКУУДААС ИРГЭДЭД ОЛГОСОН ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ[2], зээлийн төрлөөр, сар бүрийн эцэст

3.6. АРИЛЖААНЫ БАНКУУДААС ИРГЭДЭД ОЛГОСОН ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ[2], эдийн засгийн салбарын ангиллаар, сар бүрийн эцэст

3.7. АРИЛЖААНЫ БАНКУУДААС ЖИЖИГ, ДУНД ҮЙЛДВЭР ЭРХЛЭГЧ ИРГЭДЭД ОЛГОСОН ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, эдийн засгийн салбарын ангиллаар, сар бүрийн эцэст

3.8. АРИЛЖААНЫ БАНКУУДААС ЖИЖИГ, ДУНД ҮЙЛДВЭР ЭРХЛЭГЧ АЖ АХУЙН НЭГЖИД ОЛГОСОН ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, эдийн засгийн салбарын ангиллааар, сар бүрийн эцэст

3.9. ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, сар бүрийн эцэст

3.10. ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, сар бүрийн эцэст

3.11. ИДЭВХТЭЙ АРИЛЖСАН ҮНЭТ ЦААС, 8 дугаар сарын эцэст

3.12. ХАНШ НЬ ХАМГИЙН ИХ ӨССӨН ҮНЭТ ЦААС, 8 дугаар сарын эцэст

3.13. ХАНШ НЬ ХАМГИЙН ИХ БУУРСАН ҮНЭТ ЦААС, 8 дугаар сарын эцэст

БҮЛЭГ IV. ӨРИЙН СТАТИСТИК

4.1. МОНГОЛ УЛСЫН НИЙТ ГАДААД ӨР, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

4.2. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН НИЙТ ӨР, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

4.3. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН НИЙТ ӨРИЙН ЭРГЭН ТӨЛӨЛТ, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар

БҮЛЭГ V. УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСӨВ

5.1. УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

5.2. УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

5.3. УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

5.4. УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН АЛДАГДЛЫН САНХҮҮЖИЛТ, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

5.5. УЛСЫН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

5.6. УЛСЫН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

5.7. УЛСЫН ТӨСВИЙН АЛДАГДЛЫН САНХҮҮЖИЛТ, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

5.8. ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

5.9. ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

5.10. ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН АЛДАГДЛЫН САНХҮҮЖИЛТ, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

5.11. УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн 8 дугаар сарын байдлаар

5.12. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

5.13. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

5.14. ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, бүс, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

5.15. ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, бүс, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

БҮЛЭГ VI.ГАДААД ХУДАЛДАА

6.1. ГАДААД ХУДАЛДААНЫ НИЙТ ЭРГЭЛТ

6.2. ЭКСПОРТ, улсаар, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

6.3. ЭКСПОРТ, барааны бүлгээр, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

6.4. ЭКСПОРТЫН ЗАРИМ НЭРИЙН БАРАА, улсаар, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

6.5. ЭКСПОРТЫН ГОЛ НЭРИЙН БАРАА, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

6.6. ИМПОРТ, улсаар, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

6.7. ИМПОРТ, барааны бүлгээр, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

6.8. ИМПОРТЫН ЗАРИМ НЭРИЙН БАРАА, улсаар, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

6.9. ИМПОРТЫН ГОЛ НЭРИЙН БАРАА, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

6.10. ЭКСПОРТ, улсаар, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

6.11. ИМПОРТ, улсаар, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

6.12. ГАДААД ХУДАЛДАА, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

БҮЛЭГ VII. ҮНЭ

7.1. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН УЛСЫН ИНДЕКС, бараа, үйлчилгээний бүлгээр, дэд бүлгээр, хувиар, 2021 оны 8 дугаар сард

7.2. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, бараа, үйлчилгээний бүлгээр, улс, бүсээр, хувиар, 2021 оны 8 дугаар сард

7.3. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, бараа, үйлчилгээний бүлгээр, хүнс, хүнсний бус бүлгээр, улс, бүсээр, хувиар, 2021 оны 8 дугаар сард

7.4. УЛААНБААТАР ХОТЫН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, бараа, үйлчилгээний бүлэг, дэд бүлгээр, хувиар, 2021 оны 8 дугаар сард

7.5. УЛААНБААТАР ХОТЫН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, бараа, үйлчилгээний нэр төрлөөр, хувиар, 2021 оны 8 дугаар сард

7.6. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, өмнөх сартай харьцуулснаар, бараа, үйлчилгээний бүлэг, дэд бүлгээр, аймгаар, хувиар, 2021 оны 8 дугаар сард

7.7. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, өмнөх оны эцэстэй харьцуулснаар, бараа, үйлчилгээний бүлэг, дэд бүлгээр, аймгаар, хувиар, 2021 оны 8 дугаар сард

.8. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулснаар, бараа, үйлчилгээний бүлэг, дэд бүлгээр, аймгаар, хувиар, 2021 оны 8 дугаар сард

7.9. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, хүнсний гол нэрийн барааны үнэ, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн 8 дугаар сарын байдлаар

7.10. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ҮЙЛДВЭРЛЭГЧИЙН ҮНИЙН ИНДЕКС, дэд салбараар, хувиар, 2021 оны 8 дугаар сард

7.11. ГАДААД ХУДАЛДААНЫ НӨХЦӨЛИЙН ИНДЕКС[1], сараар, хувиар

7.11.2. ЭКСПОРТЫН ҮНИЙН ИНДЕКС[1], барааны бүлгээр, сараар, хувиар

7.11.3. ИМПОРТЫН ҮНИЙН ИНДЕКС[1], барааны бүлгээр, сараар, хувиар

7.12. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ

7.12.1. МАЛ АЖ АХУЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн 8 дугаар сарын байдлаар

7.12.2. ГАЗАР ТАРИАЛАНГИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн 8 дугаар сарын байдлаар

БҮЛЭГ VIII. ГАЗАР ТАРИАЛАН

8.1. ХУРААСАН ТӨМС, бүс, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар

8.2. ХУРААСАН ХҮНСНИЙ НОГОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар

8.3. БЭЛТГЭСЭН ХАДЛАН, бүс, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар

8.4. БЭЛТГЭСЭН ГАР ТЭЖЭЭЛ, бүс, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн 9 дүгээр сарын 1-ний байдлаар

БҮЛЭГ IX. АЖ ҮЙЛДВЭР

9.1. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, дэд салбараар

9.2. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, дэд салбараар

9.3. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, дэд салбараар

9.4. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, дэд салбараар

9.5. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ИНДЕКС*, дэд салбараар, 2015=100

9.6. УЛИРЛЫН НӨЛӨӨЛЛИЙГ АРИЛГАСАН АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ИНДЕКС*, дэд салбараар, 2015=100

9.7. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, жил бүрийн 8 дугаар сарын байдлаар

9.8. ЗАРИМ ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БЭЛЭН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЛДЭГДЭЛ*, ЖИЛ БҮРИЙН 8 ДУГААР САРЫН БАЙДЛААР

БҮЛЭГ X. АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ, ОСОЛ

10.1. ТОХИОЛДСОН АЮУЛТ ҮЗЭГДЭЛ, ОСОЛ, жил бүрийн эхний 8 сарын байдлаар

nso.mn

Холбоо барих
14200 Улаанбаатар, Монгол Улс, Засгийн Газрын III байр, 302 тоот

/StatisticMGL information@nso.mn 1900-1212